

Peggat & Klart

Försäkringsvillkor, Peggat & Klart 2019-01-01:01

Egendomsförsäkring

(Sidan 4)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
- 5.A Brand
- 5.B Naturskada och dammgengombrott
- 5.C Inbrott
- 5.D Rån och överfall
- 5.E Vatten
- 5.F Transport
- 5.G Glas- och skyltskada
- 5.H Skadegörelse och stöld
- 5.I Maskinförsäkring – byggnad
- 5.J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation
- 5.K Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart
- 5.L Merkostnad på grund av myndighetskrav
- 5.M Kulvert
- 5.N Vätska
- 5.O Annan skadehändelse
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp, försäkringsform, och försäkringsvärde
8. Säkerhetsföreskrifter
9. Åtgärder vid skada
10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
11. Självrisk

Avbrottsförsäkring

(Sidan 23)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetsföreskrifter
9. Åtgärder vid skada
10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
11. Självrisk/Karens

Extrakostnadsförsäkring

(Sidan 26)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad försäkringen gäller för
5. Vad försäkringen inte gäller för
6. Försäkringsbelopp
7. Säkerhetsföreskrifter
8. Åtgärder vid skada
9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
10. Självrisk och karens

Epidemiavbrottsförsäkring

(Sidan 27)

1. När försäkringen gäller
2. Var försäkringen gäller
3. Försäkrade skadehändelser
- 3.1 Undantag
4. Försäkringsbelopp
5. Säkerhetsföreskrifter
6. Åtgärder vid skada
7. Karens

Oljeskadeförsäkring

Den försäkrades egendom

(Sidan 28)

1. Försäkringens omfattning
2. Var gäller försäkringen
3. Vad försäkringen inte gäller för
4. Försäkringsbelopp
5. Säkerhetsföreskrifter
6. Självrisk

Oljeskadeförsäkring

Tredjemans egendom

(Sidan 28)

1. När gäller försäkringen
2. Var gäller försäkringen
3. Vad gäller försäkringen för
4. Vad försäkringen inte gäller för
5. Försäkringsbelopp
6. Säkerhetsföreskrifter
7. Självrisk

Ansvarsförsäkring

(Sidan 29)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetskrav
9. Åtgärder vid skada
10. Skadeersättningsregler
11. Självrisk

VD- & Styrelseansvarsförsäkring

(Sidan 31)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Åtgärder vid skada
9. Skadeersättningsregler
10. Självrisk

Rättsskyddsförsäkring

(Sidan 33)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Förutsättningar
9. Skadeersättningsregler
10. Självrisk

Förmögenhetsbrottsförsäkring

(Sidan 36)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
4. Vad som är försäkrat
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
7. Försäkringsbelopp
8. Säkerhetskrav
9. Åtgärder vid skada
10. Skadeersättningsregler
11. Självrisk

Krisförsäkring

(Sidan 38)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Var försäkringen gäller
5. Vad försäkringen gäller för
6. Vad försäkringen inte gäller för
9. Åtgärder vid skada
11. Självrisk

Olycksfallsförsäkring för ideellt arbete

(Sidan 38)

1. Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
6. Vad försäkringen gäller för
7. Vad försäkringen inte gäller för
12. Åtgärder vid skada
16. Tidpunkt för betalning av skada

Tjänstereseförsäkring för anställd och förtroendevald

(Sidan 41)

- 1 Försäkringens giltighet och omfattning
- 2 Sjuk- och olycksfallsförsäkring
- 3 Överfallsskydd, (Personskada)
- 4 Kidnappning
- 5 Krisförsäkring
- 6 Resgodsskydd
- 7 Försening
- 8 Reseavbrott/Ersättningsresa
- 9 Självriskskydd
- 10 Ansvar gällande för privatperson
- 11 Rättsskydd gällande för privatperson
- 12 Avbeställningsförsäkring

Motorfordonsförsäkring

(Sidan 50)

- 1 Försäkringens omfattning
- 2 Trafikförsäkring
- 3 Egendomsskydd
 - 3.1 Försäkrad egendom
 - 3.2 Brand
 - 3.3 Glas
 - 3.4 Stöld
 - 3.5 Maskin
 - 3.6 Räddning
 - 3.7 Rättsskydd
 - 3.8 Vagnskada
- 5 Om det inträffat en skada
 - 5.1 Dina plikter vid inträffad skada
 - 5.2 Så regleras skadan
 - 5.3 Nedsättning av försäkringsersättning
 - 5.4 Utbetalning av försäkringsersättning
 - 5.5 Om du är missnöjd med skaderegleringen

Definitioner

(Sidan 58)

Allmänna Avtalsbestämmelser

(Sidan 64)

- 1 Vem försäkringen gäller för
2. När försäkringen gäller
3. Vad försäkringen inte gäller för
4. Skadevärderings- och skadeersättningsregler
5. Allmän information

Egendomsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- annan än försäkringstagaren om denne är namngiven i försäkringsbrevet
- annan ägare av försäkrad egendom enligt 4.1 om försäkringstagaren är ersättningsskyldig för eller i skriftligt avtal med ägaren åtagit sig att försäkra egendomen
- försäkringstagarens arbetstagare och kunder för försäkrad egendom enligt 4.1.1–2.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom Norden.

3.1 På försäkringsställe

Försäkringen gäller inom försäkringsställe som anges i försäkringsbrevet. Om försäkringen omfattar flera försäkringsställen eller förvaringsplatser gäller försäkringen med ett gemensamt försäkringsbelopp för maskinerier respektive varor.

3.2 På annan plats

Försäkringen gäller vid skada på annan plats.

3.3 Under förflyttning utanför försäkringsställe

Försäkringen gäller för egendom som är under förflyttning.

4. Vad som är försäkrat respektive inte försäkrat

4.1 Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för all den verksamhet försäkringstagaren bedriver samt för all egendom som försäkringstagaren äger och som är att anses vara normal för driften. Om försäkringstagaren skriftligen åtagit sig att försäkra annans egendom ingår även denna egendom i försäkringen.

4.1.1 Arbetstagares egendom

Ersättning betalas upp till 10 000 kr för varje arbetstagare, dock inte pengar och värdehandlingar.

4.1.2 Medlemmars egendom

Medlemmars egendom är försäkrat till fullvärde, dock inte pengar och värdehandlingar.

4.1.3 Låsändringar

- Ersättning betalas vid inbrott enligt 5.C.1.4 upp till – fullvärde om nyckel förvaras i värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt svensk standard eller i värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 50 000 kr om nyckel förvaras på annat sätt
- vid rån och överfall enligt 5.D.1 till fullvärde.

4.1.4 Lagrad information

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.5 Pengar och värdehandlingar

Ersättning betalas upp till totalt

- det maxbelopp som anges för respektive förvaringsenhet vid förvaring i värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp eller säkerhetsskåp enligt svensk standard eller i värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- 10 000 kr vid förvaring på annat sätt
- fullvärde vid rån och överfall.

4.1.6 Hyrd försäkringslokal

Ersättning betalas till fullvärde enligt 5.H.1.1. Vid försäkring av byggnad omfattar försäkringen vid varje skada även nedanstående egendom.

4.1.7 Till byggnad hörande anläggningar och system utanför byggnad och inom fastigheten – för

- vatten, värme och avlopp
- ventilation, luftkonditionering, gas och el
- data-, tele- och TV-kommunikation utan särskild beloppsbegränsning.

4.1.8 Trädgård och tomtmark

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.9 Kulvert

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.10 Vätska

Ersättning betalas till fullvärde.

4.1.11 Båt

Ersättning betalas till fullvärde.

Försäkringen gäller endast båtar med en motorstyrka av max 15 hk och vars skrov inte är längre än sex meter. Leverantörs och tillverkares föreskrifter ska följas. Utombordsmotor ska vara låst vid båten eller förvaras i låst utrymme.

4.2 Vad som inte är försäkrat

Följande egendom omfattas endast om det anges i försäkringsbrevet.

- produktiv skog och skogsmark

5. Vad försäkringen gäller för

Med skada under detta avsnitt avses även förlust av egendomen.

5.A Brand

5.A.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för fysisk skada genom

- brand, varmed avses eld som kommer lös
- elfenomen som är plötsligt och oförutsett, t.ex. kortslutning, överslag, ljusbåge eller överspänning, och som inträffar inom försäkringsställe
- explosion
- luftfartyg som störtar eller föremål som faller ned från luftfartyg
- frätande gas som strömmar ut plötsligt och oförutsett när utströmningen orsakas av en identifierbar händelse
- sotutströmning som är plötslig och oförutsedd samt uppstår i samband med eldning från eldstad.

6.A Vad försäkringen inte gäller för

6.A.1 Ersättning betalas inte för skada genom

- sprängningsarbete.

11.A Självrisk

11.A.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.B Naturskada och dammgengombrott

5.B.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för fysisk skada genom

- storm – vind med en hastighet av minst 21 meter per sekund

Med skada genom storm avses skada som orsakas av att egendomen

- i samband med storm utsätts för vindtryck (även undertryck) och därvid rycks loss eller bryts sönder
- träffas av föremål som stormen blåst omkull, ryckt loss eller brutit sönder
- i direkt samband med och som en oundviklig följd av ersättningsbar skada enligt ovan utsätts för nederbörd eller kyla
- hagel
- blixtnedslag. Vid skada enbart på elektrisk utrustning betalas ersättning endast om den försäkrade kan precisera skadetillfället och styrka att skadan orsakats av blixtnedslag
- genombrott av dammbyggnad avsedd för vattenverk och branddamm
- markrörelser – varmed avses att jordmassor, klippblock eller stenar plötsligt och oförutsett kommer i rörelse och avsevärt ändrar läge – samt jordskalv med minst styrka 4 enligt Richterskalan
- lavin
- översvämning, varmed avses att vatten genom skyfall (minst 1 mm per minut eller 50 mm per dygn), snösmältning, stigande hav, sjö eller vattendrag från markytan strömmar eller tränger in i hus eller i samband med någon av dessa skadehändelser tränger in i hus ur avloppslednings öppning eller därtill anslutna anordningar, t.ex. handfat, toalettstol eller golvbrunn.

6.B Vad försäkringen inte gäller för

6.B.1 Ersättning betalas inte för

- storm- eller hagelskada på
- växthus samt i dessa befintlig egendom
- hus, på detta fast monterad egendom och egendom förvarad i hus till den del skadans uppkomst eller omfattning beror på felaktigt byggnadsarbete, felaktig byggnadskonstruktion, ingrepp i bärande byggnadskonstruktion, eftersatt underhåll, åldersförändring, angrepp av skadedjur, husbock, hästmyror, övriga träskadeinsekter samt svamp eller röta
- skada genom översvämning på båthus, sjöbod och växthus samt i dessa befintlig egendom.

6.B.2 Ersättning betalas inte för skada som orsakas av

- enbart sättning i mark eller grund vilket påverkar byggnads konstruktion
- gruvdrift
- ytliga sprickbildningar i byggnad som inte påverkar byggnadens funktionsduglighet
- markrörelser och erosion till följd av stigande hav, sjö eller vattendrag, såvida inte skadan uppkommer på grund av extremt väder

11.B Självrisk

11.B.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.C Inbrott

5.C.1 Vad försäkringen gäller för

5.C.1.1 Stöld och skadegörelse i försäkringslokal

Ersättning betalas för skada genom stöld och

- skadegörelse som begås av någon som olovligen
- med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i försäkringslokal
- med våld bryter sig ut ur försäkringslokal. Detta gäller om stölden och skadegörelsen begås av någon som olovligen dröjt sig kvar i försäkringslokal
- tar sig in i försäkringslokal med för låset avsedd nyckel som stulits vid inbrott i
- lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
- bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
- bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där.

5.C.1.2 Stöld utifrån genom fönster

Ersättning betalas för skada genom stöld och skadegörelse som begås av någon som utifrån stjal egendom genom krossat eller uppbrutet fönster utan att ta sig in i försäkringslokal.

5.C.1.3 Stöld och skadegörelse i särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Ersättning betalas för skada genom stöld och skadegörelse ur

- värdevalv, värdeskåp, deponeringsskåp, servicebox, kontantautomat, kassaskåp, säkerhetsskåp eller stöldskyddsskåp enligt svensk standard
- värdeskåp enligt europeisk standard LPS 1183
- dokumentskåp och särskilt rum i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 3 (om det anges i försäkringsbrevet) om någon tagit sig in i eller dröjt sig kvar i försäkringslokal på ett sådant sätt som beskrivs i 5.c.1.1 och förvaringsutrymmet eller värdeförvaringsenheten
- forceras genom uppbyggnad, sprängning eller annat våld
- bortfors
- öppnas med nyckel som stulits genom inbrott i
- lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
- bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
- bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där

5.c.1.4 Låsändringar

Om nyckel som förvaras hos försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud stjäls genom inbrott i

- försäkringslokal som uppfyller kravet på inbrottskydd enligt 8.5.1.1, eller
- annan lokal än försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 1 enligt 8.5.2.1, eller
- bostad som uppfyller kravet på inbrottskydd enligt 8.5.1.2 betalas kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till försäkringslokal på försäkringsställe (se även 4.1.3 Låsändringar).

6.C Vad försäkringen inte gäller för

6.C.1 Egendom i container

Ersättning betalas inte för skada på

- kyllda och frysta livsmedel i container som förvaras utomhus.

6.C.2 Låsändringar

Ersättning betalas inte för kostnad för låsändringar till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

11.C Självrisk

11.C.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.D Rån och överfall

5.D.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för

- egendomsskada genom rån eller överfall riktat mot försäkringstagaren eller dennes arbetstagare
- kostnad för låsändringar i dörr, port och fönster i omslutningsyta till försäkringslokal på försäkringsställe, om nyckel tillgrips genom rån riktat mot försäkringstagaren, dennes arbetstagare eller ombud

6.D Vad försäkringen inte gäller för

6.D.1 Ersättning betalas inte för

- pengar och värdehandlingar om den eller de som utsätts för rån eller överfall inte fyllt 18 år
- skada om den eller de som utsätts för rån eller överfall medverkat till skadan
- kostnad för låsändringar till gemensamma utrymmen såsom vind, källare, garage, tvättstuga, trappuppgång, hiss, pannrum och övriga serviceutrymmen i fastigheten.

6.D.2 Särskilda ersättningsbegränsningar

6.d.2.1 Egendom som medförs utanför försäkringslokal

Ersättning betalas upp till försäkringsbeloppet – dock högst 200 000 kr – för egendom som medförs utanför försäkringslokal och som består av

- pengar och värdehandlingar

Egendomen anses som medförd om den utan uppehåll transporteras till eller från försäkringsställe.

11.D Självrisk

11.D.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.E Vatten

5.E.1 Vad försäkringen gäller för

5.E.1.1 Oförutsedd utströmning

Ersättning betalas för fysisk skada till följd av oförutsedd utströmning av

- vatten från ledningssystem för vatten, värme och avlopp med därtill anslutna anordningar samt från vattensäng och akvarium
- vatten från våtutrymme, t.ex. dusch- och badrum, som har golvbrunn och tätskikt för att förhindra utströmning
- olja, vattenånga eller annan vätska från ledningssystem för lokaluppvärmning med därtill anslutna anordningar
- kylmedel eller vätska från kyl- eller frysanläggning vid strömavbrott eller fel på anläggningen.

5.E.1.2 Lokaliserings- och friläggningskostnad

Vid ersättningsbar skada på byggnad till följd av oförutsedd utströmning från ledningssystem ersätts även kostnad för lokalisering och friläggning av läckagestället inom byggnad för att möjliggöra reparation av det fel som orsakar skadan samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

6.E Vad försäkringen inte gäller för

6.E.1 Ersättning betalas inte för

- kostnad för reparation av det fel som orsakar skadan eller för skada på det ledningssystem varifrån utströmningen sker
- kostnad för utbyte av den bristfälliga golv- eller väggbeklädnaden med tillhörande tätskikt i våtutrymme genom vilket läckaget uppstår
- skada genom utströmning från dräneringssystem, dagvattenledning, takränna och utvändigt stuprör, samt sådant invändigt ledningssystem för regn- och smältvatten som inte uppfyller de krav som ställs på avloppsledning enligt Boverkets regler
- förlust av utströmmande vätska eller kylmedel
- skada genom röta, svamp, rost eller annan långtidspåverkan om den försäkrade inte kan visa att utströmningen skett under den tid försäkringen gällt
- skada genom utströmning från ledningssystem som inte provats och godkänts i vedertagen ordning

11.E Självrisk

11.E.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

11.E.2 Tilläggsjälvrisk

Vid varje skada tillämpas en tilläggsjälvrisk som är 50 % av basbeloppet utöver grundsjälvrisken vid skada på byggnad som orsakas av läckage

- från ledningssystem eller anslutna anordningar – som är äldre än 20 år

– i byggnad som står oanvänd

– om utströmningen är en följd av frysning

- genom bristfällig golv- eller väggbeklädnad med tillhörande tätskikt i våtutrymme, t.ex. vid anslutning mot golvbrunn eller genomföring av rörledning.

Tilläggsjälvrisk tillämpas dock inte om orsaken till läckaget inte har samband med ledningssystemets ålder, t.ex. oförutsett stopp i avlopp, skada på ledningssystem genom yttre åverkan eller om vattenkran inte stängts av.

5.F Transport

5.F.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för oförutsedd fysisk skada på all egendom försäkrad enligt försäkringsbrevet och som är under transport till eller från försäkringsställe med försäkringstagarens egna, leasade, hyrda, lånade eller arbetstagares fordon.

11.F Självrisk

11.F.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.G Glas- och skyltskada

5.G.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom bräck eller sönderslagning inom försäkringsställe av

- glas i fönster och dörr i byggnad
- glas i fönster och dörr i hyrd försäkringslokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan
- glas i inredning
- skylt.

Vid ersättningsbar glas- och skyltskada betalas även skada på

- egendom i försäkringslokal som är en direkt följd av glasskadan samt återställande av skyltning
- målning, plastfilm, etsning, blåstring och larmkomponent på glaset.

Med glas jämställs plastmaterial såsom polykarbonat, akryl eller liknande som används i stället för glas.

Ersättning betalas även för skada genom inristning av sådan art att det för försäkringstagaren skulle innebära uppenbar olägenhet att behålla glaset eller skylten.

6.G Vad försäkringen inte gäller för

6.G.1 Ersättning betalas inte för skada

- på växthus samt i dessa befintlig egendom
- genom sprängningsarbete.

11.G Självrisk

11.G.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.H Skadegörelse och stöld

5.H.1 Skadegörelse

5.H.1.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom att någon olovligen begår skadegörelse på

- byggnad och sådan egendom som enligt lag hör till byggnad
- all övrig egendom som är försäkrad enligt försäkringsbrevet
- green, fairway, bunker eller tee, gäller även skadegörelse från djur och insekt
- egendom under bar himmel
- maskinerier som är
 - fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
 - container som förvaras utomhus
- hyrd försäkringslokal om försäkringstagaren enligt hyreskontrakt är skyldig att svara för skadan.

6.H.1 Vad försäkringen inte gäller för

6.H.1 Ersättning betalas inte för skada

- på växthus samt i dessa befintlig egendom

5.H.2 Stöld

5.H.2.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada genom att någon olovligen tillgriper

- byggnadsdel
- egendom under bar himmel
- maskinerier som är
 - fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
 - container som förvaras utomhus.

11.H Självrisk

11.H.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.I Maskinförsäkring – byggnad

5.I.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak. Med inre orsak avses skada till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

6.I Vad försäkringen inte gäller för

6.I.1 Undantagna skadeorsaker och skadehändelser

Ersättning betalas inte för skada

- till den del som skadan består i förlitning, förbrukning, sprickbildning, utmattningskorrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas.
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering.

11.I Självrisk

11.I.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation

5.J.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada genom inre orsak. Med inre orsak avses skada på maskinerier och datainformation till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- maskinell bearbetning eller framställning av varor
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

6.J Vad försäkringen inte gäller för

6.J.1 Undantagna skadeorsaker och skadehändelser

Ersättning betalas inte för skada

- till den del som skadan består i förlitning, förbrukning, sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller kan avhjälpas genom normal service eller justering
- på montagearbeten eller skada som orsakas av sådana arbeten. Undantaget tillämpas inte om skadan uppkommer i samband med att försäkringstagaren med egen personal på försäkringsställe utför löpande underhållsarbete eller demontage- och montagearbeten på försäkrad egendom

6.J.2 Undantagen egendom

Utöver vad som framgår av 4.2 (Vad som inte är försäkrat) omfattar försäkringen inte skada på

- förbrukningsmaterial om skadan har samband med materialets användning och förbrukning. Med förbrukningsmaterial avses t.ex. drivmedel, smörjmedel, linor, packningar, remmar och transportband
- utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor

11.J Självrisk

11.J.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.K Merkostnad, byggnads/byggnadsdels kulturella särart

5.K.1 Vad försäkringen gäller för

Med ändring av skadevärderingsreglerna för byggnad lämnas vid återställande av byggnad/byggnadsdel ersättning för den merkostnad som föranleds av att skadad byggnad/byggnadsdel på grund av sin kulturella särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material.

5.L Merkostnad på grund av myndighetskrav

5.L.1 Vad försäkringar gäller för

Med ändring av skadevärderingsreglerna för byggnad betalas vid återställande ersättning för den merkostnad som orsakats av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller gällande byggnadsnormer måste ges en annan konstruktion eller utförande än före skadan avseende tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

5.M Kulvert

5.M.1 Vad försäkringen gäller för

Kulvert som är ansluten till försäkrad byggnad. Ersättning betalas för oförutsedd fysisk skada. Vid ersättningsbar skada på kulvert betalas även ersättning för kostnad för lokalisering och friläggning för att möjliggöra reparation samt kostnad för återställande efter sådan reparation.

6.M Vad försäkringen inte gäller för

6.M.1 Ersättning betalas inte för skada

- som beror på bristande funktion på grund av feldimensionering, otillfredsställande inreglering eller liknande
- som består i förlust av värmeenergi eller värmebärare, som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- på kulvert som inte är provad och godkänd i vedertagen ordning
- genom ras eller skred som orsakas av markarbeten
- genom sprängningsarbete

10.M Skadevärderings- och ersättningsregler

10.M.1 Kulvert som återställs

Skadan värderas till reparationskostnaden inklusive kostnad för lokalisering och friläggning av skadestället samt återställande efter reparationen.

Från reparationskostnaden görs avdrag med 5 % per år, dock sammanlagt högst 80 %. Inget åldersavdrag görs de första tio åren räknat från tidpunkten då kulverten första gången togs i bruk.

10.M.2 Kostnader som inte ersätts

Ersättning betalas inte för merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

11.M Självrisk

11.M.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.N Vätskeskada

5.N.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för skada på

- vätska i cistern med tillhörande rörledning genom oförutsedd utströmning
- den försäkrades och annan tillhörig egendom – vartill även räknas mark, grundvatten, vattentäkt, vattendrag, sjö och annat vattenområde – genom oförutsedd utströmning av vätska från cistern med tillhörande rörledning.
- genom stöld och skadegörelse som begås av någon som olovligen
 - med våld bryter sig in i eller med dyrk tar sig in i cistern
 - öppnar cisternens lås med nyckel som stulits genom inbrott i
 1. lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
 2. bostad på annan plats än försäkringsställe, eller
 3. bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där

Säkerhetsföreskrifter

Cisternens påfyllnings- och tappningsanordningar ska vara låsta.

6.N. Vad försäkringen inte gäller för

Ersättning betalas inte för skada genom svinn.

11.N. Självrisk

11.N.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

5.O Annan skadehändelse

5.O.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning betalas för plötslig och oförutsedd fysisk skada på egendom som orsakas av annan skadehändelse än sådan som anges i

- 5.A Brand
- 5.B Naturskada och dammgenombrott
- 5.C Inbrott
- 5.D Rån och överfall
- 5.E Vatten
- 5.F Transport
- 5.G Glas- och skyltskada
- 5.H Skadegörelse och stöld
- 5.I Maskinförsäkring – byggnad
- 5.J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation
- 5.K Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart
- 5.L Merkostnad på grund av myndighetskrav
- 5.M Kulvert
- 5.N Vätska

6.O Vad försäkringen inte gäller för

6.O.1 Ersättning betalas inte för skada genom

- förmögenhetsbrott, t.ex. tillgreppsbrott, bedrägeri eller förskingring, (se separat villkor)
- att egendom kvarglöms, tappas bort eller förläggs
- maskinellt lyft av byggnad

6.O.2 Ersättning betalas inte för skada som orsakas av

- biologisk inverkan, t.ex. svamp, röta och mögel samt skadedjur, husbock, hästmyror och andra träskadeinsekter
- eller består i sättning i mark eller grundkonstruktion oberoende av orsaken till dessa skadehändelser
- eller består i uttrinnande smälta.

6.O.3 Undantagna skadetyper

Ersättning betalas inte för

- skada till den del som skadan består i
 - kontamination, förorening, förändring av form, konsistens, struktur, yta, färg eller lukt
 - förgasning och förångning
 - förslitning, förbrukning, sprickbildning, utmattning, korrosion (t.ex. rost eller frätning), kavitation, beläggning eller avsättning, såvida inte skadan uppkommer på grund av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses en plötslig och oförutsedd händelse som ligger utom ramen för de risker som normalt är förbundna med användningen av den egendom som skadas
- skada som är av sådan art att den inte påverkar egendomens användbarhet eller som kan avhjälpas genom normal service eller justering
- svinn eller annan förlust som endast kan konstateras vid inventering
- skada vars uppkomst eller omfattning påverkas av ingrepp i bärande konstruktion eller försummat underhåll

6.O.4 Undantagen egendom

Utöver vad som framgår av 4.2 (Vad som inte är försäkrat) omfattar försäkringen inte följande egendom:

- förbrukningsmaterial om skadan har samband med materialets användning och förbrukning. Med förbrukningsmaterial avses t.ex. drivmedel, smörjmedel, linor, packningar, remmar och transportband
- utbytbara verktyg t.ex. formar, knivar, krossverktyg, press- och stansverktyg samt slagor
- lös egendom som förvaras utomhus eller i byggnad utan hela och täta golv, väggar och tak om egendomen inte är avsedd för utomhusbruk
- växthus samt i dessa befintlig egendom

11.O Självrisk

11.O.1 Grundsjälvrisk

Vid varje skada avgår från de sammanlagda kostnaderna för skada, röjning och räddning en självrisk. Denna självrisk framgår av försäkringsbrevet.

7. Försäkringsform, försäkringsbelopp och försäkringsvärde

7.1 Försäkringsform och försäkringsbelopp

7.1.1 Fullvärde

Med fullvärde avses att försäkringen är beloppslös.

7.1.2 Helvärde

Med helvärde avses att försäkringsbeloppet under hela försäkringstiden ska motsvara försäkringsvärdet, vilket är värdet av försäkrad egendom enligt 7.2 (Försäkringsvärde). Försäkringstagaren ansvarar för val av försäkringsbelopp.

7.1.3 Förstarisk

Med förstarisk avses att försäkringsbeloppet fastställs oberoende av egendomens helvärde eller i procent av helvärdet.

7.2 Försäkringsvärde

7.2.1 Byggnad

Försäkringsvärdet är egendomens återanskaffningsvärde

7.2.2 Maskinerier

Försäkringsvärdet är egendomens återanskaffningsvärde.

7.2.3 Varor

Försäkringsvärdet är varornas värde enligt nedan.

7.2.3.1 Varor som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning

Varorna värderas till tillverkningskostnaderna. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

7.2.3.2 Varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning

Varorna värderas till vad det kostar att ersätta dem med nya varor av samma slag. Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

7.2.3.3 Varor sålda och färdiga för leverans

Varorna värderas – om leverans inte kan fullgöras med andra varor – till det avtalade försäljningspriset minskat med inbesparade kostnader.

7.2.4 Kunders egendom

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa egendomen enligt de regler som gäller för respektive objekttyp om egendomen hade tillhört försäkringstagaren.

7.2.5 Lagrad information

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa informationen.

7.2.6 Pengar och värdehandlingar

Försäkringsvärdet är värdet av pengar och kontantkort samt kostnaden för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

7.2.7 Trädgård och tomtmark

Försäkringsvärdet är kostnaden för att återställa trädgård och tomtmark. Vid nyplantering av buskar och träd betalas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

7.3 Investerings- och indexändring av försäkringsbelopp

Har egendomens värde under försäkringsåret ökat genom investering eller indexändring höjs kalkyl- eller försäkringsbeloppet från försäkringsårets början enligt nedan. Vid skada indexerar kalkyl- och försäkringsbeloppet för den skadade egendomen fram till tidpunkten för egendomens återställande.

7.3.1 Byggnad

7.3.1.1 Fullvärdesförsäkrad byggnad

Värdeökning genom investering ingår upp till 50 % av premiegrundande kalkylvärde vid senaste förfallodag inom varje försäkringsställe.

7.3.2 Maskinerier

Värdeökning genom investering och indexändring ingår upp till sammanlagt 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

7.3.3 Varor

Värdeökning genom indexändring ingår upp till 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

7.3.4 Lagrad information

Värdeökning genom indexändring ingår upp till 50 % av senast uppgivet försäkringsbelopp inom varje försäkringsställe.

7.3.5 Index

Indexändring av försäkringsbeloppen sker automatiskt vid årsförfallodagen och beräknas enligt följande:

- Byggnad – Faktorprisindex för flerfamiljshus
- Maskinerier – Prisindex för inhemsk tillgång för ”verkstadsvaror utom fartyg och båtar”
- Varor – SCB Konsumentprisindex
- Lagrad information – Arbetskostnadsindex

7.3.6 Uppgifter för förnyat försäkringsavtal

För beräkning av premien för nytt försäkringsår ska försäkringstagaren lämna uppgift om

- ny-, till- eller ombyggnad eller därmed annan jämförbar förbättring av fullvärdesförsäkrad byggnad
- återanskaffningsvärdet för maskinerier
- det beräknade högsta värdet för varor under försäkringsåret med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden.

8. Säkerhetsföreskrifter

8.1 Vad som avses med en säkerhetsföreskrift

Med säkerhetsföreskrift avses en föreskrift om vissa bestämda handlingsätt eller anordningar som är ägnade att förebygga eller begränsa skada eller om vissa bestämda kvalifikationer hos den försäkrade eller dennes anställda eller andra medhjälpare som

- anges i detta försäkringsavtal (dvs. i försäkringsbrevet och de allmänna och särskilda försäkringsvillkoren)
- meddelas av tillverkare, leverantör av tjänst eller vara eller av besiktningsman
- föreskrivs i lag eller förordning om
 - brandfarliga varor
 - explosiva varor
 - elektrisk starkströmsanläggning.

8.2 Vilka som ska följa säkerhetsföreskrifterna

Den försäkrade svarar gentemot Försäkringsgivaren för att säkerhetsföreskrifterna följs av

- den försäkrades företagsledning
- övriga anställda hos den försäkrade
- entreprenörer och andra uppdragstagare som anlitas av den försäkrade
- annan som har att tillse att föreskriften följs.

Om någon som anges i föregående stycke inte följer angivna föreskrifter medför det normalt ett avdrag från skadeersättningen. Se 8.9 (Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följs).

8.3 Samtliga skadehändelser

8.3.1 Programvara och datainformation

8.3.2 Förvaring av programvara och licensbevis

Originalexemplar av programvara ska förvaras på sådant sätt att inte exemplaret och installerade program kan skadas vid samma tillfälle. Detta medför att exemplaret och installerat program ska förvaras i skilda byggnader. Om det finns ett licensbevis till programvara, kan som alternativ istället licensbevis och originalexemplar av programvara förvaras åtskilda enligt föregående stycke.

8.3.3 Rutiner för säkerhetskopiering

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska framställas dagligen under arbetsdag. Säkerhetskopia ska vara korrekt och funktionsduglig.

8.3.4 Förvaring av säkerhetskopior

Säkerhetskopia av modifierad programvara och datainformation ska förvaras skild från originalet på sådant sätt att original och kopia inte kan skadas vid samma skadetillfälle. Detta medför att original och säkerhetskopior ska förvaras i skilda byggnader. Säkerhetsföreskrifterna gäller även för ej färdigställda varor som är avsedda att ingå i tjänsteuppdrag om varan lagras på datamedia.

8.4 Brand

8.4.1 Revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning

Elektrisk starkströmsanläggning ska revisionsbesiktigas på försäkringstagarens bekostnad i den omfattning som föreskrivs av Försäkringsgivaren.

Elektrisk starkströmsanläggning är enligt gällande statliga föreskrifter varje elanläggning för sådan spänning, ström eller frekvens som kan vara farlig för person eller egendom.

Revisionsbesiktning ska, enligt överenskommelse mellan försäkringsbolagen, handhas av Svenska Brandskyddsföreningens Elektriska Nämnd (EN) genom av nämnden auktoriserade besiktningsingenjörer.

Intyg om revisionsbesiktning ska utfärdas av besiktningsingenjören. Försäkringstagaren ska på begäran uppvisa intyget för Försäkringsgivaren.

Vid revisionsbesiktning påtalade fel och brister ska rättas till av behörig person inom två månader efter besiktningen.

Den första revisionsbesiktningen ska göras inom ett år efter det att el-anläggningen blivit besiktningspliktig. Därefter ska revisionsbesiktning normalt ske vart tredje kalenderår med högst 40 månader mellan besiktningarna. Annan besiktningsfrekvens än tre år kan gälla eller föreskrivas av Försäkringsgivaren.

8.4.2 Brandsläckning och brandlarm

Brandsläckningsredskap och brandlarm ska finnas i den utsträckning som anges av Räddningstjänsten eller Försäkringsgivaren.

8.4.3 Branddörr och annan sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering ska vara stängd eller vara uppställd med anordning som stänger dörren, brandluckan eller sektioneringen vid rökutveckling. Genomföring och andra öppningar i brandsektionering ska vara tätade med typgodkända brandtätningmetoder.

8.4.4 Brännbart material som förvaras utomhus

På annan tid än under normal arbetstid ska inte emballage, avfall eller annat brännbart material förvaras vid lastkaj, under skärmtak eller på annan plats utomhus närmare än 6 m från byggnad.

8.4.5 Batteriladdning

Vid laddning av batteri för drivning av fordon ska Arbetsmiljöverkets föreskrifter angående blybatterier AFS 1988:4 följas.

8.4.6 Tobaksrökning

Tobaksrökning får endast ske på av försäkringstagaren särskild anvisad plats.

8.4.7 Motordrivet fordon som tillfälligt repareras i försäkringslokal

Arbete på motordrivet fordon med svetsning, skärning, lödning, bearbetning med snabbgående verktyg eller annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning får inte förekomma i försäkringslokal som inte är avsedd för sådant ändamål.

8.4.8 Heta arbeten

Säkerhetsföreskrifterna för heta arbeten gäller för tillfällig arbetsplats där heta arbeten utförs och fara för brand kan föreligga. Med heta arbeten avses svetsning, skärning, lödning, takläggning, bearbetning med snabbgående verktyg och annat arbete som medför uppvärmning eller gnistbildning.

Tillståndsansvarig

Den som avser att bedriva eller låta bedriva heta arbeten på tillfällig arbetsplats (t.ex. ägare eller brukare av fastighet eller total-/generalentreprenör) ska skriftligen utse en tillståndsansvarig, som ska bedöma om arbetena medför fara för brand.

Om fara för brand bedöms föreligga, får heta arbeten utföras endast under förutsättning att den tillståndsansvarige

- utfärdar tillstånd för arbetena på Svenska Brandskyddsföreningens (SBF) blankett "Tillstånd/Kontrollista för heta arbeten" eller motsvarande, som ska vara fullständigt ifyllt
- under arbetenas utförande förvissas sig om att nedanstående säkerhetsregler följs.

Den tillståndsansvarige får delegera sitt ansvar endast om den som utsett honom skriftligen medgett detta. Den tillståndsansvarige får inte utföra de heta arbetena.

Säkerhetsregler för heta arbeten

Nr 1 – Behörighet

Den som ska utföra brandfarliga heta arbeten ska ha behörighet och erfarenhet av brandskydd. Detsamma gäller den som ska vara brandvakt. Behörighetsutbildning ska vara genomförd enligt den plan som beslutats av försäkringsbolagens och SBF:s utbildningskommitté för heta arbeten. Den som är utsedd att regelbundet vara tillståndsansvarig ska ha motsvarande utbildning och erfarenhet.

Nr 2 – Brandvakt

Brandvakt ska utses och finnas på arbetsplatsen – även under arbetsrast – under den tid som de heta arbetena utförs och under den efter bevakningstid – minst en timme – eller annan tid som den tillståndsansvarige angett i blanketten ”Tillstånd /Kontrollista för heta arbeten”. Brandvakten får inte lämna arbetsplatsen förrän faran för brand upphört.

Brandvakt krävs inte när den tillståndsansvarige bedömer att det är uppenbart att arbetet kan utföras med samma säkerhet utan brandvakt.

Nr 3 – Brandfarlig vara

För arbete i utrymme som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara ska tillstånd inhämtas av Räddningstjänsten.

Nr 4 – Städning och vattning

Arbetsplatsen ska vara städad och vid behov vattnad.

Nr 5 – Brännbart material

Brännbart material på och i närheten av arbetsplatsen ska flyttas bort, skyddas genom övertäckning eller avskärmas.

Nr 6 – Dolda brännbara bygnadsdelar

Värmeledande konstruktioner och dolda brännbara bygnadsdelar ska undersökas med hänsyn till brandfaran, samt vid konstaterad brandfara, skyddas och göras åtkomliga för omedelbar släckinsats.

Nr 7 – Otätheter

Springor, hål, genomföringar och andra öppningar på och i närheten av arbetsplatsen ska vara tätade och även kontrollerade med hänsyn till brandfaran.

Nr 8 – Släckutrustning

Godkänd, fungerande och tillräcklig släckutrustning ska finnas tillgänglig för omedelbar släckinsats. Härmed avses slang med vatten eller två certifierade handbrandsläckare med minst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Vid takläggning krävs:

Slang med vatten och två certifierade handbrandsläckare med minsta effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg) samt brytverktyg, t.ex. pikyxa, och handstrålkastare. När förutsättning för släckning med vatten saknas, t.ex. vid risk för frysning eller vid lågt vattentryck, ska utrustningen kompletteras med ytterligare en certifierad handbrandsläckare med lägst effektivitetsklass 34A 233B C (minst 6 kg).

Nr 9 – Svetsutrustning

Svetsutrustning ska vara felfri. Acetylenflaska ska vara försedd med bakslagsskydd. Svetsbrännare ska vara försedd med backventil för bränngas och syrgas. Skyddshandske och avstängningsnyckel ska finnas.

Nr 10 – Larmning

Räddningstjänsten ska kunna larmas omedelbart. Fungerande mobiltelefon ska finnas tillgänglig om inte stationär telefon finns inom räckhåll. Den som uppdras att larma ska känna till arbetsplatsens adress.

Nr 11 – Torkning och uppvärmning

Vid torkning eller uppvärmning genom förbränning av gas, ska lågan vara innesluten så att den inte kan orsaka antändning.

Nr 12 – Torkning av underlag och applicering av tätskikt

Vid torkning av underlag och applicering av tätskikt får material uppvärmas till högst 300° C.

Nr 13 – Smältning av asfalt

Vid smältning av asfalt ska utrustningen uppställas, hanteras och tillses enligt SBF:s ”Säkerhetsregler försmältning av asfalt vid arbeten på tak och balkonger”.

8.5 Inbrott

8.5.1 Krav på mekaniskt inbrottskydd

8.5.1.1 På försäkringsställe

Vid förvaring på försäkringsställe gäller krav på lägst skyddsklass 1 om inte högre skyddsklass eller andra säkerhetsföreskrifter anges i försäkringsbrevet eller skriftligen meddelats försäkringstagaren.

8.5.1.2 I försäkringstagarens, dennes arbetstagarers eller ombuds bostad

Vid förvaring i försäkringstagarens, dennes arbetstagarers eller ombuds bostad – som inte anges som försäkringsställe i försäkringsbrevet – gäller krav på att ytterdörr är låst och öppningsbara fönster är stängda och inifrån reglade.

8.5.1.3 På annan plats

Vid förvaring på annan plats gäller krav på skyddsklass 1.

8.5.2 Skyddsklasser

Säkerhetsföreskrifterna indelas i tre skyddsklasser, skyddsklass 1, 2 och 3. Av försäkringsbrevet framgår vilken skyddsklass som gäller för respektive försäkringsställe.

8.5.2.1 Skyddsklass 1

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt och träpanel utan innerbeklädnad eller yttervägg av plast
- innervägg av gips. Om sådan vägg vetter mot annan hyresgästs lokal och består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en godkänd låsenhet. Skjutdörr ska vara låst med en godkänd låsenhet med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
- den inaktiva dörrhalvan ska vara
- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med godkänt spanjolethandtag, eller
- invändigt försedd med stålbom i fyrkantströr, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela

Pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsclass 3. Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 3 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsclass 4.

Hantering av nyckel och kodmedia

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med Försäkringsgivaren – vara låst med en godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt mekaniskt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska vara installerad enligt Svenska Stöldskyddsföreningens regler för projektering och installation av elektromekanisk låsanläggning, SSF 210.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt dörrförstärkningsbehör

Ett godkänt dörrförstärkningsbehör ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt hänglås för dörr, port eller lucka

- Vid utvändig montering ska både hänglås och hänglåsbeslag uppfylla hänglåsclass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsclass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

8.5.2.2 Skyddsklass 2

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- byggnads yttervägg av plåt eller träpanel utan innerbeklädnad eller yttervägg av plast
- innervägg av gips. Om sådan vägg vetter mot annan hyresgästs lokal och består av sammanlagt fyra lager gips anses dock väggen ge ett godtagbart skydd mot inbrott
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr, port och lucka

Dörr, port och lucka i omslutningsyta ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Skjutdörr ska vara låst med en godkänd låsenhet med hakande funktion.

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

För pardörr gäller att

- den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet
- den inaktiva dörrhalvan ska vara – reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller – invändigt låst med godkänt spanjolethandtag, eller – invändigt försedd med stålbom i fyrkantströr, dimension 40 x 40 x 3 mm, över hela pardörren och låst med ett godkänt hänglås i hänglåsclass 3.

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522. För port och lucka godtas samma eller likvärdigt utförande som för dörr. Utåtgående dörr ska ha en godkänd bakkantssäkring.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsclass 4.

Hantering av nyckel och kodmedia

Dörr, port och lucka anses inte låst om nyckel eller kodmedia lämnats kvar i låset eller kodavläsaren.

Nödutgång

Nödutgång ska – om inget annat avtalats med Försäkringsgivaren – vara låst med en godkänd låsenhet inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion.

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänt hänglås med godkänt hänglåsbeslag, eller
- godkänd låsbom.

Godkänt mekaniskt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänd elektromekanisk låsanläggning

En godkänd elektromekanisk låsanläggning ska vara installerad enligt Svenska Stöldskyddsföreningens regler för projektering och installation av elektromekanisk låsanläggning, SSF 210.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522.

Godkänt dörrförstärkningsbehör

Ett godkänt dörrförstärkningsbehör ska uppfylla låsklass 4 i SS 3522.

Godkänt hänglås för dörr, port eller lucka

- Vid utvändig montering ska både hänglås och hänglåsbeslag uppfylla hänglåsclass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsclass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat.

Öppningsbart fönster vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller som på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak, stege) ska

- vara låst med ett godkänt fönsterlås, eller
- ha annan låsanordning som för det enskilda fallet skriftligen godkänts av Försäkringsgivaren, eller
- ha särskilt inbrottskydd.

Fönster anses inte låst om nyckel kvarlämnats i låset.

Med särskilt inbrottskydd av fönster avses

- invändigt monterat godkänt galler/rulljalusi i klass 1, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”. Om gallret låses med hänglås ska hänglåset uppfylla hänglåsclass 2
- invändigt i metallram monterad polykarbonatskiva med en tjocklek av minst 6 mm.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med, endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning, eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Brandventilator av glas eller plast som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomlig ska oavsett reglingsanordning ha invändigt galler enligt föregående stycke.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsyta som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

8.5.2.3 skyddsklass 3

Försäkringslokalens omslutningsyta

Försäkringslokalens omslutningsyta (vägg, golv, tak, dörr och fönster) ska – såväl vad avser det byggnadstekniska utförandet som lås och reglingsanordningar – i sin helhet ge ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvåra bortförandet av stöldgods.

Exempel på omslutningsyta som inte ger ett godtagbart skydd mot inbrott är

- vägg av plåt, plast, träpanel, gips eller annan skivbeklädnad
- dörr som endast är avsedd att användas för inomhusbruk.

Dörr

Dörr ska vara låst med något av följande alternativ:

Alternativ 1

En godkänd låsenhet och invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

En godkänd låsenhet och en invändigt monterad stålbom i fyrkantströr, dimension 40 x 40 x 3 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsclass 3.

Alternativ 3

Två godkända låsenheter. Avståndet mellan låsenheterna ska inte understiga 400 mm. bakkantssäkring. Utåtgående dörr ska i alternativ 1 ha en godkänd bakkantssäkring och i alternativen 2 och 3 två godkända bakkantssäkringar. Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Pardörr

Pardörr ska vara låst enligt något av följande alternativ:

Alternativ 1

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjoletthandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsclass 3.

Dessutom ska båda dörrhalvorna invändigt vara försedda och låsta med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjoletthandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Dessutom ska båda dörrhalvorna invändigt vara försedda med en stålbo i fyrkantör, dimension 40 x 40 x 3 mm, som ska vara låst med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3.

Alternativ 3

Den aktiva dörrhalvan ska vara låst med två godkända låsenheter.

Den inaktiva dörrhalvan ska vara

- reglad upp- och nedtill med godkända kantreglar, eller
- invändigt låst med ett godkänt spanjoletthandtag, eller
- invändigt försedd med en spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, och ett godkänt hänglås i hänglåskolv.

Bakkantssäkring

Utåtgående pardörr ska i alternativ 1 ha en godkänd bakkantssäkring i varje dörrhalva och i alternativ 2 och 3 två godkända bakkantssäkringar i varje dörrhalva.

Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Skjutdörr

Skjutdörr ska vara låst med något av följande alternativ:

Alternativ 1

En godkänd låsenhet med hakande funktion. Dessutom ska dörren invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Alternativ 2

Två godkända låsenheter med hakande funktion. Avståndet mellan låsenheterna ska inte understiga 400 mm.

Parskjutdörr

Parskjutdörr ska vara låst med

- en godkänd låsenhet med hakande funktion i framkanten, samt
- en godkänd låsenhet – utan krav på godkänt slutbleck – med hakande funktion i varje bakkant.

Dörrförstärkningsbehör

Lås i dörr ska – på båda sidor om låset – vara förstärkt med ett godkänt dörrförstärkningsbehör i låsklass 4 i SS 3522.

Dörr till container

Dörr till container ska vara låst med en godkänd låsbom i hänglåsklass 4.

Port

Port ska invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler”.

Dessutom ska porten vara låst med något av följande alternativ:

- ett godkänt lås, eller
- ett invändigt godkänt spanjoletthandtag, eller
- en invändig spanjolettstång som låses med plattstål, tjocklek 10 mm, monterat på porten respektive spanjolettstången och ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3, eller
- ett godkänt hänglås i hänglåsklass 3 i gejdern ovanför ett av taksjutportens hjul.

Dörr i port ska vara låst med en godkänd låsenhet.

Lucka

Lucka ska vara låst på samma eller likvärdigt utförande som för dörr.

Nödutgång

Nödutgång ska vara låst med

- en godkänd låsenhet och invändigt vara försedd och låst med en i klass 3 godkänd gallergrind eller ett i samma klass godkänt rulljalusi, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens ”Norm för galler” inkl. elektrisk upplåsnings- kontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion, eller
- två godkända låsenheter inkl. elektrisk upplåsningskontroll kopplad till en för verksamheten väsentlig funktion

Nyckelhantering

Dörr, port, lucka och gallergrind/rulljalusi anses inte låst om nyckel kvarlämnats i låset.

Godkänd låsenhet

En godkänd låsenhet består av

- godkänt lås, godkänd cylinder, godkänt slutbleck och godkänt dörrförstärkningsbehör, eller
- godkänd låsbom, eller
- godkänt hänglås (enbart vid invändig låsning).

Godkänt lås

Ett godkänt lås ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. Det innebär bl.a. att låset

- från båda sidor om dörren endast ska kunna öppnas och låsas med för låset avsedd nyckel
- ska vara utfört så att inga delar som påverkar låsets inbrottskydd kan demonteras från låsets utsida. Sådana delar ska inte heller kunna demonteras från dörrens insida annat än med specialverktyg.

Godkänt slutbleck

Ett godkänt slutbleck ska uppfylla låsklass 3 i SS 3522. godkänt hänglås eller godkänd låsbom för dörr, port och lucka

- Vid utvändig montering ska låsbommen uppfylla hänglåsklass 4.
- Vid invändig montering ska hänglåset uppfylla hänglåsklass 3.

Fönster

Öppningsbart fönster i omslutningsyta ska vara stängt och invändigt reglat. Fönster – även i dörr och lucka – vars nedre kant är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomligt (t.ex. från balkong, tak eller stege) ska ha särskilt inbrottskydd.

Om fönster i dörr och lucka invändigt skyddas med godkänd gallergrind eller godkänt rulljalusi i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler" behöver fönster i dörr och lucka inte förses med särskilt inbrottskydd.

Med särskilt inbrottskydd av fönster avses

- invändigt monterat godkänt galler/rulljalusi i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler". Om gallret låses med hänglås ska hänglåset uppfylla hänglåsclass 3
- laminerat glas – i fönster som inte är öppningsbart – i klass B3 enligt svensk standard 22 44 25
- invändigt i metallram monterad polykarbonatskiva med en tjocklek av minst 10 mm.

Brandventilator

Brandventilator ska vara stängd och reglad med endast från insidan åtkomlig mekanisk reglingsanordning eller försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler".

Brandventilator som är belägen lägre än 4 m över markplan eller på annat sätt är lättåtkomlig ska oavsett reglingsanordning ha invändigt galler enligt föregående stycke.

Annan öppning

Annan öppning i omslutningsytan som är större än 150 x 300 mm ska vara försedd med godkänt galler i klass 3, enligt Svenska Stöldskyddsföreningens "Norm för galler"

8.5.3 Förvaring av maskinerier som är datorer

Dator ska – om den inte förvaras i försäkringstagarens eller i dennes arbetstagares bostad – skyddas på något av nedanstående sätt.

Datorlås

Låst med ett godkänt datorlås monterat enligt tillverkarens anvisningar. För in- och utenheter (se definition av Dator) gäller dock inget krav på låsning. Nyckel till datorlås får inte förvaras på samma försäkringsställe som låset.

Skyddsklass 2 och inbrottslarm

Förvarad i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 2 på en plats i försäkringslokalen som är skyddad med inbrottslarm anslutet till larmcentral. Inbrottslarm och stöldskyddsmärkning Förvarad på en plats i försäkringslokal som är skyddad med inbrottslarm anslutet till larmcentral. Dessutom ska datorns hårddisk och processor vara elektroniskt identifierbara och registrerade hos S Reg. AB eller annan registerhållare som Svenska Stöldskyddsföreningen har samarbetsavtal med.

Skyddsklass 3, hela försäkringslokalen

Förvarad i försäkringslokal som uppfyller skyddsklass 3. Skyddsklass 3, särskilt rum i försäkringslokalen Förvarad i försäkringslokal beläget särskilt låst rum som uppfyller skyddsklass 3.

Värdeförvaringsenhet/övriga förvaringsenheter Förvarad i låst värdevalv, värdeskåp, kassaskåp, säkerhetsskåp, stöldskyddsskåp eller dokumentsskåp. Om det i försäkringsbrevet ställs högre krav på inbrottskydd för försäkringslokal än vad som anges ovan, gäller de kraven även för dator.

8.5.4 Hantering av nyckel och kodmedia

8.5.4.1 Nyckel och kodmedia till försäkringslokal Nyckel och kodmedia till försäkringslokal ska – vid förvaring på försäkringsställe – förvaras i låst skåp eller låda. Skåp eller låda anses inte låst om nyckel kvarlämnats i eller i anslutning till låset.

8.5.4.2 Nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme

Nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte förvaras på samma försäkringsställe som förvaringsutrymmet utan ska istället förvaras i

- låst lokal på annan plats som uppfyller samma krav på inbrottskydd som gäller för det försäkringsställe där stölden eller skadegörelsen sker, eller
- låst bostad på försäkringsställe då den som haft hand om nyckeln vistas där, eller
- låst bostad på annan plats än försäkringsställe

8.5.4.3 Märkning av nyckel och kodmedia

Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

8.5.4.4 Ändring av lås och pinkod

Lås och pinkod till försäkringslokal samt lås till särskilt inbrottskyddat förvaringsutrymme ska omedelbart ändras eller bytas om det finns anledning att misstänka att någon obehörig kommit över nyckel, kodmedia eller pinkod.

8.6 Rån och överfall

8.6.1 Hantering av pengar och värdehandlingar inom försäkringslokal på försäkringsställe

Den som hanterar pengar och värdehandlingar inom försäkringslokal på försäkringsställe ska ha fyllt 18 år, såvida inte annan anställd som uppnått samma ålder samtidigt vistas i försäkringslokalen.

8.6.2 Hantering av pengar och värdehandlingar samt viss stöldbegärlig egendom utanför försäkringslokal

Den som transporterar pengar och värdehandlingar utanför försäkringslokal ska ha fyllt 18 år. Om värdet av pengar och värdehandlingar överstiger 80 000 kr gäller dessutom att egendomen ska transporteras

- i en godkänd värdetransportväska, som är låst med nyckel som inte får medföras av transportören, eller
- gemensamt av minst två personer som båda fyllt 18 år.

Om värdet av stöldbegärlig egendom, som helt eller delvis är av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar eller ur avsedda att bäras, överstiger 80 000 kr gäller att egendomen ska transporteras av minst två personer som båda fyllt 18 år.

8.6.4 Hantering av nyckel och kodmedia

8.6.4.1 Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme
Nyckel och kodmedia till försäkringslokal samt nyckel till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme får inte vara märkt med namn, adress eller pinkod.

8.6.4.2 Ändring av lås och pinkod

Lås och pinkod till försäkringslokal samt lås till särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme ska omedelbart bytas eller ändras om någon vid rån kommit över nyckel, pinkod eller låskombination.

8.7 Transport

8.7.1 Stöld och skadegörelse av egendom som transporteras i fordon

Egendom ska vid kortare uppehåll, t.ex. i samband med måltid, i- och urlastning eller liknande, förvaras i låst fordon. Öppningsbara fönster ska vara stängda. För maskinerier som är datorer, kameror, kameratillbehör och mobiltelefoner gäller dessutom att egendomen ska förvaras i insynsskyddat utrymme.

8.7.2 Övriga aktsamhetskrav

Före transportens början ska egendomen emballeras, packas, stuvas eller i övrigt iordningställas på ett för transporten lämpligt sätt.

8.8 Skadegörelse

8.8.1 Skadegörelse på lös egendom

Lös egendom ska hållas under uppsikt för att förhindra eller försvåra skadegörelse. Detta gäller dock inte för utomhus förvarade maskinerier som är

- fast monterade luftkonditioneringsaggregat, värmepump, skylt, markis, belysningsarmatur och antenn i anslutning till hyrd försäkringslokal
- containrar.

8.9 Påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts

Om säkerhetsföreskrift inte följts görs ett avdrag enligt nedan från den ersättning som annars hade betalats. Sådant avdrag görs även från ersättning till annan försäkrad än den som inte följt föreskriften. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts
- ingen av dem som anges i 8.2 varit försumlig
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

8.9.1 Samtliga skadehändelser

8.9.1.1 Programvara och datainformation

Avdrag görs med 100 % om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.3 inte följts.

8.9.2 Brand

Avdrag görs med 30 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.1 och 8.4 inte följts för

- brandfarliga och explosiva varor
- revisionsbesiktning av elektrisk starkströmsanläggning
- brandsläckning och brandlarm
- branddörr och annan sektionering
- brännbart material som förvaras utomhus
- batteriladdning
- tobaksrökning
- motordrivet fordon som tillfälligt repareras i försäkringslokal
- heta arbeten

Om myndighetskrav ej följts görs avdrag med 100%.

8.9.3 Inbrott

Avdrag görs med 100 % om inbrottsskydd enligt 8.5.1 saknas eller inte aktiverats genom t.ex. låsning eller på annat sätt.

8.9.3.2 Nyckelhantering – särskilt inbrottsskyddat förvaringsutrymme

Avdrag görs med 100 % om nyckel inte hanterats enligt 8.5.4.2.

8.9.3.3 hantering av nyckel, kodmedia och pinkod

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.5.4.1 och 8.5.4.3–4 inte följts för

- nyckel och kodmedia till försäkringslokal
- märkning av nyckel och kodmedia
- ändring av lås och pinkod.

8.9.4 Rån och överfall

8.9.4.1 tillgrepp av viss egendom i försäkringslokal eller som medförs utanför försäkringslokal

8.9.4.1.1 Åldersgräns 18 år

Avdrag görs med 100 % om den eller de som utsatts för rån eller överfall inte fyllt 18 år enligt 8.6.1–2

8.9.4.1.2 Värdetransportväska – två personer i sällskap

Avdrag görs med 100 % till den del skadan överstiger 80 000 kr om transporten inte utförs med en godkänd värdetransportväska eller av minst två personer enligt 8.6.2.

8.9.4.4 Hantering av nyckel och kodmedia

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om säkerhetsföreskrifterna för hantering av nyckel och kodmedia inte följts enligt 8.6.4.

8.9.5 Transport

Avdrag görs med 100 % vid stöld av och skadegörelse om säkerhetsföreskrifterna enligt 8.7 inte följts.

8.9.6 Skadegörelse på lös egendom

Avdrag görs med 100 % vid skadegörelse på lös egendom som inte hålls under uppsikt enligt 8.8.

8.9.7 Övriga säkerhetsföreskrifter

Avdrag görs med 20 %, dock lägst 20 000 kr och högst 400 000 kr, om övriga säkerhetsföreskrifter inte följts.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning

inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat
- snarast möjligt omhänderta och skydda skadad och oskadad egendom
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan.

9.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren e, får Försäkringsgivaren göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha lämnats.

Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

Om den försäkrade efter det att skada inträffat avstått från sin rätt till ersättning från den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan, begränsas Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet gentemot den försäkrade i motsvarande mån och redan utgiven försäkringsersättning ska återbetalas till Försäkringsgivaren

9.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att skadan har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren. Om den försäkrade dröjer med skadeanmälan och detta medför skada för Försäkringsgivaren, har Försäkringsgivaren rätt att göra ett skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.
- vid stöld, inbrott, rån eller överfall snarast polisanmäla händelsen och skicka anmälan till Försäkringsgivaren
- specificera sitt ersättningskrav och på begäran lämna förteckning över försäkrad egendom – skadad och oskadad – med uppgift om varje föremåls värde före och efter skadan
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek.

Krav från annan försäkringsgivare regleras av försäkringsgivaren utan att skadeanmälan från den försäkrade krävs.

9.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när skadan har upptäckts. Annars går rätten till ersättning förlorad.

9.4 Besiktning av skada

Försäkringsgivaren har rätt att låta besiktiga skada samt att, innan åtgärder vidtas, utfärda anvisningar för reparation och tillvaratagande av skadad egendom. Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar om val av reparatör eller metod för reparation eller sanering.

Underlåter den försäkrade sina skyldigheter enligt föregående stycke är Försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till den kostnad som skulle ha uppkommit om anvisningarna följts.

10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Byggnad

10.1.1.1 Byggnad återställs

Om återställande sker inom två år värderas skadan med utgångspunkt från vad det kostar att utan dröjsmål och med användande av rationella metoder och material återställa byggnad.

Med återställande avses reparation eller återuppförande på samma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål. Härmed avses även att anskaffa annan lika ändamålsenlig byggnad för samma ändamål på annan plats inom Sverige.

Från återställandekostnaden görs avdrag för värdeminskning genom ålder och bruk på byggnadsdel enligt reglerna i 10.1.1.6 (Tabell för åldersavdrag).

Återställandekostnaden minskar med den värdeökning som kan uppstå till följd av sådan förhöjd ändamålsenlighet som har annan orsak än ändrad belägenhet.

Återställandet måste ske senast inom två år från skadedagen. Sker det senare på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

Kan utan väsentlig olägenhet återställande ske i samband med normalt underhåll värderas skadan till uppskattad andel av underhållskostnaden.

Om återställande sker på annan plats inom Sverige tillämpas följande regler:

- Skadan värderas till kostnaden för återställande enligt vad som i övrigt anges, dock högst till vad det skulle ha kostat att utan dröjsmål återställa byggnaden på den ursprungliga grunden.
- Återställandekostnaden enligt föregående stycke reduceras med det belopp varmed marknadsvärdet ökar genom att återställande sker på annan plats.

10.1.1.2 Byggnad återställs inte

Återställs inte den skadade byggnaden värderas skadan till skillnaden mellan byggnadens marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

10.1.1.3 Oanvänd byggnad

Byggnad som inte används ersätts med kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet.

10.1.1.4 Byggnad med kulturell särart

Försäkringen ersätter den merkostnad som föranleds av att skadad byggnad/byggnadsdel på grund av sin kulturella särart inte kan återställas på ett rationellt sätt beträffande metoder och material.

10.1.1.5 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade berättigad till ersättning för restvärdet av kvarvarande delar. Den försäkrade är skyldig att följa Försäkringsgivarens anvisningar och på Försäkringsgivarens bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

10.1.1.6 Tabell för åldersavdrag

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden för varje byggnadsdel (installationer, ytbeklädnader, tillbehör etc.) enligt tabellen nedan. En byggnadsdels ålder räknas från tidpunkten då den första gången togs i bruk eller byttes ut. Åldersavdraget är högst 80 % för varje byggnadsdel. Vid skada på målning, tapetsering samt annan väggbeklädnad eller golvbeläggning räknas målningen etc. i varje rum som en byggnadsdel. För byggnadsdel vars underhåll varit eftersatt eller som utsatts för onormalt slitage görs särskilt avdrag på återställande- och reparationskostnaden. Detta gäller även för byggnadsdel som inte anges i tabellen för åldersavdrag. Arbetskostnad omfattas ej av åldersavdrag.

Tabell för åldersavdrag (10.1.1.6)

(Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

- A.** Installationer för el, värme, vatten, avlopp, sanitet, ventilation och maskinell utrustning
- rörsystem och vatten radiatorer 20 år 5 %
 - elinstallation 25 år 5 %
 - värmepanna 8 år 8 %
 - värmepump och kompressor 3 år 10 %
 - solfångare, vindkraftverk och hushållsmaskiner 5 år 8 %
 - övriga installationer och annan maskinell utrustning 5 år 8 %
 - sanitetsgods 20 år 5 %
 - bevattningsanläggning 25 år 5 %
- B.** Radio- och TV-antenn (även parabol), markis, utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation 5 år 10 %
- C.** Målning, tapetsering och annan väggbeklädnad
- dock inte i våtrum 5 år 8 %
- D.** Köks- och garderobsinredning 20 år 5 %
- E.** Golvbeläggning, dock inte våtrum
- sten, keramik och parkett 25 år 2 %
 - textil 5 år 8 %
 - övrigt material 10 år 5 %
- F.** Våtrumsbeklädnad inkl. tätskikt
- golv- och väggmatta 5 år 8 %
 - keramiska plattor 10 år 5 %
 - övrigt material och utförande samt målning 5 år 10 %
- G.** Takbeläggning

- papp, plast och gummi 10 år 8 %
- plåt 20 år 5 %
- övrigt material 25 år 2 %

H. Skorsten

- stål och plåt 5 år 8 %
- annat material 25 år 2 %

10.1.2 Maskinerier

10.1.2.1 Maskinerier som återställs

Skadan värderas till kostnaden för att utan dröjsmål återställa föremålet på ett rationellt sätt vad beträffar metoder och material. Med återställande avses reparation eller anskaffande av föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag för samma ändamål. Om föremålet minskat i värde genom ålder, slitage, omodernitet eller minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik med mer än halva återanskaffningsvärdet vid skadetillfället värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet. Återställande ska ske senast inom två år från skadedagen. Den värdeminskning som föremålet efter reparation möjligen kan anses ha genomgått genom skadan beaktas inte.

Avdrag på grund av ökad avkastningsförmåga

I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål kan ökas genom tilläggsinvestering som bekostas av försäkringstagaren, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinstökning som kan beräknas uppkomma. Här avses både nominell kapacitetsökning och produktionskostnadsbesparingar. I det fall avkastningsförmågan hos skadat föremål ökas på grund av att dess återställande inte kan ske genom inköp av likvärdigt föremål, reduceras skadeersättningen med värdet av den vinst som kan beräknas uppkomma genom den ökade avkastningen. Utökad avkastningsförmåga ska beaktas under en tid av två år från det att återställandet fullbordades. Enbart vinst som kan beräknas överstiga 1 000 000 kr beaktas.

10.1.2.2 Modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster

Skadan värderas till kostnaden som inom två år läggs ned på att återställa föremålen. Inaktuella föremål värderas högst till 25 % av kostnaden för att återställa samtliga inaktuella föremål.

10.1.2.3 Maskinerier som är datorer

Vid skada på dator värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till skillnaden mellan datorns värde omedelbart före och omedelbart efter skadan. Datorns värde omedelbart före skadan fastställs enligt en schablonmässig värdering enligt vad som framgår av nedanstående tabell. Vid återställande av dator ersätts 100 % av installationskostnaden. Datorns ålder i månader från Ersättning i procent den tidpunkt då föremålet togs av inköpspriset i bruk som nyttillverkat

≤ 6	100
> 6	80
> 12	60
> 18	40
> 36	20
> 54	10

10.1.2.4 Lindningar till elektrisk utrustning samt värmepump och kompressor

Vid skada på

- lindningar – och på grund härav uppkomna skador på plåtar – till elektrisk utrustning
 - värmepump och kompressor
- värderas skadan till kostnaden för återställandet. Från den sammanlagda återställandekostnaden (dvs. kostnad för ut- och inmontering, material, arbete och transport), görs avdrag för värdeminskning enligt nedanstående tabell. Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %. Om driftsförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en annan takt än vad som är normalt kan annan bedömning ske.

10.1.2.5 Maskinerier som används i entreprenad- och montageverksamhet

För maskinerier och hjälpmedel som används i entreprenad- och montageverksamhet och som återställs värderas skadan enligt 10.1.2.1 första stycket. Från återanskaffningsvärdet görs avdrag enligt tabellen nedan. Om egendomen inte återställs värderas skadan till marknadsvärdet omedelbart före och efter skadan. Vidberäkning av marknadsvärdet görs från återanskaffningsvärdet avdrag enligt tabellen nedan. Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

Tabell för åldersavdrag (10.1.2.5)

(Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

Lindningar till:

- Transformator 12 år 3 %
- Generator 12 år 4 %
- Motor 8 år 5 %

Föremål:

- Värmepump och kompressor 3 år 10 %

Beräkning av marknadsvärdet (10.1.2.5)

(Antal år utan åldersavdrag. Därefter årligt avdrag enligt %-sats)

- Bod, container och ställningar 5 år 10 %
- Handverktyg och mindre redskap 2 år 20 %
- Eldrivna verktyg och maskiner mindre redskap 2 år 20 %
- Motordrivna maskiner t.ex. kompressor, byggtork och hissmindre redskap 2 år 10 %
- Övriga föremål mindre redskap 5 år 10 %

10.1.2.6 Vissa andra föremål

Vid skada på följande föremål värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till marknadsvärdet:

- Motordrivet fordon och släpfordon samt fast monterad utrustning på eller i dessa fordon.
- Duk i plasthall och tält.

Avskrivning för värdeminskning är högst 80 %.

10.1.2.7 Maskinerier som inte återställs

Återställs inte skadat föremål värderas skadan till skillnaden mellan föremålets marknadsvärde omedelbart före och omedelbart efter skadan.

10.1.3 Varor

Skadan värderas till varornas värde enligt nedan med avdrag för eventuellt restvärde.

10.1.3.1 Varor som den försäkrade tillverkat eller har under tillverkning

Skadan värderas till tillverkningskostnaden för att utan dröjsmål återställa varorna. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av varor av samma slag. Om varorna inte återställs inom två år värderas de till tillverkningskostnaderna vid skadetillfället, dock högst till det pris för vilket de då hade kunnat säljas minskat med inbesparade kostnader.

Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

10.1.3.2 Varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning

Skadan värderas till vad det kostar att utan dröjsmål återställa varorna. Med återställande avses reparation eller återanskaffning av varor av samma slag. Om varorna inte återställs inom två år värderas de till vad det vid skadetillfället skulle ha kostat att återställa dem, dock högst till det pris för vilket de då hade kunnat säljas minskat med inbesparade kostnader.

Har varornas värde minskat på grund av inkurans eller annan omständighet värderas de med hänsyn till detta.

10.1.3.3 Varor sålda och färdiga för leverans

Skadan värderas – om leverans inte kan fullgöras med andra varor – till det avtalade försäljningspriset för varorna minskat med inbesparade kostnader.

10.1.4 Arbetstagares egendom

Skadan värderas enligt reglerna i Försäkringsgivarens hemförsäkringsvillkor.

10.1.5 Kunders egendom

Skadan värderas efter de regler som gäller för respektive objekttyp om egendomen hade tillhört försäkringstagaren.

10.1.6 Lagrad information

Skadan värderas till skäligen kostnader för att återställa informationen inom två år från skadedagen.

10.1.7 Trädgård och tomtmark

Skadan värderas enligt 10.1.2 Maskinerier. Vid nyplantering av buskar och träd betalas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

10.1.8 Värdehandlingar

Skadan värderas till de kostnader som inom två år från skadedagen läggs ned för att återställa eller återanskaffa värdehandlingar.

10.2 Skadersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 (Skadevärderingsregler), dock högst med försäkringsbeloppet vid helvärdes- och förstarisikförsäkring
- röjningskostnad enligt 10.2.1
- räddningskostnad enligt 10.2.2
- dröjsmålsränta enligt 10.2.9 med avdrag för
- självrisk enligt försäkringsbrev
- underförsäkring enligt 10.2.4
- ränta enligt 10.2.9
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8.9.

10.2.1 Röjningskostnad

Ersättning betalas för kostnad för nödvändig rivning, röjning, borttransport, destruktion och deponering av försäkrad egendom efter sådan skada som omfattas av försäkringen under förutsättning att kostnaden uppkommer inom ett år från skadetillfället.

För byggnad betalas ersättning upp till 20 % av skadebeloppet.

För och varor betalas ersättning upp till 20 % av skadebeloppet, dock sammanlagt högst 1 200 000 kr. Vid förstarisikförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och egendomsskada till försäkringsbeloppet.

Om ersättning för skada betalas enligt

- 5.B Genombrott av dammbyggnad, markrörelser, lavin och översvämning
- 5.F Transport
- 5.O Annan skadehändelse

begränsas den sammanlagda ersättningen för röjningskostnad och egendomsskada till i respektive villkorspunkt angiven högsta ersättning, såvida inte avtal om högre försäkringsbelopp träffats.

10.2.2 Räddningskostnad

Ersättning betalas för den försäkrades kostnader för räddningsåtgärder enligt 9.1 (Räddningsplikt) om skadan omfattas eller skulle kunna ha omfattats av försäkringen och att kostnaderna med hänsyn till omständigheterna är skäliga.

I samband med sådan egendomsskada som omfattas av försäkringen betalas även ersättning för egendomsskada som uppkommer genom att försäkrad egendom vid skälig räddningsåtgärd skadas, förkommer eller stjäls.

Ersättning betalas dock inte om kompensation kan erhållas från annat håll.

Vid förstarisikförsäkring begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och egendomsskada till försäkringsbeloppet.

Om ersättning för skada betalas enligt

- 5.B Genombrott av dammbyggnad, markrörelser, lavin och översvämning
- 5.F Transport
- 5.O Annan skadehändelse

begränsas den sammanlagda ersättningen för räddningskostnad och egendomsskada till i respektive villkorspunkt angiven högsta ersättning, såvida inte avtal om högre försäkringsbelopp träffats.

10.2.3 Kostnader som inte ersätts

10.2.3.1 Merkostnader

Ersättning betalas inte för merkostnader som beror på forceringsåtgärder, t.ex. reparation på övertid, inköp till överpris för snabbare leverans eller transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

10.2.3.2 Kostnader för att framställa krav

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

10.2.4 Underförsäkring

10.2.4.1 Fullvärdesförsäkring

Denna försäkring grundar sig på uppgifter lämnade av er försäkringsrådgivare.

Väsentliga avvikelser från verkliga värden kan leda till påföljd, exempelvis nedsättning av skadeersättning.

10.2.4.2 Helvärdesförsäkring

Om försäkringsbeloppet vid skadetillfället understiger försäkringsvärdet föreligger underförsäkring och ersättning betalas endast för så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av försäkringsvärdet, dock högst med försäkringsbeloppet.

10.2.4.3 Förstarisikförsäkring

Ersättning betalas enligt gällande skadeersättningsregler upp till försäkringsbeloppet utan att underförsäkring åberopas.

Anges i försäkringsbrevet – utöver förstarisikbeloppet – även ett försäkringsvärde (helvärde) och detta värde vid skadetillfället är lägre än det verkliga försäkringsvärdet föreligger underförsäkring.

Ersättning betalas då endast med så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan betald premie och den premie som skulle ha betalats med hänsyn till försäkringsvärdet vid skadetillfället, dock högst med försäkringsbeloppet.

10.2.4.4 Garanti mot underförsäkring

Vid skada på byggnad, maskinerier och varor betalas ersättning upp till försäkringsbeloppet utan tillämpning av bestämmelser om underförsäkring.

Detta gäller under förutsättning att försäkringsbeloppet vid försäkringsårets början för

- byggnad motsvarar återanskaffningsvärdet
- maskinerier motsvarar återanskaffningsvärdet
- varor motsvarar det beräknade – med hänsyn till vid beräkningstillfället kända omständigheter och förhållanden – högsta värdet under försäkringsåret.

Om försäkringsbeloppet ändras under försäkringsåret gäller garantin mot underförsäkring från tidpunkten för ändringen. Vid fullvärdesförsäkring av byggnad gäller garantin under förutsättning att uppgifterna i värderingsunderlaget är riktiga.

10.2.4.5 Röjnings- och räddningskostnad vid underförsäkring

Vid underförsäkring betalas röjnings- och räddningskostnader i samma proportion som egendomsskadan.

10.2.5 Samtidig allframtidförsäkring

Vid samtidig allframtidförsäkring betalas ersättning för skada värderad enligt skadeersättningsreglerna minskad med den ersättning som kan erhållas från allframtidförsäkringen.

10.2.6 Inteckningshavare

10.2.6.1 Förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt

För den som har förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt gäller bestämmelserna i lag om säkerhetsrätt i försäkringsersättning.

Vid fullvärdesförsäkring av byggnad beräknas värdet enligt av Försäkringsgivaren tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället.

10.2.6.2 Företagsinteckning

Om långgivare som innehar rätt enligt företagsinteckning anmäler namn och adress hos Försäkringsgivaren, har denne, om skadan avser företagsintecknad egendom, företrädesrätt till ersättning för skada genom brand, blixtnedslag eller explosion. Detta gäller oavsett om ersättningen betalas på grund av brandförsäkringsavtal eller annat tillämpligt försäkringsavtal.

Företrädesrätten gäller om ersättningsbeloppet överstiger 10 % av försäkringsbeloppet för ifrågavarande slag av egendom. Gällande lag om inbördes företrädesrätt mellan dessa inteckningshavare samt om andra rättsägares rätt vid konkurs och utmätning är tillämplig.

Vid fullvärdesförsäkring av byggnad beräknas värdet enligt av Försäkringsgivaren tillämpad värderingsmetod omedelbart före skadetillfället.

10.2.7 Skadeersättningsregler i övrigt

Försäkringsgivaren har rätt att i stället för att betala kontant ersättning föreskriva att skadad egendom återställs eller tillhandahålla annan likvärdig egendom. Försäkringsgivaren är inte skyldigt att ta hand om skadad egendom men har rätt att efter att ha lämnat ersättning för den skadade egendomen helt eller delvis överta äganderätten till denna.

Kommer egendom för vilken ersättning betalats till rätta ska egendomen snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

10.2.8 Tidpunkt för betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

Den del av ersättningen som den försäkrade har rätt till först när försäkrad egendom återställs eller återanskaffas, ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade visat att så skett. Om myndighets förbud att återuppföra skadad byggnad överklagats och Försäkringsgivaren på grund av detta väntat med att betala ut ersättning, ska ersättningen betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått kännedom om att överklagandet inte medfört ändring.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått utredningen eller värderingen.

10.2.9 Ränta

Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i 10.2.8 (Tidpunkt för betalning av ersättning), betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Om återställande sker efter det att ersättning betalats för den skadade egendomens marknadsvärde minskas skadeersättningen med den ränta som belöper sig på marknadsvärdeersättningen under tiden till dess att återställande sker. Ränta beräknas enligt Riksbankens referensränta. Ränta betalas inte om den understiger 500 kr.

Avbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- annan i försäkringsbrevet angiven försäkrad såsom innehavare av försäkrad rörelse.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott som uppkommer under ansvarstiden till följd av egendomsskada som inträffar under försäkringstiden. Ansvarstiden är 12 månader om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott till följd av egendomsskada som inträffar inom Norden

- på försäkringsställe eller på plats i dess omedelbara närhet
- hos leverantör eller köpare

4. Vad som är försäkrat

4.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Försäkringen gäller för förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag för försäkrad verksamhet. Med försäkringsmässigt täckningsbidrag avses resultatet av följande beräkning av poster bokförda enligt kontoplan EU BAS99 (om sådan används eller skulle ha använts): Försäkringen gäller även för egen nedlagd tid.

intäkter +

3000–3799 Huvudintäkter, Fakturerade kostnader, Rörelsens sidointäkter, Intäktskorrigeringar
3900–3929 Övriga rörelseintäkter
3980–3999 Erhållna bidrag, övriga ersättningar och intäkter.

kostnader –

4000–4999 Utgifter/kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster
5020–5049 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5120–5149 (75 %) Elavgifter för belysning, Värme, Vatten och avlopp
5300–5399 Energikostnader
5400–5499 Förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial
5500–5599 Reparation och underhåll
5600–5699 Kostnader för transportmedel
5700–5799 Frakt och transport
6800–6899 Inhyrd personal
6910–6919 Licensavgifter och royalties.
6800–6899 Inhyrd personal
6910–6919 Licensavgifter och royalties.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Ersättning betalas för avbrott till följd av

- egendomsskada som är ersättningsbar enligt
- 5.A Brand
- 5.B Naturskada och dammgennombrott
- 5.C Inbrott
- 5.D Rån och överfall
- 5.E Vatten
- 5.F Transport
- 5.G Glas- och skyltskada
- 5.H Skadegörelse och stöld

- 5.I Maskinförsäkring – byggnad

- 5 J Maskinförsäkring – maskinerier och datainformation

- 5 K Merkostnad avseende byggnads/byggnadsdels kulturella särart

- 5 L Merkostnad på grund av myndighetskrav

- 5 M Kulvert

- 5 N Vätska

- 5 O Annan skadehändelse

- egendomsskada på varor eller kunders egendom som är ersättningsbar enligt 5.A–5.L ovan, även om sådan egendom inte omfattas av egendomsförsäkringen enligt 4.2 (Vad som inte är försäkrat)

- oförutsett avbrott i tillförsel av el, gas, vatten eller värme till den försäkrade verksamheten

- sådan egendomsskada inom Norden som inträffar hos den försäkrades leverantör eller köpare som skulle ha varit ersättningsbar på försäkringsställe enligt 5.A–E. Ersättningen förutsätter att leveransavtalet är skriftligt och gällande vid skadetillfället

- att tillträde till den försäkrade verksamheten hindras genom avspärrning som beordras av Räddningstjänst eller Polismyndighet under förutsättning att avspärrningen uppkommit genom en händelse som inte i förväg är planlagd.

- tilläggsförsäkring A. Maskinförsäkring – byggnad ingår, betalas även ersättning för avbrott som uppstår genom ersättningsbar maskinskada på byggnad

- maskinavbrottsförsäkring ingår, betalas ersättning för avbrott som uppstår genom ersättningsbar maskinskada på försäkrade maskinerier.

Avbrottet ersätts även om egendomsskadan är undantagen enligt försäkringsvillkor Allmänna avtalsbestämmelser.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Allmänna ersättningsbegränsningar

Ersättning betalas inte för förlust som

- beror på förlängd avbrottsstid på grund av den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist

- orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma skick som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut

- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även i fråga om storlek – är avtalat enligt allmänna leveransbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

7. Försäkringsbelopp

7.1 Beloppslös försäkring

Försäkringen är beloppslös, fullvärde.

7.3 Uppgifter för förnyat försäkringsavtal

För beräkning av förnyat försäkringsavtal ska försäkringstagaren lämna uppgift om vid tidpunkten för uppgiftslämnandet kända värden avseende

- fakturerad försäljning enligt det senaste avslutade räkenskapsåret före begynnelse dagen.

8. Säkerhetsföreskrifter

Utöver de säkerhetsföreskrifter som särskilt avtalats för avbrottsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för den egendomsförsäkring vars skadehändelse åberopas. Vid samtidig egendoms- och avbrottskada begränsas påföljden gemensamt till det avdrag i egendoms- eller avbrottsförsäkringen som är högst. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdraget kan minskas eller helt tas bort om

- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts
- ingen av dem som anges i Egendomsförsäkring 8.2 varit försumlig
- särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan inträffat utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningskyldig med anledning av skadan.

9.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren, får Försäkringsgivaren göra skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

9.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att egendomsskada har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren.
- vid stöld, inbrott, rån eller överfall snarast polisanmäla händelsen och skicka anmälan till Försäkringsgivaren
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek.

9.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

10. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

10.1 Skadevärderingsregler

10.1.1 Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag

Ersättning betalas för förlust värderad till skillnaden mellan det försäkringsmässiga täckningsbidraget som den försäkrade beräknas skulle ha uppnått om skadan ej inträffat och det faktiskt uppnådda försäkringsmässiga täckningsbidraget under ansvarstiden minskat med

- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som omfattas av ersättningen för egendomsskadan, t.ex. för varor och eget reparationsarbete
- den avkastning som den försäkrade under ansvarstiden erhållit på ersättningsbelopp som betalats för egendomsskadan
- kostnader som kunnat inbesparas
- avskrivningar som har reducerats till följd av skadan
- det försäkringsmässiga täckningsbidrag som uppstått i annan rörelse som den försäkrade eller annan för dennes räkning driver på grund av skadan.

10.1.2 Speciella regler vid uthyrning av byggnad

Skadebeloppet utgörs av den förlust – värderad enligt 10.1.1 – som den försäkrade åsamkas genom nedsättning av hyra för lokal eller lägenhet som hyresgäst enligt lag eller avtal av standardkaraktär har rätt till. För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten på motsvarande sätt med utgångspunkt från den nedsättning av avgiften som kan krävas enligt lag eller bostadsrättsföreningens stadgar.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lokalen sedan den reparerats inte hyras ut för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid, dock högst för tre månader. För uthyrd lokal ska hyreskontrakt vara tecknat före skadedagen.

För sådan del av byggnaden, som försäkringstagaren själv använder eller utan ersättning upplåter till annan, beräknas hyresförlusten som om byggnaden varit uthyrd mot skälig hyra.

10.2 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 (Skadevärderingsregler)
- räddningskostnader enligt 10.2.1
- ränta enligt 10.2.3 med avdrag för
- karens enligt 11
- underförsäkring enligt 10.2.6
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8 (Säkerhetsföreskrifter).

10.2.1 Räddningskostnader

Ersättning betalas för skäliga kostnader som den försäkrade haft för att fullgöra sin räddningsplikt enligt 9.1 (Räddningsplikt), dock högst med det belopp varmed förlusten av det försäkringsmässiga täckningsbidraget minskat. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden.

10.2.2 Kostnader för att framställa krav

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnad för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

10.2.3 Ränta

Ersättning betalas för ränteförlust under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Vid beräkning av sådan ränteförlust betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i 10.2.5 (Tidpunkt för betalning av ersättning), betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den understiger 500 kr.

10.2.4 Verklig förlust

Försäkringen ska inte ge den försäkrade någon vinst utan endast ge ersättning för genom avbrottet uppkommen förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag och ersättning för räddningskostnad.

10.2.5 Tidpunkt för betalning av ersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut eller tidigare om parterna är överens om att så ska ske. Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom. Om polisutredning eller värdering av skiljemän avvaktas ska ersättning betalas senast en månad efter det att Försäkringsgivaren fått utredningen eller värderingen.

10.2.6 Underförsäkring

10.2.6.1 Beloppslös försäkring

Full försäkring föreligger om i försäkringsbrevet angiven lönesumma motsvarar lönesumman enligt 7.3.1 (Uppgifter för förnyat försäkringsavtal).

Om det visar sig att den verkliga lönesumman är högre än den angivna lönesumman föreligger underförsäkring.

Ersättning betalas då endast för så stor del av avbrottskadorna som svarar mot förhållandet mellan den uppgivna och den verkliga lönesumman.

10.2.6.2 Försäkring med angivet försäkringsbelopp

Om försäkringsbeloppet är lägre än det försäkringsmässiga täckningsbidraget den försäkrade beräknas ha uppnått om skada ej inträffat enligt 10.1.1 (Förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag), föreligger underförsäkring och ersättning betalas endast för så stor del av skadan som försäkringsbeloppet utgör av det beräknade täckningsbidraget.

10.2.6.3 Försäkring av enbart byggnad

Om ersättning för byggnadsskadan minskats på grund av underförsäkring reduceras ersättningen för hyresförlust i motsvarande omfattning.

11. Karens

Försäkringen omfattar inte avbrott under karenstiden. Karenstiden räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffade. Karenstiden är 24 timmar.

Extrakostnadsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- annan i försäkringsbrevet angiven försäkrad såsom innehavare av försäkrad rörelse

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnad som uppkommer under ansvarstiden till följd av egendomsskada som inträffar under försäkringstiden.

Ansvarstiden är 12 månader om inget annat anges i försäkringsbrevet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för extrakostnader till följd av egendomsskada som inträffar inom Norden på försäkringsstället eller på plats i dess omedelbara närhet.

4. Vad försäkringen gäller för

4.1 Extrakostnader

Ersättning betalas av Försäkringsgivaren för i försäkringsbrevet angivna extrakostnader för att upprätthålla den försäkrade rörelsen efter sådan egendomsskada som är ersättningsbar enligt i försäkringsbrevet angivet villkor för egendomsförsäkring.

5. Vad försäkringen inte gäller för

5.1 Ersättnings betalas inte för kostnad som

- beror på den försäkrades ekonomiska förhållanden, t.ex. bristande försäkringsskydd eller kapitalbrist
- orsakas av att en del av ansvarstiden utnyttjas för förbättring, utvidgning eller annan förändring av den skadade egendomen utöver dess återställande till samma stånd som före skadan. Detta gäller även sådan förändring som är en följd av myndighets beslut.
- utgör förseningsvite såvida inte vitet – även i fråga om storlek – är avtalat enligt allmänna leveransbestämmelser som utfärdats av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde.

6. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är högsta ersättning som Försäkringsgivaren betalar vid skada.

7. Säkerhetsföreskrifter

Utöver de säkerhetsföreskrifter som särskilt avtalats för extrakostnadsförsäkringen gäller samma säkerhetsföreskrifter som för den egendomsförsäkring vars skadehändelser åberopas.

Vid samtidig egendoms- och extrakostnadsskada begränsas påföljden gemensamt till det avdrag i egendoms- eller extrakostnadsförsäkringen som är högst. Avdraget kan ökas om särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

- Avdraget kan minskas eller helt tas bort om
- det kan antas att skada skulle ha inträffat även om föreskriften följts. Ersättning betalas då för den skada som kan antas skulle ha inträffat även om föreskriften följts.
 - ingen av dem som anges i Egendomsförsäkringen 8.2 varit försumlig
 - särskilda skäl finns med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter

8. Åtgärder vid skada

8.1 Räddningsplikt

Den försäkrade och dennes anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen ska efter förmåga

- avvärja skada som kan befaras vara omedelbart förestående
- begränsa skada som redan har inträffat
- utan uppskov vidta lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla den försäkrade verksamhetens drift
- söka bereda sådana arbetstagare, som genom skadan blivit arbetslösa, annan produktiv sysselsättning än den ordinarie arbetsuppgiften
- bevara den rätt Försäkringsgivaren kan ha mot den som är ersättningsskyldig med anledning av skadan

8.1.1 Påföljd när räddningsplikt inte fullgörs

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte fullgör sin räddningsplikt och detta medför skada för Försäkringsgivaren, får Försäkringsgivaren göra skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att den innebar en betydande risk för att skada skulle inträffa.

8.2 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska

- så snart som möjligt, dock senast inom ett år efter det att egendomsskada har upptäckts, anmäla skadan till försäkringsgivaren.
- bistå Försäkringsgivaren vid skadeutredningen och på anmodan styrka ersättningskravet, tillhandahålla verifikationer, bevis och andra handlingar som behövs för att bedöma Försäkringsgivarens ansvarighet och ersättningens storlek.

8.3 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

9. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

9.1 Skadevärderingsregler

Skadan värderas till under ansvarstiden uppkomna extrakostnader som försäkringstagaren fått vidkännas för att upprätthålla den försäkrade rörelsen i samma omfattning som den skulle ha haft om skadan inte inträffat.

Medför extrakostnaderna nytta även efter ansvarstidens slut minskas skadeersättningen med restvärdet.

9.2 Skadeersättningsregler

Försäkringsgivaren betalar

- skada värderad enligt 10.1 Skadevärderingsregler och Räddningskostnader enligt 10.2.1, dock högst med försäkringsbeloppet
- ränta enligt 10.2.3 med avdrag för
- självrisk och karens enligt 11
- påföljd när säkerhetsföreskrift inte följts enligt 8. Säkerhetsföreskrifter.

9.2.1 Räddningskostnader

Ersättning betalas för skäliga kostnader som den försäkrade haft för att fullgöra sin räddningsplikt enligt avsnitt Räddningsplikt. Medför sådan kostnad nytta även under eventuell karenstid eller efter ansvarstidens slut, ersätts högst det belopp som kan anses falla på ansvarstiden med undantag av karenstiden.

9.2.2 Kostnader för att framställa krav

9.2.2.1 Skaderegleringskostnader

Ersättning betalas inte för den försäkrades kostnader för att framställa krav till Försäkringsgivaren och medverka i Försäkringsgivarens utredning av skadan. Således ersätts inte t.ex. kostnader avseende nedlagd tid för att anmäla skadan till polisen, att inventera skadans omfattning, att delta i möten med hantverkare och representanter för Försäkringsgivaren och att återanskaffa skadad egendom. Ersättning betalas inte heller för den försäkrades kostnader för utomstående experter såsom ekonomer, jurister eller tekniker.

9.2.3 Ränta

Ersättning betalas för ränteförlust under ansvarstiden med hänsyn till att ersättningen inte betalas förrän efter ansvarstidens slut. Vid beräkning av sådan ränteförlust betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Om skadeersättning betalas senare än vad som anges i stycket Tidpunkt för betalning av ersättning, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. För den tid som utbetalning fördröjts genom polisutredning eller skiljemannavärdering betalas ränta enligt Riksbankens referensränta.

Ränta betalas inte om den understiger 500 kronor.

9.2.5 Tidpunkt för betalning av ersättning

Skada regleras efter ansvarstidens slut eller tidigare om parterna är överens om att så ska ske. Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade styrkt sitt krav och i övrigt fullgjort vad som åligger honom.

10. Karens

Försäkringen omfattar inte avbrott under karenstiden.

Karenstiden räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffade.

Karenstiden är 24 timmar.

Epidemiavbrott

1. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för avbrott till följd av myndighets ingripande enligt 5, som görs under försäkringstiden och som föranleds av smittsam sjukdom som upptäcks under försäkringstiden.

2. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller vid myndighets ingripande på försäkringsställe (gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning) som anges i försäkringsbrevet.

3. Försäkrade skadehändelser

Ersättning lämnas för avbrott som uppkommer på grund av myndighets ingripande med stöd av smittskyddslagen, SFS 2004:168, eller livsmedelslagen, SFS 2006:804, för att förhindra spridning av smittsam sjukdom bland människor.

3.1 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- kostnader och förluster, för vilka ersättning utgår från allmänna medel. Har ersättning från allmänna medel inte medgivits på grund av att anspråk på sådan ersättning inte framställts inom föreskriven tid, lämnas inte ersättning genom försäkringen för sådan ersättning som kunnat utgå från allmänna medel om anspråk framställts inom föreskriven tid
- kostnader för sanering av egendom för att förhindra spridning av smittsam sjukdom
- sådan förlust som är en följd av att myndighet förbjuder vidare bearbetning eller försäljning av vara, samt med anledning härav nödvändiga kostnader för bortforsling och destruktion av varan.

4. Försäkringsbelopp

Med försäkringsbelopp avses i försäkringsbrevet angivet belopp, vilket utgör försäkrat täckningsbidrag. Försäkringsbeloppet ska vid skadetillfället motsvara det försäkringsmässiga täckningsbidrag som rörelsen skulle gett under en period motsvarande ansvarstidens längd om skada inte inträffat. Om försäkringsbeloppet anges som första risk i försäkringsbrevet ersätts skada upp till försäkringsbeloppet. Om försäkringsbelopp inte anges i försäkringsbrevet är avbrottsförsäkringen beloppslös.

5. Säkerhetsföreskrifter

Föreskrift som meddelats i lag, förordning eller av myndighet och vars iakttagande är ägnat att förebygga eller begränsa smittspridning, ska anses som intagen i detta försäkringsvillkor.

6. Åtgärder vid skada

Ersättningskrav

Den försäkrade ska genom handling utfärdad av vederbörlig myndighet styrka den tid som rörelsen enligt myndighetens beslut inte kunnat drivas. Den försäkrade ska vidare styrka att han i fastställd ordning sökt ersättning av statsmedel.

7. Karens

Försäkringen omfattar inte förlust under karenstiden. Karenstiden räknas från den tidpunkt då myndighets ingripande sker. Karenstiden är 24 timmar om inte annat anges i försäkringsbrevet.

8.1 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att myndighetsbeslut har erhållits.

8.2 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år efter ansvarstidens slut. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Oljeskadeförsäkring

Den försäkrades egendom

1. När gäller försäkringen

Försäkringen gäller för skada på den försäkrades egendom – vartill även räknas mark och vattentäkt – genom oberäknad utströmning av olja från cistern (även bergtrum) med tillhörande rörsystem och gäller med tillämpning av Allmänna villkoren Egendom och Brand med följande avsteg och särskilda bestämmelser. Anmärkning: Med olja förstås enligt denna klausul, utöver vad som enligt tekniskt språkbruk därmed avses, även brandfarlig vätska enligt Förordningen om brandfarliga varor (SFS 1988:1145).

2. Var gäller försäkringen

Försäkringen gäller inom Sverige.

3. Vad försäkringen inte gäller för

Försäkringen gäller inte för

- skada på den läckande cisternen med tillhörande rörsystem,
- utrunnen olja
- skada som är ersättningsbar genom annan försäkring
- skada genom inblandning av olja i annan vätska än yt- eller grundvatten
- skada som är en följd av normalt och beräknligt spill

4 Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är sammanlagt för sakskada och förmögenhetsförlust begränsad till i försäkringsbrevet särskilt angivet belopp.

5. Säkerhetsföreskrifter

- I lag och författning eller av offentlig myndighet meddelad föreskrift avseende att förebygga eller begränsa skada genom utströmmande olja skall följas.
- Anläggningen skall, för att snabbt ingripande vid oljeutströmning skall kunna ske, ha tillgång till sådan utrustning och utbildad personal som förskrivs i lag, författning eller av offentlig myndighet.

6. Självrisk

Vid varje skadetillfälle skall från det sammanlagda skadebeloppet avdras det självrisabelopp som anges i försäkringsbrevet.

7.1 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att skadan har upptäckts.

7.2 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när skadan har upptäckts. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Oljeskadeförsäkring

Tredjemans egendom

1. När gäller försäkringen

Försäkringen gäller för skada genom utströmmande olja från sådan cistern (även bergtrum) med tillhörande rörsystem som ägs eller används av försäkringstagaren och från sådan tankbil eller tankvagn som disponeras av försäkringstagaren för transport till försäkringstagarens anläggning eller från denna utan mellanlagring – allt inom hans i försäkringsbrevet angivna rörelse – och enligt Allmänna villkor Ansvar med följande avsteg och särskilda bestämmelser.

Anmärkning: Med olja förstås enligt denna klausul, utöver vad som enligt tekniskt språkbruk därmed avses, även brandfarlig vätska enligt Förordningen om brandfarliga varor (SFS 1988:1145).

2. Var gäller försäkringen

Försäkringen gäller inom Sverige.

3. Vad gäller försäkringen för

- Försäkringsgivaren åtar sig att för den försäkrade betala skada på tredje man tillhörig egendom – dock inte den utrunna oljan – samt honom åsamkad förmögenhetsförlust, vilken inte betingas av personskada, varvid endast krävs att rättsligt relevant orsakssamband föreligger mellan utströmningen och skadan (så kallad adekvat kausalitet).
- Försäkringen gäller även för förorening av sjö, vattendrag och vattentäkt.

4. Vad försäkringen inte gäller för

- Försäkringen gäller inte för skada som är en följd av normalt och beräknligt spill.
- Försäkringen gäller inte för skada i den mån ersättning härför skall utgå enligt lagen angående ansvarighet för skada i följd av järnvägs drift eller i följd av trafik med luftfartyg eller fordon, för vilket Trafikskadelagen (TSL) äger tillämpning, då den försäkrade är ägare, brukare eller förare.

5. Försäkringsbelopp

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet vid varje skadetillfälle är sammanlagt för sakskada och förmögenhetsförlust begränsad till i försäkringsbrevet särskilt angivet belopp.

6 Säkerhetsföreskrifter

- I lag och författning eller av offentlig myndighet meddelad föreskrift avseende att förebygga eller begränsa skada genom utströmmande olja skall anses som intagen i försäkringsbrevet.
- Anläggningen skall, för att snabbt ingripande vid oljeutströmning skall kunna ske, ha tillgång till sådan utrustning och utbildad personal som kan föreskrivas i försäkringsbrevet.
- Åsidosätts ovannämnda säkerhetsföreskrifter, är Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet begränsad i enlighet med vad som för sådant fall föreskrivs i lagen om försäkringsavtalet.

7. Självrisk

Vid varje skadetillfälle skall från det sammanlagda skadebeloppet avdras det självrisabelopp som anges i försäkringsbrevet.

8.1 Anmälan om skada m.m.

Den försäkrade ska så snart som möjligt anmäla skadan till försäkringsgivaren, dock senast inom ett år efter det att han mottagit anspråk på ersättning, oavsett om anspråket har preciserats ekonomiskt.

8.2 Ersättningsanspråk

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten när den försäkrade mottagit anspråk på ersättning. Annars går rätten till ersättning förlorad.

Ansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den försäkrade och dennes arbetstagare för skada orsakad i tjänsten. Med försäkrad avses försäkringstagaren och den som är medförsäkrad i försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden. Vid miljöskada gäller försäkringen enbart för skada som upptäcks under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar inom EU/EFTA.

Försäkringen gäller i hela världen för skada som inträffar vid försäljnings- och inköpsresor samt vid deltagande i konferenser och mässor.

Försäkringen gäller dessutom i hela världen, utom i USA och Kanada, för skada genom indirekt export.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skadeståndsanspråk till följd av sak- och personskada som framställs mot den försäkrade

- och som har uppkommit i den verksamhet som anges i försäkringsbrevet
- såsom ägare, brukare eller tomträttsinnehavare av fastighet, där verksamheten bedrivs samt för byggnads- och anläggningsarbeten som utförs på sådan fastighet.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Omfattning

Försäkringen gäller för verksamhets- och produktansvar.

5.1.1 Person- och sakskada

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för person- och sakskada

- enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler
- enligt försäkrade avtal

samt för sådan förmögenhetsskada som är en direkt följd av en enligt detta villkor ersättningsbar person- eller sakskada.

5.1.2 Ren förmögenhetsskada

5.1.2.2 Skada enligt personuppgiftslagen

Försäkringen omfattar skadeståndsskyldighet för ekonomisk och ideell skada som den försäkrade i egenskap av registeransvarig kan bli skyldig att betala enligt 48 § personuppgiftslagen (1998:204).

Försäkringsbeloppet framgår av kap. 7 (Försäkringsbelopp).

5.1.2.3 Skada enligt miljöbalken

Försäkringen omfattar ren förmögenhetsskada enligt miljöbalken (1998:808). Försäkringsbeloppet framgår av kap. 7 (Försäkringsbelopp).

5.1.3 Skada på omhändertagen egendom

Försäkringen gäller för skada på omhändertagen egendom.

Försäkringen ersätter även skälig kostnad för ändring eller, om så erfordras, byte av lås i fastigheter inom Sverige i samband med att omhändertagen nyckel förkommit.

Vid nyckelförlust ska polisanmälan ske och kopia bifogas till skadeanmälan.

Försäkringen gäller dock inte för skada

- på egendom som den försäkrade eller för hans räkning annan person hyrt eller leasat
- på motordrivna fordon, luftfartyg, skepp eller båtar som den försäkrade eller någon som denne ansvarar för har omhändertagit, lånat eller annars nyttjat
- om nyckeln var märkt med namn eller adress i klartext eller vid stöld ur oläst bil

5.2 Åtagande

Vid skadeståndskrav, som omfattas av försäkringen och som överstiger självrisken, åtar sig Försäkringsgivaren för den försäkrades räkning att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala rättegångskostnader eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamkas eller åläggs att betala och som denne inte kan få av motpart eller av annan
- ersätta det skadestånd som överstiger gällande självrisk och som den försäkrade är skyldig att betala enligt allmänna skadeståndsrättsliga regler eller enligt försäkrade avtal.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.2 Garantiåtagande

Försäkringen gäller inte för skada i den mån den försäkrade är ansvarig för skadan enbart på grund av uttrycklig eller underförstådd utfästelse eller garanti.

6.3 Kända fel

Försäkringen gäller inte för skada orsakad av levererad produkt om den försäkrade eller dennes arbetsledning känt till, eller bort känna till, felet eller bristen innan skadan uppkom och underlåtit att vidta rimliga åtgärder för att förhindra den.

6.4 Bristfälliga undersökningar

Försäkringen gäller inte om den försäkrade eller dennes arbetsledning inte låtit utföra sedvanliga undersökningar, provningar eller analyser för att fastställa levererad produkts lämplighet för avsett ändamål och detta medfört att defekt i produkten inte upptäckts.

6.5 Arbetskada och patientskada

Försäkringen gäller inte för arbetskada eller patientskada. Detta undantag tillämpas dock inte i den mån lagenlig regressrätt föreligger mot den försäkrade.

6.8 Fartyg och ansvar på sjön

Försäkringen omfattar inte sakskada till följd av kollision orsakad genom fartyg eller båt eller av deras bogserade föremål.

6.12 Vite, böter och straffskadestånd

Försäkringen gäller inte för böter, vite eller straffskadestånd såvida det inte är fråga om sådan skadeståndsskyldighet som bortsett från benämningen böter, vite eller straffskadestånd omfattas av denna försäkring.

6.13 Byggherreansvar

Försäkringen gäller inte för skada som omfattas av miljöbalken (1998:808) eller andra grannelagsrättsliga regler som den försäkrade kan bli ansvarig för i egenskap av byggherre vid mark-, byggnads-, anläggnings- eller installationsarbeten.

Försäkringen gäller dock om investeringskostnaden för arbetet är högst 5 000 000 kr och den försäkrade inte är ett byggnadsentreprenadföretag. Försäkringsbeloppet är vid sådan skada begränsat till 2 000 000 kr per försäkringsår för sak- och ren förmögenhetsskada. Vid personskada är försäkringsbeloppet 10 000 000 kr per försäkringsår.

6.14 Miljöskador

Försäkringen gäller inte för skada till följd av

- förorening av eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
 - ändring av grundvattennivån
 - buller, skakning, värme, lukt eller ljus
 - fukt eller kondens
 - översvämning i samband med nederbörd, eller
 - annan liknande störning såvida inte skadan beror på
 - att fel – dock ej fel i planering eller konstruktion eller val av arbetsmetod – tillfälligt begås vid användning av eller arbete på byggnad, anläggning eller anordning och skada därigenom uppkommer plötsligt och oförutsett
 - att fel plötsligt och oförutsett uppkommit på byggnad, anläggning eller anordning.
- Undantaget avser inte skada genom levererad produkt.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som Försäkringsgivaren betalar för skadestånd, inklusive ränta, utrednings-, förhandlings-, rättegångs-, skiljemanna- och räddningskostnader. Med utrednings- och förhandlingskostnader avses kostnad för arbete som utförs av annan än Försäkringsgivarens personal. Försäkringsgivarens ersättningskyldighet är begränsad till

- ett försäkringsbelopp vid varje skada
- två försäkringsbelopp per försäkringsår.

Vid skadeståndsskyldighet enligt punkten 5.1.2.2 (personuppgiftslagen) är Försäkringsgivarens ersättningskyldighet begränsad till 500 000 kr vid varje skada och till 5 000 000 kr för samtliga skador som inträffat under samma försäkringsår.

Vid skadeståndsskyldighet enligt punkten 5.1.2.3 (miljöbalken) är Försäkringsgivarens ersättningskyldighet begränsad till 500 000 kr per skada och försäkringsår.

8. Säkerhetskrav

Dokumentation i form av konstruktionsritningar, tillverkningsplaner, recept, instruktioner, bruksanvisningar, avtal, garantier och liknande handlingar ska förvaras på sådant sätt att de på Försäkringsgivarens begäran kan uppvisas vid inträffad skada.

Om den försäkrade inte följt dessa bestämmelser och det kan antas vara till men för Försäkringsgivaren, är Försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Räddningsplikt

När skada som kan förväntas föranleda skadeståndskrav inträffar eller kan befaras komma att inträffa, ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan.

Den försäkrade ska vidare om någon annan är ersättningsskyldig, vidta nödvändiga åtgärder för att bevara Försäkringsgivarens rätt mot denne. Om den försäkrade uppsåtligen eller av grov vårdslöshet inte följt sin räddningsplikt enligt ovan och om det kan antas ha varit till men för Försäkringsgivaren, är Försäkringsgivaren berättigad till skäligt avdrag på den ersättning som annars skulle ha betalats eller till fullständig befrielse från ersättningsskyldighet.

9.2 skadeanmälan

Skada som kan förväntas medföra skadeståndskrav ska anmälas till Försäkringsgivaren så snart som möjligt. Den som vill utnyttja försäkringen måste anmäla detta inom 12 månader från det att någon gjort gällande ett skadeståndsansvar mot den försäkrade. Om så inte sker är Försäkringsgivaren fritt från sina åtaganden enligt 5.2.

9.3 Utredning

Den försäkrade är skyldig att utan ersättning utföra de utredningar, analyser och undersökningar som är av betydelse för att bedöma skadefallet och den försäkrades ansvarighet och som kan genomföras inom den försäkrades verksamhet. I händelse av rättegång ska den försäkrade tillse att i erforderlig utsträckning vittnes- och sakkunnigbevisning kan föras med hjälp av hos honom anställd personal.

9.4 Förlikning

Om Försäkringsgivaren så begär är den försäkrade skyldig att medverka till en förlikning med den skadelidande. Kommer en förlikning inte till stånd på grund av den försäkrades bristande medverkan upphör Försäkringsgivarens åtagande gentemot den försäkrade enligt 5.2. Det åligger Försäkringsgivaren i sådant fall att skriftligen upplysa den försäkrade om tidpunkten för upphörandet.

Den försäkrade har inte rätt att utan Försäkringsgivarens tillåtelse medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller betala ersättning. Iakttar den försäkrade inte av Försäkringsgivaren lämnade föreskrifter i skadeärendet är Försäkringsgivaren – om inte kravet uppenbart var lagligen grundat – fritt från sina åtaganden enligt 5.2.

9.5 Polisutredning och rättegång

Har den försäkrade i sak som rör försäkringen kallats till förhör inför polismyndighet eller annan myndighet eller har denne i sådan sak instämts till domstol, ska denne omedelbart underrätta Försäkringsgivaren om detta. Försäkringsgivaren äger rätt att efter samråd med den försäkrade utse rättegångsombud samt lämna denne för rättegången nödvändiga anvisningar och instruktioner. Om den försäkrade inte iakttar ovan angivna skyldigheter – och detta kan anses ha varit till men för Försäkringsgivaren – kan en dom om ersättningsskyldighet inte åberopas mot Försäkringsgivaren och Försäkringsgivaren är inte heller skyldigt att ersätta rättegångs- eller skiljemannakostnader.

10. Skadeersättningsregler

10.1 Serieskada

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp

- för skador som orsakats av samma fel, defekt eller säkerhetsbrist hos en eller flera produkter, oavsett om skadorna inträffar under ett eller flera försäkringsår
- för flera skador som uppkommit av samma orsak och som inträffat vid samma tillfälle.

Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade tillämpas.

10.2 Miljöskada

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp vid miljöskador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle. Det försäkringsbelopp som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes tillämpas. Endast kostnad som är hänförlig till den del av skadan som upptäcktes under försäkringstiden omfattas av försäkringen.

10.3 Räddningskostnad

Om den försäkrade haft utgift (räddningskostnad) för att begränsa omedelbart förestående eller inträffad skada som kan föranleda skadeståndsskyldighet som omfattas av försäkringen, betalas ersättning om åtgärderna med hänsyn till omständigheterna varit skäliga. Ersättning betalas dock inte för att avvärja befarad skada på grund av säkerhetsbrist eller defekt hos produkt som den försäkrade levererat. Ersättning betalas inte heller för kostnad för sanering av egen egendom eller på fastighet som ägs, hyrs eller nyttjas av den försäkrade.

10.4 Räntebestämmelser

Ersättning betalas inte för räntekostnader som uppkommit på grund av den försäkrades dröjsmål att göra vad som enligt detta villkor krävs av denne.

11. Självrisk

11.1 Självrisk

Avtalad självrisk anges i försäkringsbrevet.

Endast en självrisk tillämpas

- för skador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle.

I dessa fall tillämpas den självrisk som gällde vid den tidpunkt då första skadan inträffade. Endast en självrisk tillämpas vid miljöskador som uppkommit av samma orsak vid samma tillfälle. Vid miljöskada tillämpas den självrisk som gällde vid den tidpunkt då första skadan upptäcktes.

VD- & Styrelseansvarsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkrad. Bolag utanför Norden omfattas endast om dessa särskilt anges som medförsäkrade i försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

2.1 Krav och omständigheter

Försäkringen gäller för krav som framställs mot försäkrad under försäkringstiden och som anmäls till Försäkringsgivaren inom sex månader efter det att kravet mottagits av försäkrad, dock senast sex månader efter det att försäkringsavtalet upphört.

2.1.1

Ett krav anses framställt, även om kravet då inte är angivet i belopp, vid det tillfälle då försäkrad första gången mottar kravet i skriftlig form.

2.1.2

Försäkringen gäller även då omständigheter eller händelser, vilka kan komma att medföra krav som omfattas av denna försäkring, tillsammans med information avseende grunderna för det befarade kravet, anmäls inom försäkringstiden (se 9.1 Anmälan om skada).

2.2 Förlängd upptäcktsperiod

2.2.1

Försäkringstagaren eller de försäkrade har rätt till köp av förlängd upptäcktsperiod. Vid förlängd upptäcktsperiod utökas försäkringstiden med den valda perioden. Under den förlängda upptäcktsperioden omfattar försäkringen krav avseende handling begången före den tidpunkt då det ordinarie försäkringsavtalet upphört.

Förlängd upptäcktsperiod innebär inte rätt till ytterligare eller höjt försäkringsbelopp utan det i försäkringsbrevet angivna beloppet är det sammanlagda försäkringsbeloppet för försäkringstiden och den förlängda upptäcktsperioden.

2.2.2

Om försäkringstagaren väljer att inte förnya försäkringen ska försäkringstagaren eller de försäkrade, mot erläggande av en premie motsvarande 25 % av det senaste årets premie, ha rätt till 12 månaders förlängd upptäcktsperiod.

2.2.3

Om Försäkringsgivaren väljer att inte förnya försäkringen, ska försäkringstagaren eller de försäkrade, mot erläggande av premie enligt nedan, ha rätt till förlängd upptäcktsperiod enligt ett av följande alternativ:

- 12 månader för 25 % av det senaste årets premie
- 24 månader för 50 % av det senaste årets premie
- 36 månader för 75 % av det senaste årets premie.

2.2.4

Försäkringstagaren eller de försäkrade ska skriftligen begära förlängd upptäcktsperiod senast 30 dagar efter det att försäkringsavtalet upphört, annars förloras rätten till köp av förlängd upptäcktsperiod.

2.2.5

Rätt till förlängd upptäcktsperiod föreligger inte vid uppköp av eller fusion med försäkringstagaren.

2.3 Uppköp av eller fusion med försäkringstagaren

Försäkringen omfattar endast krav som grundas på handling som företagits före den tidpunkt då:

- någon person eller enhet uppnår kontroll över försäkringstagaren genom förvärv av fler än hälften av rösträtterna eller mer än hälften av aktiekapitalet, eller
- försäkringstagaren fusionerar med annan enhet eller avyttrar alla eller en väsentlig del av sina tillgångar till annan person eller enhet.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för krav som framställs mot försäkrad i hela världen utom vid skadeståndsskyldighet som grundas på i Nordamerika gällande rätt.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för skadeståndsanspråk till följd av ren förmögenhetsskada – även ansvar enligt 25 kap. 18 § aktiebolagslagen (2005:551) – som framställs mot försäkrad i dennes egenskap av verkställande direktör, medlem av styrelse eller – vid brott mot aktiebolagslag eller bolagsordning – ledande befattningshavare inom koncernen.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Åtagande

Vid skadeståndskrav som omfattas av försäkringen åtar sig Försäkringsgivaren för den försäkrades räkning att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljemannaförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljemannakostnader som den försäkrade åsamlas eller åläggs att betala och som inte kan utfås av motpart eller annan
- betala det skadestånd som den försäkrade är skyldig att utge enligt gällande rätt.

5.1.1

Kostnader som omfattas av åtagandet enligt punkt 5.1, betalas på den försäkrades vägnar i förskott när de uppkommer.

5.2 Omfattning

5.2.1 Myndighets utredning

Försäkringen omfattar, efter godkännande av Försäkringsgivaren, nödvändiga och skäligen kostnader för försäkrads rådgivare i samband med försäkrads lagstadgade skyldighet att medverka i offentlig utredning av bolag i koncernen eller dess verksamhet, om sådan utredning kan antas leda till ansvar för den försäkrade enligt punkt 4.

5.2.2 Försäkrads död, konkurs m.m.

Försäkringen omfattar – vid försäkrads död, förlust av rättshandlingsförmåga, insolvens eller konkurs – krav enligt punkt 4. som framställs mot försäkrads dödsbo, dödsbodelägare, legala företrädare eller försäkrad i konkurs.

5.2.3 Försäkrads make eller sambo

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4., som avser försäkrads handling och som framställs mot försäkrads make eller sambo i denna egenskap.

5.2.4 Uppdrag i intressebolag

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4. framställda mot en anställd hos försäkringstagaren som har varit, är eller kommer att bli verkställande direktör, ledamot av styrelse, direktion eller motsvarande ledningsorgan i ett intressebolag, om sådant krav framställs mot den anställde i denna egenskap.

Ersättning betalas dock bara under förutsättning att uppdraget utförs på begäran och under ledning av koncernen.

5.2.5 Arbetsrättsrelaterade förfaranden

Försäkringen omfattar krav enligt punkt 4., grundade på arbetsrättsrelaterade förfaranden framställda mot försäkrad av anställd i eller arbetsökande hos koncernen. Försäkringen omfattar även ersättning för psykiskt lidande.

Samtliga anställda i koncernen, som kan bli föremål för personligt ansvar, är försäkrade enligt punkt 5.2.5.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1

Försäkringen gäller inte krav som grundar sig på att försäkrad orsakat skada med uppsåt. Detta undantag är endast tillämpligt då det genom lagakraftvunnen dom eller annat slutligt avgörande fastställts att omständighet som anges i undantaget faktiskt föreligger eller att försäkrad medger det. Att en försäkrads handling omfattas av undantaget ska inte påverka andra försäkrades rätt till försäkringsskydd.

6.2

Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på rättstvist som pågår eller har avslutats före försäkringens första begynnelse dag eller som grundas på samma eller väsentligen samma omständigheter som påstås i annan pågående eller tidigare avgjord rättstvist.

6.3

Försäkringen gäller inte för krav som grundar sig på omständighet som anmälts till tidigare försäkringsgivare.

6.4

Försäkringen gäller inte för krav som avser eller kan hänföras till böter, viten, straffskadestånd, avgifter eller skatter.

6.5

Försäkringen gäller inte för krav som kan grundas på eller är en följd av

- beslut i styrelsen om lön, arvode, bonus, option eller annan ersättning till person i bolagets ledning eller styrelse
- att person i bolagets ledning eller styrelse mottar otillåten ersättning.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet anges i försäkringsbrevet och är den högsta sammanlagda ersättning som Försäkringsgivaren under försäkringstiden betalar för skadestånd inklusive ränta, utredning, förhandling, skiljemannaförfarande och rättegång.

8. Åtgärder vid skada

8.1 Anmälan om skada och räddningsplikt

När försäkringstagaren eller den försäkrade får kännedom om att ett skadeståndskrav har framställts eller kan komma att framställas, ska detta skriftligen anmälas till försäkringsgivaren utan dröjsmål, dock senast ett år efter det att han fått sådan kännedom. I annat fall är försäkringsgivaren fri från sina åtaganden enligt 5.1. Det åligger försäkrad att efter förmåga verka för att begränsa eller avvärja skadan.

8.2 Ersättningskrav

Försäkringstagaren och försäkrad är skyldig att utan ersättning tillhandahålla handlingar och lämna upplysningar av betydelse för Försäkringsgivarens bedömning av kravet. Vidare ska försäkringstagaren och försäkrad verkställa de utredningar, analyser och undersökningar, som är av betydelse för att bedöma skadefallet och försäkrads ansvar, och som kan genomföras inom försäkringstagarens verksamhet.

8.3 Försummelse av skyldigheter

Försummar försäkrad sina skyldigheter enligt punkterna 9.1 och 9.2 äger Försäkringsgivaren rätt till avdrag på ersättningen eller befrielse från ansvar i den mån försummelsen inneburit men för Försäkringsgivaren.

8.4 Uppgörelse i godo

Försäkrad har inte rätt att utan godkännande av Försäkringsgivaren medge skadeståndsskyldighet, godkänna ersättningskrav eller utbetala ersättning. Iakttar försäkrad inte detta är Försäkringsgivaren fritt från ansvar om inte kravet uppenbart var lagligen grundat.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Serieskada

Uppkommer flera krav till följd av likartade handlingar eller omständigheter ska samtliga krav betraktas som en skada. Alla sådana krav anses framställda vid den tidpunkt då det första kravet i serien framställdes.

10. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Rättsskyddsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes arbetstagare. Vid skattemål gäller försäkringen endast för försäkringstagaren.

2. När försäkringen gäller

2.1 Tvistemål

2.1.1 Huvudregel

När tvist uppkommer ska gällande försäkring finnas och försäkringstagaren ha haft rättsskyddsförsäkring som skulle ha omfattat tvisten hos Försäkringsgivaren eller annat försäkringsbolag under en sammanhängande tid av minst två år.

2.1.2 Om försäkringen är gällande vid tvistens uppkomst men inte funnits i två år

De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat sedan försäkringen trädde i kraft.

2.1.3 Om försäkring inte finns därför att försäkringsbehovet upphört

De händelser eller omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för anspråket ska ha inträffat när försäkringen var i kraft och det ska därefter inte ha gått längre tid än tio år. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i sådant fall. Samma gäller om försäkrad vid grunden för anspråket haft rätt verksamhet rättsskyddsförsäkrad hos Försäkringsgivaren men vid tvistens uppkomst bedriver annan verksamhet som har gällande rättsskyddsförsäkring hos Försäkringsgivaren.

2.2 Skattemål

2.2.1 Huvudregel

När skattemål uppkommer ska gällande försäkring finnas. De händelser och omständigheter av väsentlig betydelse som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft.

2.2.2 Om försäkringen upphört när skattemål uppkommer

De händelser och omständigheter som ligger till grund för skattemålet ska ha inträffat då försäkringen var i kraft. Den omfattning som försäkringen hade vid detta tillfälle tillämpas i detta fall. Försäkringen gäller dock inte om ansökan om rättsskydd ges in till Försäkringsgivaren mer än två år efter det att försäkringen upphört att gälla.

2.3 Om försäkringen har blivit uppsagd av Försäkringsgivaren

Om försäkringen har sagts upp av Försäkringsgivaren på grund av

- dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
 - att den försäkrade väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
 - att ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning
- gäller försäkringen endast för tvistemål eller skattemål som skriftligen anmälts till Försäkringsgivaren före den dag försäkringen upphörde att gälla.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller endast i tvist med motpart som har sitt säte eller hemvist inom Norden.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i tvistemål och skattemål och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten.

I tvistemål eller skattemål som gäller försäkringstagaren i dennes egenskap av ägare eller nyttjare av fastighet, gäller försäkringen endast om den försäkrade verksamheten huvudsakligen bedrivs eller har bedrivits i sådan fastighet.

5. Vad försäkringen gäller för

Försäkringen ersätter ombuds- och rättegångskostnader i nedan angiven omfattning:

Tvist som kan prövas som tvistemål av allmän domstol (tingsrätt, hovrätt och Högsta domstolen), fastighetsdomstol, miljödomstol, statens VA-nämnd eller motsvarande domstolar i Norden, även om tvisten avgörs genom skiljeförfarande. Är tvisten sådan att den först måste prövas av annan instans, t.ex. arrende- eller hyresnämnd, betalas endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning.

Skattemål i allmän förvaltningsdomstol i Sverige (länsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten). Med skattemål avses mål om taxering, debitering eller uppbörd avseende kommunal eller statlig inkomstskatt, fastighetsskatt, skogsvårdsavgift, moms, socialavgifter eller löneavgift. Med skattemål avses inte ärenden som avser förhandsbesked.

I tvist med Försäkringsgivaren, rörande Försäkringsgivarens beslut i försäkringsärende, ersätts endast kostnader som uppkommit sedan ärendet omprövats av Försäkringsgivaren.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Försäkringen gäller inte för

- fordran eller anspråk som överlåtits på den försäkrade
- patenträttsliga tvister
- brottmål
- anspråk mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om, eller åtal för, brott som kräver upp- såt för straffbarhet
- skadeståndskrav mot försäkrad om trafik- eller ansvarsförsäkring som försäkrad kan teckna hos Försäkringsgivaren täcker eller skulle kunna täcka ett sådant krav, oavsett om den försäkrade har sådan försäkring eller inte
- mål av art som prövas eller kan prövas av marknadsdomstol
- mål i annan domstol som rör avgift, vite eller skadestånd enligt marknadsföringslagen eller konkurrenslagen
- ansökningsmål enligt 21 kap. 1 § miljöbalken.

6.2 Försäkringen gäller inte för tvist

- mellan parter som omfattas av försäkringen
 - som avser borgensåtagande av försäkrad
 - som har samband med ett anställningsförhållande.
- Vidare gäller inte heller försäkringen för tvist avseende om det föreligger ett anställningsförhållande eller inte, liksom tvist som uppkommer sedan anställningen upphört
- mellan försäkrat handelsbolag eller kommanditbolag och delägare eller tidigare delägare i sådant bolag.
- Försäkringen gäller ej heller för tvist mellan delägare i egenskap av delägare
- som rör ansvar för nuvarande eller tidigare verkställande direktör eller styrelseledamot i försäkrat bolag och dotterbolag
 - som omfattas av reglerna om handläggning av s.k. småmål enligt 1 kap 3d§ rättegångsbalken
 - där den försäkrade är konkursgäldenär eller när tvist har uppkommit efter konkursutbrottet. Vid tvist som uppkommit dessförinnan övertas rätten till försäkringen vid konkursutbrottet av konkursförvaltaren
 - där den försäkrade inte kan anses ha ett befogat intresse att få sin sak prövad.

6.3 Försäkringen gäller inte för skattemål

- som avser skönstaxering eller annars har sin grund i att försäkringstagaren av skattemyndigheten antas ha lämnat medvetet oriktiga eller ofullständiga uppgifter
- i den del de rör privata levnadskostnader
- som avser påfordrad skatt med belopp lägre än 15 000 kr.

7. Försäkringsbelopp

7.1 Tvistemål

Högsta ersättning vid varje tvist är 5 basbelopp, såvida inte annat anges i försäkringsbrevet.

Vid förhöjt försäkringsbelopp gäller detta högre belopp endast vid tvist som uppkommit efter den tidpunkt som höjningen gjorts samt om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffat efter denna tidpunkt.

Högsta ersättning för samtliga tvister som uppkommit under ett försäkringsår är 50 basbelopp.

Det anses som en tvist om flera försäkrade står på samma sida. Som försäkrad avses vid grupp-talan alla som har företagsrättsskyddsförsäkring i Försäkringsgivaren. Flera tvister som grundar sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter räknas också som en tvist.

7.2 Skattemål

Högsta ersättning är vid varje skattemål 5 basbelopp. Beloppet är också den högsta ersättningen som kan utgå för flera skattemål och som gäller händelser eller omständigheter som inträffat under samma försäkringsår. Det anses som ett skattemål om flera försäkrade står på samma sida.

8. Förutsättningar

8.1 Ombud

För att försäkringen ska gälla måste ombud anlitas. Ombudet ska vara lämpligt med hänsyn till försäkringstagarens verksamhetsort och ärendets natur samt

1. vara medlem av Sveriges advokatsamfund (advokat) eller jurist anställd hos advokat, eller
2. i skattemål – vara auktoriserad eller godkänd revisor, eller jurist anställd hos sådan revisor, eller
3. vara godkänd av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd.

I tvist som handläggs utanför Sverige måste försäkringstagaren anlita ombud som Försäkringsgivaren godkänner. Prövning av ombuds lämplighet kan på Försäkringsgivarens begäran göras av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd. Ombudet är skyldigt att låta nämnden pröva skäligheten av arvode och kostnader samt godta nämndens bedömning. Försäkringsgivaren har rätt att hos Sveriges advokatsamfund påkalla skiljeförfarande rörande skäligheten av advokats arvode och kostnader eller begära motsvarande prövning i Ombudskostnadsnämnden eller, när det gäller revisor, påkalla motsvarande prövning hos revisorsorganisation.

9. Skadeersättningsregler

9.1 Kostnader som ersätts

I den mån kostnaderna är nödvändiga och skäligen och inte kan utfås av motpart, kan ersättning lämnas för:

- ombudets arvode och kostnader, under förutsättning att vidtagna åtgärder väl specificerats på så sätt att nödvändigheten och skäligheten kan bedömas. Av specifikationen ska framgå:
 - vilken åtgärd som har vidtagits
 - datum och tidsåtgång för åtgärden
 - vem som har utfört arbetet (advokat, bitr. jurist, etc.)
 - debiterad timkostnad för varje åtgärd
 - kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
 - expeditionskostnader i domstol
 - rättegångskostnader som den försäkrade ålagts att betala till motpart eller staten, eller som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart, om det är uppenbart att den försäkrade skulle dömts att betala högre rättegångskostnader
 - kostnad för medling enligt 42 kap. 17 § rättegångsbalken.

I skattemål ersätter Försäkringsgivaren endast kostnader som uppstår i samband med eller efter det att målet anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol.

9.2 Kostnader som inte ersätts

Ersättning lämnas inte för:

- försäkrads eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra kostnader
- merkostnad som uppstår genom att försäkrad anlitar flera ombud eller byter ombud
- ersättning till skiljemän eller administrativa kostnader i skiljeförfarande
- verkställighet av dom, beslut eller avtal
- motsvarande del av försäkrads ombudskostnad till den del de ersätts av motpart vid förlikning
- räntekostnader som uppkommer på grund av försäkrads dröjsmål med rättsskyddsansökan.

9.3 Utbetalning a conto

Utbetalning av ersättning a conto kan ske efter särskild prövning av Försäkringsgivaren.

Anmärkning:

Vid en sådan prövning kan till exempel hänsyn tas till att

- tvistemålet är avgjort i lägre instans och överklagas
- tvisten är mycket långdragen
- utläggerna är stora i förhållande till försäkringstagarens betalningsförmåga.

9.4 Återkrav

Om Försäkringsgivaren betalat ersättning övertar Försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av motpart, statsverket eller annan.

10. Självrisk

Självrisken är 20 % av ersättningsbara kostnader, dock lägst 20 % av basbeloppet.

11.1 Anmälan om skada

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta till försäkringsgivaren, inom ett år från tidpunkten för tvistens eller skattemålets uppkomst.

11.2 Ersättningskrav

Krav på försäkringsersättning ska framställas till försäkringsgivaren, inom ett år från tidpunkten för tvistens eller skattemålets uppkomst. Annars går rätten till ersättning eller försäkringsskydd förlorad.

Förmögenhetsbrottsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

1.1 Försäkringstagaren och dotterbolag

Försäkringen gäller för försäkringstagaren och dennes dotterbolag.

1.2 Tillkommande verksamhet

Verksamhet som tillkommer under försäkringsperioden omfattas av försäkringen. Även företag som under försäkringsperioden förvärvas eller bildas och i vilka försäkrads andel av rösterna överstiger 50 % omfattas av försäkringen.

Då tillkommande verksamhet eller företag har en riskexponering eller ett skaderesultat som innebär riskökning, ska dock överenskommelse om försäkringsvillkor och premie träffas inom 90 dagar från tidpunkten för verksamhetens början eller förvärvet eller bildandet av företaget. Om överenskommelse inte träffas äger Försäkringsgivaren rätt att annullera försäkringsskyddet för tillkommande verksamhet eller företag retroaktivt.

1.3 Avyttrade företag

Försäkringsskyddet upphör att gälla – om inte annat avtalats – för försäkrat företag som avyttrats under försäkringsperioden. Försäkringsskyddet upphör att gälla från tidpunkten för avyttrandet.

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som upptäcks under den försäkringsperiod som anges i försäkringsbrevet eller senast 12 månader efter det att försäkringsavtalet har upphört (förlängd upptäcktsperiod). Den handling som lett till skadan måste ha begåtts efter försäkringens första begynnelse dag eller efter annan tidpunkt som anges i försäkringsbrevet (retroaktiv datum).

Vid upptäckt under den förlängda upptäcktsperioden måste handlingen ha begåtts under den tid försäkringen varit gällande. Om handlingen begåtts under den retroaktiva perioden gäller försäkringen endast såvida försäkrad kan visa att denne vid försäkringens ikraftträdande inte kände till den omständighet som ligger till grund för skadan.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som uppkommer inom Norden.

4. Vad som är försäkrat

Försäkringen gäller för förmögenhetsbrott (de händelser som anges i 5.1.1 och 5.1.2) som inträffar inom den i försäkringsbrevet angivna verksamheten.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Åtagande

Försäkringsgivaren åtar sig – vid skada som omfattas av försäkringen och som överstiger självriskan –

5.1.1

att betala direkt ekonomisk förlust – dock ej skadestånd – som åsamkas den försäkrade genom att någon olovligen bereder sig tillgång till upptagning för automatisk databehandling eller olovligen ändrar eller utplånar eller i register för in sådana upptagningar och därmed gör sig skyldig till dataintrång eller i brottsbalken upptaget förmögenhetsbrott. Se även 6.6.

5.1.2

att i annat fall betala direkt ekonomisk förlust – även skadestånd – som åsamkas den försäkrade genom att anställd hos denne gjort sig skyldig till brottslig handling i syfte att uppnå ekonomisk vinning för sig själv eller någon annan.

5.1.3

att betala skäligen kostnader för rättegång som försäkringstagaren har att svara för.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Ränta

Försäkringen gäller inte för ränta på uppkommen kapitalförlust.

6.2 Utrednings- och revisionskostnader

Försäkringen gäller inte för utrednings- och revisionskostnader för att fastställa skadans omfattning även om kostnaden uppkommit i samband med rättegång.

6.3 Goodwill

Försäkringen gäller inte för förlust av goodwill.

6.4 Svinn

Försäkringen gäller inte för skada som upptäcks enbart vid inventering såvida inte bestämt brottstillfälle kan fastställas.

6.5 Undantagna personer

Försäkringen gäller inte för skada som orsakas av person som innehar mer än 20 % av röstvärdet av aktierna hos försäkrad eller om bolaget inte är aktiebolag, skada orsakad av ägare.

6.6 Datavirus

Försäkringen gäller inte för skada till följd av datavirus, ”maskar”, ”trojaner”, intrång av hackers eller liknande så länge det inte skett i bedrägligt syfte och för att i efterhand kräva ersättning. I dessa fall ersätts kostnad för nedlagd tid för att återställa och komma till rätta med den uppkomna skadan. Dock ersätts inte ny hård- eller programvara. Se även 5.1.1. Krav är att läsbar back up tas minst en gång per vecka samt att den förvaras på sådant sätt att den inte kan skadas av utomstående eller genom datavirus.

7. Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet är 1 000 000 kr per skada och 2 000 000 kr per försäkringsår.

8. Säkerhetskrav

Det åligger den försäkrade att minst en gång varje försäkringsår företa inventering av varulager, maskiner och inventarier samt i övrigt företa inom den försäkrades verksamhetsområde brukliga revisioner och kontroller. Det åligger vidare den försäkrade att följa av Datainspektionen meddelade föreskrifter. Om den försäkrade åsidosätter detta eller de kontrollåtgärder som uppgetts då försäkringen tecknades, ersätts endast den förlust som kan ha uppstått oberoende härav. Dokumentation av system, program och drift samt regler för behörighet och liknande handlingar ska i rimlig omfattning bevaras och på Försäkringsgivarens begäran företas när det kan ha betydelse för utredning av skada.

för den första brottsliga handlingen, gällande försäkringsbeloppet.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Anmälan om skada och räddningsplikt

Upptäcker den försäkrade att brottsligt förfarande förekommit, som medfört eller skäligen kan väntas medföra skada, ska den försäkrade, även om ersättning inte begärs, omedelbart dock senast inom ett år från upptäckten, anmäla förhållandet till försäkringsgivaren samt efter förmåga sörja för att hindra eller minska skadan. Åsidosätter den försäkrade sin plikt att hindra eller minska skadan har Försäkringsgivaren rätt att minska ersättningen för skada på grund av därefter förövade brottsliga handlingar.

9.2 Ersättningskrav

9.2.1 Tidpunkt

Krav på ersättning ska framställas till försäkringsgivaren senast ett år från tidpunkten för upptäckten av förmögenhetsbrottet. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

9.2.2 Innehåll

Det åligger den försäkrade dels att utreda förlustens storlek, dels att – för bedömning av Försäkringsgivarens ansvarighet – tillhandahålla alla tillgängliga handlingar såsom böcker, räkenskaper och brev samt lämna andra upplysningar av betydelse.

9.3 Polisutredning

Vid händelse som omfattas av försäkringen åligger det den försäkrade att begära polisutredning.

9.4 Skadeståndstalan

Föranleder skada att åtal väcks, ska den försäkrade på Försäkringsgivarens begäran föra skadeståndstalan.

10. Skadeersättningsregler

10.1 Skadeberäkning

Vid skada beräknas skadebeloppet enligt utomobligatoriska skadeståndsrättsliga regler.

10.2 Skadevärdering genom skiljemän

Värdering ska, om den försäkrade eller Försäkringsgivaren så begär, verkställas av skiljemän enligt lagen om skiljemän.

10.3 Skadeersättning

Försäkringsgivaren betalar ersättning enligt åtagande i 5 (Vad försäkringen gäller för) upp till försäkringsbeloppet. Försäkringsgivarens ersättningskyldighet är begränsad till ett försäkringsbelopp för under ett och samma år inträffade skador. En skada ska anses ha inträffat vid tidpunkten för den första brottsliga handlingen. Oavsett om en skada, som en person eller flera personer gemensamt begått, hänförs till ett eller flera försäkringsår är Försäkringsgivarens ersättningskyldighet begränsad till för det vid tidpunkten

10.4 Tillrättakommen egendom

Försäkringstagaren äger – före Försäkringsgivaren – tillgodogöra sig värdet av tillrättakommen egendom (även pengar) i den utsträckning totalt skadebelopp överstiger summan av försäkringsbelopp och självrisk. Försäkringsgivaren äger tillgodogöra sig återstoden, dock aldrig mer än utbetald ersättning. Kommer egendom tillrättas för vilken ersättning utgetts tillkommer äganderätten Försäkringsgivaren, och egendomen ska snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar erhållen ersättning.

10.5 Anställds fordran

Vid beräkning av skadans storlek ska – i den mån så lagligen kan ske – avdrag göras för fordran som anställd, vilken begått brottet, har gentemot den försäkrade.

10.6 Tidpunkt för betalning av skadeersättning

Ersättning förfaller till betalning en månad efter det erforderlig utredning framlagts i fråga om såväl ansvar som ersättningens storlek. Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan, betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än 500 kr.

11. Självrisk

Självrisk är 20 % av basbeloppet, som dras från skadebeloppet vid varje skada. Endast en självrisk dras vid flera skador till följd av brottsliga handlingar, som en person eller flera personer gemensamt begått, oavsett om skadorna hänförs till ett eller flera försäkringsår. Självriskens baseras därvid på det basbelopp som gällde det försäkringsår den första brottsliga handlingen begicks.

Krisförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för

De försäkrade är

- försäkringstagaren
- dennes arbetstagare
- make/sambo till försäkrad, om försäkrad avlider under tjänsteutövning till följd av sådan skadehändelse som medför rätt till ersättning enligt 5 (Vad försäkringen gäller för).

2. När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under försäkringstiden.

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i samband med skada som inträffar vid tjänsteutövning inom Norden.

5. Vad försäkringen gäller för

5.1 Skadehändelser

Ersättning betalas för kristerapi för försäkringstagaren eller dennes arbetstagare, som råkar ut för eller är närvarande vid någon av följande händelser:

- brand, inbrott eller explosion på försäkringsställe
- rån och överfall eller hot
- olycksfall, varmed avses en kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom en plötslig yttre händelse och detta medför en psykisk kris.

Vid rån och överfall eller hot gäller försäkringen även under icke arbetstid då arbetstagaren ansvarar för arbetsgivarens egendom.

Ersättning betalas även för kristerapi för make/sambo till försäkrad, om försäkrad avlider under tjänsteutövning till följd av ovan angivna skadehändelser.

5.2 Behandling

Försäkringsgivaren tillhandahåller kristerapi (psykologkonsultation) med högst tio behandlingstillfällen per försäkrad och skada. Tiden under vilken behandlingen ges är begränsad till tolv månader från skadetillfället. Behandling sker hos psykolog som utses i samråd med Försäkringsgivaren. All behandling sker i Sverige.

5.3 Resekostnad

Ersättning betalas för nödvändiga och skäliga reskostnader för behandling i Sverige.

6. Vad försäkringen inte gäller för

6.1 Ersättning betalas inte för behandling föranledd av skada som

- de försäkrade tillfogat varandra
- uppstår i samband med att den försäkrade utfört eller medverkat till uppsåtlig brottslig gärning.

9. Åtgärder vid skada

9.1 Anmälan om skada

Den försäkrade ska så snart som möjligt och senast ett år från tidpunkten för krisens uppkomst anmäla skada till försäkringsgivaren.

9.2 Ersättningskrav

Krav på ersättning eller annat försäkringsskydd ska framställas till försäkringsgivaren inom ett år från tidpunkten för krisens uppkomst. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

11. Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Olycksfallsförsäkring för ideellt arbete

1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för den grupp personer som är angivna i försäkringsbrevet/beviset.

2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller för skada som inträffar under den tid försäkringen är i kraft.

6 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för rätt till ersättning vid olycksfallsskada. En olycksfallsskada är en kroppsskada, som drabbar den försäkrade ofrivilligt, genom en plötslig yttre händelse. Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag en sådan skada visar sig anses vara tidpunkten för olycksfallet.

6.1 Kostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader, som inte kan ersättas från annat håll enligt lag och författning, konvention eller från annan försäkring. Därför kan ersättning inte lämnas för kostnader, som omfattas av lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF) eller av trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) eller motsvarande. Om försäkrad inte är ansluten till allmän försäkringskassa i Sverige, lämnas bara ersättning för de kostnader, som skulle ha ersatts om den försäkrade varit ansluten. Ersättning lämnas för kostnader, som uppstår inom fem år från skadetillfället. För tandvårdskostnader som uppstår för försäkrat barn kan ersättningstiden förlängas tills barnet uppnått vuxen ålder. Försäkringen gäller inte för privat sjukvård.

6.2 Läkarvård

Ersättning lämnas för kostnader för läkarvård. För vård på annat sjukhus än sådant som tillhör eller som drivs av kommun eller landsting lämnas ersättning om försäkringsgivaren i förväg träffat överenskommelse med den försäkrade om detta.

6.3 Sjukhusvård

Ersättning lämnas för den vårdavgift, som inte motsvarar inbesparade levnadsomkostnader. Ersättning lämnas högst med SEK 40 per vård dag.

6.4 Behandling, Hjälpmedel och Intyg

Ersättning lämnas för behandlings- och hjälpmedelskostnader, som läkare föreskriver för läkningen av skadan. Ersättning lämnas för kostnader för läkarintyg och andra handlingar, som Försäkringsgivaren begär.

6.5 Läkemedel

Ersättning lämnas för läkemedelskostnader som läkare ordinerar för läkningen av skadan.

6.6 Tandbehandling

Ersättning lämnas för behandlingskostnader hos tandläkare. Kostnaden ska, med undantag för kostnad för akutbehandling, godkännas av försäkringsgivaren, innan behandlingen påbörjas.

6.7 Resor

Ersättning lämnas för kostnader för resor i samband med vård och behandling. Om resor till och från arbetsplats eller skola måste ske på annat sätt än normalt och läkare intygar detta, kan merkostnaden ersättas.

6.8 Skadade tillhörigheter och merkostnader

Om olycksfallsskadan medfört sjukskrivning under minst åtta dagar, kan ersättning lämnas för

- den försäkrades tillhörigheter som skadats eller förstörts vid skadetillfället. Högsta ersättning är SEK 20 000.

Ersättning lämnas antingen för den reparationskostnad som uppstår eller för den förstörda tillhörighetens dagsvärde

- den försäkrades nödvändiga och oundvikliga merkostnader som till följd av olycksfallsskadan uppstår under den akuta läkningstiden. Högsta ersättning är SEK 120 000.

6.9 Rehabilitering

Ersättning lämnas för rehabiliterings- och hjälpmedelskostnader. Kostnaden ska ha uppkommit efter läkningstiden och på förhand godkänts av Försäkringsgivaren. Ersättning lämnas för kostnader upp till SEK 80 000 för

- vård och behandling av läkare eller annan sjukvårdsutbildad person
- arbetsprövning, arbetsträning eller omskolning
- tekniska hjälpmedel, som kan underlätta den dagliga livsföringen.

6.10 Invaliditet

Vid bedömning av invaliditet skiljer man på medicinsk och ekonomisk invaliditet.

6.10.1 Medicinsk invaliditet

Med definitiv medicinsk invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av kroppsfunktionen. Med medicinsk invaliditet jämställs förlust av sinnesfunktion eller inre organ. Invaliditetsgraden bestäms med ledning av tabeller, som är gemensamma för samtliga försäkringsbolag. Utöver ersättning för medicinsk invaliditet kan ersättning för misspnydande ärr lämnas. Ersättningens storlek bestäms med ledning av en av försäkringsgivaren fastställd tabell. För rätt till ersättning ska olycksfallsskadan, inom tre år från skadetillfället, ha medfört någon mätbar invaliditet. Om den försäkrade avlider innan ärendet avslutats lämnas invaliditetsersättning till dödsboet med det belopp, som svarar mot den säkerställda medicinska invaliditeten. Ersättning lämnas inte om dödsfallet inträffar inom 12 månader från skadetillfället.

6.10.2 Ekonomisk invaliditet

Med ekonomisk invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av arbetsförmågan med minst 50%. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats och försäkringskassan beviljat förtidspension enligt lagen om allmän försäkring. Ersättning lämnas för den försäkrades ekonomiska invaliditet om olycksfallsskadan till minst 50% orsakat förtidspension. Innan den ekonomiska invaliditeten inträtt ska olycksfallsskadan dessutom ha medfört medicinsk invaliditet. Har försäkrad helt sjukbidrag eller hel förtidspension vid skadetillfället, lämnas inte ersättning för ekonomisk invaliditet. Har försäkrad halvt eller två tredjedels sjukbidrag eller förtidspension vid skadetillfället, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet med högst den del som svarar mot förlusten av den resterande arbetsförmågan. Om försäkrad beviljas förtidspension från och med fyllda 60 år, oavsett tidpunkten för skadetillfället, lämnas ersättning för ekonomisk invaliditet, endast om den medicinska invaliditeten till följd av olycksfallsskadan är 50% eller högre.

6.10.3 Försäkringsbelopp

Om inte annat anges i försäkringsbrevet/beviset utgör försäkringsbeloppet vid fullständig:

- medicinsk (100%) invaliditet SEK 400 000
- ekonomisk (100%) invaliditet SEK 800 000

Ersättning betalas ut i förhållande dels till invaliditetsgraden/nedsättningen av den försäkrades arbetsförmåga, dels till den försäkrades ålder vid skadetillfället. Om den försäkrade vid skadetillfället är 46 år eller äldre minskas ersättningen för medicinsk invaliditet med 2,5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. Vid ekonomisk invaliditet minskas ersättningen med 5 procentenheter för varje år åldern överstiger 45 år. För samma skadefall kan ersättning aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet. Ersättning lämnas för den invaliditet som ger det högsta beloppet. Skadeärendet avslutas först när den medicinska och/eller den ekonomiska invaliditeten är fastställd. Dessförinnan kan förskott på invaliditetsersättning lämnas. Om förskott lämnats avräknas detta, när ärendet avslutas.

6.10.4 Omprövning

Om olycksfallsskadan medför att kroppsfunktionen väsentligen försämras eller att arbetsförmågan ytterligare nedsätts efter det att ärendet avslutats, har den försäkrade rätt att få ersättningen prövad på nytt. Omprövningen medges dock inte sedan mer än 10 år förflutit från skadetillfället.

6.11 Dödsfallskapital

Om försäkrad avlider på grund av olycksfallsskadan inom tre år från skadetillfället, utbetalas SEK 20 000 till dödsboet.

7 Undantag och begränsningar

7.1 Högsta ersättning

Vid varje skadetillfälle är försäkringsgivarens ansvarighet begränsad till högst SEK 5 000 000. Denna begränsning gäller även om flera personer, som omfattas av ett eller flera försäkringsavtal hos försäkringsgivaren, skadas samtidigt.

7.2 Hälsotillstånd

Försäkringen gäller inte för skada som uppkommit genom:

- smitta av bakterier eller virus
- användning av medicinska preparat, behandling eller undersökning som inte föranletts av olycksfallsskada som omfattas av denna försäkring. Om hälsotillståndet försämrats beroende på ett kroppsfel som antingen redan fanns vid skadetillfället eller som tillstött senare utan samband med olycksfallsskadan, lämnas endast ersättning för de kostnader och den invaliditet som olycksfallsskadan medfört. Med kroppsfel menas sjukdom, sjuklig förändring, lyte eller men eller andra för den försäkrades ålder onormala förändringar.

7.3 Vistelse utanför Norden

Om försäkrad vistas utanför Norden längre än 2 månader, gäller inte försäkringen. Vistelse utanför Norden anses inte avbruten genom tillfälligt uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

7.4 Förlorad arbetsinkomst

För förlorad arbetsinkomst lämnas inte ersättning.

12 Åtgärder vid skada

Olycksfall, som kan ge rätt till ersättning, ska snarast möjligt anmälas till försäkringsgivaren, dock senast ett år från tidpunkt för olycksfallet. De handlingar och övriga upplysningar, som försäkringsgivaren anser vara av betydelse, ska anskaffas av den försäkrade och sändas till försäkringsgivaren utan kostnad för försäkringsgivaren.

Om försäkrad drabbas av olycksfallsskada är en förutsättning för rätt till ersättning att den försäkrade:

- snarast anlitar läkare
- följer läkarens föreskrifter
- lämnar försäkringsgivaren originalkvitton på de kostnader som uppkommit
- följer försäkringsgivarens anvisningar

12.1 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt uppger, förtiger eller döljer något av betydelse för skadans bedömning är försäkringsgivaren gentemot försäkrad berättigad till skäligt avdrag från ersättning som annars borde ha betalats eller till fullständig befrielse från sina åtaganden. Avdrag eller befrielsen enligt ovan gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

12.2 Ersättningskrav

Krav på ersättning ska framställas till försäkringsgivaren inom ett år från tidpunkten för olycksfallet. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

16 Tidpunkt för betalning av ersättning

16.1 Betalning av ersättning

Ersättning ska betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt punkt 12.

16.2 Dröjsmålsränta

Betalas ersättning senare än vad som anges i punkt 16.1 betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta betalas dock inte om den är mindre än SEK 200. Försäkringsgivaren betalar dock inte den ränta som beror på den försäkrades dröjsmål att fullgöra vad som åligger honom enligt bestämmelserna i punkterna 12.

Tjänsteförsäkring för anställd och förtroendevald

1 Försäkringens giltighet och omfattning

1.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för

- *försäkringstagaren*
- samtliga anställda
- make/maka, sambo, registrerad partner och barn, som medföljer på resa om inte annat anges i försäkringsbrevet/beviset och om försäkringsavtalet har ingåtts av arbetsgivaren.

Försäkringstagaren har ensam rätt att ingå avtal med Försäkringsgivaren om ändring eller upphörande av försäkringen och att motta uppsägning om försäkringen. Försäkrad person är ägare till försäkring som avser honom.

1.1.2 Begränsning

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – endast för person som är stadigvarande bosatt i Norden. För person som inte är försäkrad i Allmän försäkringskassa i Norden gäller försäkringen inte vid sjukdom och *olycksfall* enligt nedan.

Anmärkning

Vad som sägs om Sverige i dessa villkor gäller också för annat land inom Norden, där försäkrad är bosatt.

1.2 När försäkringen gäller

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – vid tjänsteresa från det den försäkrade lämnar bostaden eller arbetsplatsen till dess han återkommer till någon av dessa platser, dock högst under 60 dagar räknat från avresetidpunkten.

Försäkringen gäller även under tre dagars utlandsvistelse i direkt anslutning till tjänsteresa utomlands. I de fall den försäkrade saknar stationär arbetsplats och regelmässigt utför sitt dagliga arbete på olika platser, till exempel bygg- och anläggningsarbetare, reparatörer, montörer, chaufförer, flygbesättningar och personal från bemanningsföretag gäller försäkringen inte under de resor som ingår i de normala arbetsuppgifterna.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller – om inte annat avtalats – i hela världen med undantag för de länder/områden till vilka Utrikesdepartementet eller Svenska Smittskyddsinstitutet helt eller delvis avråder resa.

Anmärkning

Ovanstående avser de förhållanden som gäller vid resans påbörjande. Till vilka länder som Utrikesdepartementet och/eller Smittskyddsinstitutet avråder resa framgår av Regeringskansliets hemsida.

1.3.1 Flygolycksfall

Försäkringen gäller under flygning, bara när försäkrad är passagerare på nationalitetsbetecknat luftfartyg. Till passagerare räknas endast person ombord som inte har eller utför uppdrag utan samband med framförandet av flygplanet eller servicen ombord.

1.3.2 Krigs- och krisområde

Försäkringen gäller inte för resa till eller vistelse i *krigs- och krisområde* om det vid resans påbörjande var känt att sådana förhållanden förelåg.

Om område klassas som *krigs- eller krisområde* när den försäkrade redan vistas där gäller försäkringen under 14 dagar från det att området klassats som krigs- eller krisområde.

Under denna period ska Försäkringsgivaren kontaktas och den försäkrade snarast lämna området om inte Försäkringsgivaren godkänner annat.

1.4 Anmälan om skada och ersättningskrav

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla och framställa anspråket till försäkringsgivaren inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet är om – inte annat avtalats – begränsad till SEK 20 000 000 vid ett och samma skadetillfälle och för samtliga skador under försäkringsperioden. Detta gäller även om fler försäkrade skadas vid samma tillfälle. I övrigt gäller försäkringen med i försäkringsbrevet/beviset eller under respektive kapitel angivna försäkringsbelopp.

2 Sjuk- och olycksfallsförsäkring

2.1 Kostnadsersättning vid sjukdom och olycksfall

2.1.1 Vad försäkringen gäller för

Blir den försäkrade sjuk eller råkar ut för *olycksfall* lämnas ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader enligt nedanstående bestämmelser.

2.1.1.1 Sjukvård

Ersättning lämnas för kostnader för läkar- och sjukvård samt för behandling och hjälpmedel som läkare föreskriver.

2.1.1.2 Tandvård

Ersättning lämnas för kostnader för tillfällig behandling av akuta tandbesvär som under resan måste utföras av tandläkare utanför hemorten. Skadas den försäkrades tänder vid ett *olycksfall* lämnas dessutom ersättning för behandling som utförs av tandläkare i Sverige. Såväl behandling som kostnad ska i förväg godkännas av Försäkringsgivaren. Vid tandskada som uppstått vid tuggning eller bitning lämnas endast ersättning för den temporära behandling som utförts utanför hemorten.

2.1.1.3 Kostnader vid Sjukhusvistelse

Ersättning lämnas för kostnader vid sjukhusvistelse utomlands.

2.1.1.4 Intyg och andra handlingar

Ersättning lämnas för kostnader för läkarintyg och andra handlingar som Försäkringsgivaren behöver för att reglera skadan.

2.1.1.5 Resekostnader

Ersättning lämnas för skäliga resekostnader för lokala resor som är nödvändiga för att få sjukvård eller tandvård på vistelseorten.

2.1.1.6 Merkostnader för hemresa

Bedömer behörig läkare på vistelseorten att försäkrad måste återvända till hemorten i Sverige betalas ersättning för merkostnader för hemresa. Såväl nödvändigheten av hemresan som färdväg ska vara föreskrivet av läkaren och på förhand godkänt av Försäkringsgivaren eller SOS International i Köpenhamn.

2.1.1.7 Hemtransport av avliden

Om den försäkrade avlider utanför hemorten i Sverige, betalar Försäkringsgivaren kostnaden för transport av den avlidne till hemorten. Försäkringsgivaren betalar också kostnaden för sådana arrangemang som är nödvändiga för transportens genomförande.

2.1.1.8 Begravning utomlands

Om den försäkrade avlider utomlands kan Försäkringsgivaren, i stället för transport till hemorten i Sverige, betala kostnaderna för begravning på platsen.

2.1.1.9 Nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden

Blir den försäkrade svårt sjuk eller drabbas denne av *olycksfall* utomlands och bedömer behörig läkare tillståndet som livshotande, betalar Försäkringsgivaren nödvändiga och skäligen kostnader för biljett och uppehälle under längst 60 dagar för två nära anhörigas resa från Sverige och åter.

Vad som sagts ovan gäller även om den försäkrade avlider utomlands och begravning äger rum på platsen.

Även resa till och från annat land än Sverige kan – efter prövning – betalas, dock högst med vad motsvarande resa skulle kosta från Sverige och åter.

2.1.2 Ersättningstid

Vid sjukdom lämnas endast ersättning för sådana kostnader som avser vård och behandling inom 60 dagar från första läkarbesöket. Vid *olycksfall* lämnas ersättning under högst 3 år från olycksfallet.

2.1.3 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningsskyldighet för skada enligt 1.1 är, om inte annat avtalats, begränsad till nedan angivna försäkringsbelopp.

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen

- lakar- och sjukvårdskostnader
- tandvårdskostnader
- resekostnader avseende
 - merkostnader för hemresa
 - hemtransport av avliden
 - begravning utomlands intill högst SEK 40 000
 - nära anhörigs resa till svårt sjuk eller avliden
- kostnader vid sjukhusvistelse utomlands, dock högst med SEK 300 per dygn och längst under 60 dygn.

2.2 Invaliditets- och dödsfallsersättning vid olycksfall

2.2.1 Vad försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för *olycksfallsskada* och omfattar ersättning

- vid bestående nedsättning av kroppsfunction (*medicinsk invaliditet*)
- då arbetsförmågan för framtiden minskats med minst 50 % till följd av skadan (*ekonomisk invaliditet*)
- vid dödsfall.

Bedömning av invaliditetsgraden sker enligt reglerna för medicinsk och ekonomisk invaliditet. Vid *olycksfallsskada* som medför *ekonomisk invaliditet* utbetalas istället ersättning beräknad efter den medicinska invaliditetsgraden om detta leder till högre ersättning. Ersättning kan aldrig lämnas för både *medicinsk och ekonomisk invaliditet*.

2.2.2 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

2.2.2.1 Kapitalbelopp vid olycksfall

Drabbas försäkrad av *olycksfall* och olycksfallet leder till invaliditet eller dödsfall lämnas ersättning enligt följande. Försäkringsbeloppen (engångsbelopp) är – om inget annat avtalats och framgår av försäkringsbrevet/ beviset

- vid dödsfall SEK 200 000
- vid 100 % invaliditet
 - före fyllda 65 år SEK 400 000
 - efter fyllda 65 år SEK 200 000

2.2.2.2 Hjälpmedel vid invaliditet

Utöver den ersättning vid invaliditet som bestäms efter invaliditetsgraden utges ersättning för hjälpmedel som läkare föreskriver såsom erforderliga för att lindra invaliditetstillståndet och som inte enligt lag eller särskild för fattning ska ersättas från annat håll. Ersättning lämnas med sammanlagt högst SEK 50 000 och endast för av Försäkringsgivaren på förhand godkända utgifter.

2.3 Undantag

2.3.1 Olycksfall

Med *olycksfall* avses inte

- skada som uppkommit på grund av smitta genom bakterier, virus eller annat smittämne
- skada som uppkommit genom användning av medicinska preparat eller genom ingrepp, behandling eller undersökning som inte föranletts av *olycksfallsskada* som omfattas av denna försäkring
- sådant tillstånd som, även om det konstaterats efter ett *olycksfall*, enligt medicinsk erfarenhet inte kan anses bero på olycksfallet utan har samband med sjukdom, lyte eller sjukliga förändringar. Kan det antas att kroppsfelet medfört att skadans följder förvärrats lämnas endast ersättning för de följder som uppkommit oberoende av kroppsfelet.

2.3.2 Riskfylld verksamhet

Om inte annat avtalats lämnas inte ersättning för kostnader vid *olycksfall* som drabbat den försäkrade under deltagande i

- fallskärmshoppning, drakflygning, hängflygning, skärmflygning, bergsklättring, bergsbestigning, dykning, bungee jump, forsraning, offpistskidåkning eller annan liknande riskfylld verksamhet
- sport- eller idrottstävling eller särskilt anordnad träning för detta.

2.3.3 Övriga undantag

Ersättning lämnas inte för kostnad

- som beror på att vårdbehov förelåg redan då den försäkrade påbörjade resan.

Anmärkning

Blir hälsotillståndet oförutsett försämrat under resan lämnas således endast ersättning för den merkostnad försämringen medfört.

- som avser vistelse på bad- eller kuranstalt och därmed förenade resor.
- som är förorsakad av att fartyg eller flygplan, på grund av den försäkrades skada eller sjukdom, måste ändra sin färdplan.
- som har samband med graviditet och som uppstått efter graviditetens 32:a vecka.
- för privat sjukvård i Norden.
- för förebyggande hälsovård, graviditetskontroller och normal tandvård.
- för hemtransport eller annan transport föranledd enbart av den försäkrades rädsla eller oro.
- som kan ersättas från annat håll enligt lag, annan författning eller konvention.

2.4 Skadevärderingsregler

2.4.1 Ersättning vid medicinsk invaliditet

Till grund för bestämning av invaliditetsgraden läggs sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas. Bestämningen sker oberoende av i vilken grad den skadades arbetsförmåga nedsatts på grund av olycksfallsskadan. Kan förlorad kroppsdel ersättas av protes, bestäms invaliditetsgraden även med beaktande av protesfunktionen. *Medicinsk invaliditet* beräknas enligt en för försäkringsbranschen gemensam tabell. Har skador på flera kroppsdelar uppkommit genom samma *olycksfall* utges ersättning högst efter en beräknad invaliditetsgrad av 100 %.

2.4.2 Ersättning vid ekonomisk invaliditet

Till grund för bestämning av *ekonomisk invaliditet* läggs endast sådana av olycksfallet föranledda skador och symptom som objektivt kan fastställas. Bestämning av *ekonomisk invaliditet* sker med ledning av den förlust av arbetsförmågan som olycksfallsskadan medfört samt med rimlig hänsyn till ålder, tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller annan liknande åtgärd samt bostadsförhållanden.

När olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av den försäkrades arbetsförmåga med minst 50 % och Försäkringskassan beviljat förtidspension enligt lagen om allmän försäkring utbetalas invaliditetsersättning enligt följande:

Förtidspensionens Invaliditetsersättning i procent nivå av försäkringsbeloppet

100 %	100 %
75 %	75 %
50 %	50 %

Beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning från och med fyllda 60 år eller senare, lämnas ersättning för *ekonomisk invaliditet* bara om den medicinska invaliditetsgraden – till följd av olycksfallsskadan – är minst 50 %. Motsvarande gäller också om den försäkrade först fått mindre än hel sjuk eller aktivitetsersättning och efter fyllda 60 år får hel sjuk eller aktivitetsersättning.

Om den försäkrade vid skadetillfället uppbar partiell tidsbegränsad sjukersättning eller partiell sjuk- eller aktivitetsersättning lämnas högst så stor ekonomisk invaliditetsersättning som svarar mot förlusten av restarbetsförmågan.

Om den försäkrade vid skadetillfället uppbar hel tidsbegränsad sjukersättning eller hel sjuk- eller aktivitetsersättning, lämnas ingen ersättning för *ekonomisk invaliditet*.

För försäkrad som vid olycksfallet fyllt 60 år lämnas endast ersättning för *medicinsk invaliditet*.

2.5 Ersättningsregler

2.5.1 Invaliditetskapital

Ersättning utbetalas med så stor del av försäkringsbeloppet som svarar mot invaliditetsgraden vid den ålder den försäkrade uppnått vid olycksfallet.

2.5.1.1 Rätten till invaliditetskapital

Rätt till invaliditetskapital inträder om olycksfallsskadan inom 3 år från olycksfallet medför invaliditet och minst 12 månader förflutit från olycksfallet. Så snart den definitiva invaliditetsgraden fastställts, utbetalas invaliditetskapitalet. Fastställelse av den definitiva invaliditetsgraden ska om möjligt ske inom 3 år från olycksfallet, men kan uppskjutas så länge detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till föreliggande rehabiliteringsmöjligheter är nödvändigt.

Om behandlingen är helt avslutad och den definitiva invaliditetsgraden kan fastställas redan innan 12 månader förflutit från olycksfallet, inträder ersättningsrätten och ersättning utbetalas när invaliditetsgraden fastställts.

2.5.2 Möjlighet till omprövning av ersättning om invaliditeten ökar

Om olycksfallsskadan medför att den försäkrades kroppsfunction väsentligt och bestående försämrats eller att den försäkrade förlorar ytterligare arbetsförmåga efter det att slutreglering skett, har den försäkrade rätt att återkomma och få invaliditetsgraden omprövad. Omprövning medges dock inte sedan mer än 10 år förflutit från när olycksfallet inträffade.

2.5.3 Vänteersättning

Kan den definitiva invaliditetsgraden inte fastställas när rätt till ersättning inträder, utbetalas *vänteersättning* från denna tidpunkt till dess fastställelse sker. Vid början av varje 12-månadersperiod (ersättningsår), räknat från den tidpunkt då rätten till ersättning inträdde, fastställs den invaliditetsgrad som ska tillämpas under ersättningsåret. Invaliditetsgraden är den som olycksfallet bedöms minst komma att ge upphov till. *Vänteersättning* under ersättningsåret utgör 6 % av det engångsbelopp som motsvarar den för ersättningsåret fastställda invaliditetsgraden.

2.5.4 Dödsfallsersättning

Rätt till dödsfallsersättning föreligger om olycksfallsskadan inom 3 år från olyckstillfället föranleder den försäkrades död. Ersättningen utgörs av försäkringsbeloppet för dödsfall enligt punkt 2.2.1 ovan. Har för samma olycksfall engångsbelopp för invaliditet redan utbetalats av Försäkringsgivaren minskas dödsfallsersättningen med den utbetalade invaliditetsersättningen. Föreligger rätt till invaliditetsersättning men den ännu inte har utbetalats, betalas endast dödsfallsersättning.

2.5.4.1 Förmånstagare

Förmånstagare är den försäkrades make/maka/sambo/registrerad partner och barn eller, om sådana anhöriga saknas, laga arvingar.

Säkerhetsföreskrifter

- Den försäkrade får inte använda alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel, narkotiska medel eller läkemedel på ett sådant sätt att det påverkar dennes handlande och att den försäkrade därigenom genom grov vårdslöshet försäkras sjukdom eller ett olycksfall eller förvärrar dess följder.
- Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift Har föreskrift enligt ovan inte iakttagits kan avdrag göras med upp till 100 % av annars utgående ersättning. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av kapitel XX Allmänna avtalsbestämmelser AB-DK, punkt 38.2. Avdrag görs inte om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits.

3. Överfallsskydd (Personskada)

3.1 Vad försäkringen gäller för

3.1.1 Misshandel och annat våld

Försäkringen gäller för personskada genom misshandel eller annat uppsåtligt våld om brottet begåtts av person som den försäkrade ofrivilligt kommit i kontakt med.

3.1.1.1 Begränsning

Försäkringen gäller inte i den mån gärningsmannen förmår betala skadeståndet.

Undantag

Försäkringsgivaren betalar normalt inte skada som försäkrad har tillfogats.

- när den försäkrade utan skäligen anledning utsatt sig för risken att skadas.
- i samband med att försäkrad gjort sig skyldig till uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till dagsböter eller högre straff.

Försäkringen ersätter inte heller

- skadestånd som endast grundar sig på medgivande
- skadestånd som grundas på överlåtelse från den som är direkt ersättningsberättigad.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens åtagande att betala ersättning är vid varje skada begränsat till SEK 500 000. Ersättning bestäms enligt reglerna i 5 kap skadeståndslagen. Om domstol jämkar skadeståndet på grund av gärningsmannens personliga förhållanden (till exempel minderårighet, psykisk störning eller ekonomiska förhållanden) betalar Försäkringsgivaren i sådana fall fullt skadestånd utan jämkning, inom ramen för högsta ersättningen. Utdömer domstol på grund av medgivande eller annan anledning högre belopp än vad som är praxis enligt skadeståndsrätten lämnas dock ersättning med högst det belopp som skulle ha dömts ut enligt skadeståndsreglerna.

Åtgärder vid skada

Vid skada måste den försäkrade visa att han är berättigad till skadestånd och att den ansvarige är okänd eller inte kan betala skadestånd. Skada som kan medföra ersättningskrav ska anmälas till Försäkringsgivaren så snart som möjligt. Dessutom ska den försäkrade göra polisanmälan på skadeorten och sända polisintyg till Försäkringsgivaren. För att Försäkringsgivaren ska kunna lämna ersättning måste den försäkrade göra sannolikt att han inte kan få ersättning av gärningsmannen. Om det är ovisst om gärningsmannen kan betala måste den försäkrade – om Försäkringsgivaren så begär – föra talan mot denne. Om Försäkringsgivaren begär att den försäkrade för talan betalar Försäkringsgivaren rättegångskostnader som inte kan ersättas genom den allmänna rättshjälpen. För att Försäkringsgivaren ska kunna avgöra om försäkrad behöver föra talan i rättegång eller inte är det av största betydelse att den försäkrade så fort som möjligt lämnar Försäkringsgivaren alla upplysningar av betydelse.

Säkerhetsföreskrifter

För överfallsskydd gäller samma säkerhetsföreskrifter och påföljdsregler som i kapitel II Sjuk- och olycksfallsförsäkring.

4 Kidnappning

4.1 Vad försäkringen gäller för

Om den försäkrade blir kidnappad under *tjänsteresa* lämnas ersättning för

- fysiskt och psykiskt lidande för den tid, räknat i dygn, som det olovliga frihetsberövandet varat, dock längst för 90 dygn
- två *nära anhörigas* nödvändiga och skäliga uppehållskostnader och en tur- och returresa till det land/område där den försäkrade befinner sig.

Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skadetillfälle är för

- fysiskt och psykiskt lidande SEK 2 500 per påbörjat dygn
- nära anhörigas kostnader SEK 100 000.

Åtgärder vid skada

Vid konstaterad kidnappning ska

- anmälan göras till polis
- anhörigs resa på förhand godkännas av Försäkringsgivaren.

5 Krisförsäkring

5.1 Vad försäkringen gäller för

5.1.1 Rån med mera

Försäkringen tillhandahåller kristerapi för försäkrad som under Tjänsteutövning bevittnar eller själv drabbas av någon av nedanstående händelser och detta medför en akut psykisk kris.

- *Rån, överfall* eller hot
- *Olycksfall*
- *Brand, explosion* eller *inbrott* på arbetsplats
- Trafikolycka

Försäkringen omfattar kristerapi (psykologkonsultation) begränsad till 10 behandlingstillfällen per försäkrad och skadehändelse. Tiden under vilken behandling tillhandahålls är begränsad till 12 månader från skadetillfället. Behandling sker hos legitimerad psykolog vilken före behandling ska godkännas av Försäkringsgivaren.

5.1.1.1 Resekostnader

Ersättning lämnas för den försäkrades nödvändiga och skäliga resekostnader för resor i Sverige.

Högsta ersättning

Försäkringsgivarens sammanlagda ersättningsskyldighet för kristerapi och resekostnader är begränsad till SEK 400 000 vid varje skadetillfälle, oavsett om en eller flera resande drabbas av kris av samma händelse.

Självrisk

Försäkringen gäller utan självrisk.

Åtgärder vid skada

Brott ska anmälas till polisen.

6 Resgodsskydd (Allrisk)

6.1 Vad försäkringen gäller för

6.1.1 Stöld och andra egendomsskador

Ersättning lämnas för skada på eller förlust av medfört resgods orsakad av plötslig och oförutsedd skada.

6.1.2 Merkostnader

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga merkostnader som uppstår som en direkt följd av en ersättningsbar skada enligt ovan. Sådana merkostnader, som måste verifieras, kan vara kostnader för spärning av konto-, bank eller kreditkort, reskostnader för polisanmälan eller annan liknande kostnad.

6.1.3 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- egendom förvarad nattetid i parkerad bil eller annat fordon
- *stöldbegärlig egendom* som lämnats obebakad i bil eller annat fordon
- skada på eller förlust av kontanter, resehandlingar eller *stöldbegärlig egendom* då sådan egendom lämnats för transport eller pollettering
- skada genom skavning eller slitage
- ytliga skador på resväskor och liknande såsom bucklor, repor eller dylikt utan väsentlig inverkan på användbarheten
- skada genom bristfällig eller olämplig emballering
- skada genom att medförd vätska eller smetande ämnen rinner ut
- skada som kan ersättas genom transportföretag, hotell eller liknande
- skada på sportredskap under användning.

6.2 Försäkrad egendom – Försäkringsbelopp

622.1 Försäkrad egendom

Försäkringen omfattar egendom (resgods), inklusive *stöldbegärlig egendom* och *resehandlingar*, som tillhör försäkrad eller som denne hyrt eller lånat i Sverige, och som medförts på resan. Försäkringen gäller även för medhavd egendom tillhörig arbetsgivaren, dock endast i den mån försäkrad är skyldig att ersätta skada på sådan egendom.

6.2.1.1 Undantagen egendom

Försäkringen gäller inte för

- motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, båt eller luftfartyg samt delar och utrustning till sådan egendom
- *varor* avsedda för försäljning och inte heller manuskript, *ritningar, arkivalier och datamedia*
- djur och flyttgods
- verktyg och provkollektioner.

6.2.2 Försäkringsbelopp

Försäkringen gäller med nedan angivna försäkringsbelopp

- Personlig lös egendom SEK 50 000
- varav *stöldbegärlig egendom* SEK 20 000
- Arbetsgivares egendom SEK 20 000
- Resehandlingar SEK 20 000
- Pengar SEK 5 000
- Merkostnader enligt 1.2 SEK 5 000

6.3 Skadevärderingsregler

6.3.1 Böcker, antikviteter med mera

För böcker, antikviteter, konstverk, mynt, sedlar, frimärken samt samlingar eller föremål med samlarvärde värderas skadan till vad det i allmänna handeln kostar att köpa likvärdig egendom i sådant skick den hade vid skadetillfället. Finns inte likvärdig egendom att inköpa i begagnat skick värderas egendomen till vad den sannolikt skulle ha kostat om den hade funnits. Samlingar värderas i sin helhet.

6.3.2 Fotografier med mera

För fotografier, film, skiv- och bandupptagningar värderas skadan till marknadsvärdet om sådant finns, och i annat fall till kostnaden för återanskaffning av råmaterialet.

6.3.3 Övrig stöldbegärlig egendom

Skada värderas till vad det kostar att köpa ett nytt föremål som är så lika det skadade som möjligt. Om försäkrad inte återanskaffar föremålet inom sex månader eller om föremålet minskat i värde med mer än 50 % av priset för ett nytt föremål betalar Försäkringsgivaren dagsvärdet. Dagsvärdet (marknadsvärdet) är nyanskaffningsvärdet, sedan man därifrån dragit av värdeminskningen på grund av ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet och annan omständighet.

6.3.4 Övriga värderingsregler

Värdering av en skada görs med utgångspunkt från prisläget vid den tidpunkt när försäkrad tidigast kan bestämma sitt ersättningsanspråk, dock senast 2 månader från skadedagen. Kan skadad egendom repareras värderas skadan till den reparationskostnad som är rimlig. Reparationskostnaden får aldrig överstiga den ersättning försäkrad kan få enligt ovanstående regler.

Anmärkning

Checkar, bankböcker, kontokort och liknande ersätts endast med den kostnad som kan uppkomma för att spärra aktuellt konto. Om obehörig person utnyttjar kontot och detta medför en ekonomisk förlust för den försäkrade är denna kostnad inte ersättningsbar genom försäkringen.

Ersättningsregler

Försäkringsgivaren har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant enligt värderingsreglerna ovan eller med ny, begagnad respektive reparerad egendom. Om egendom enligt 3.1 inte återanskaffas, ersätts endast det ekonomiska värdet, det vill säga vad *försäkringstagaren* skulle ha erhållit om föremålet sålts. Kommer egendom tillrätta, för vilken ersättning utgetts, ska egendomen snarast ställas till Försäkringsgivarens förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om därför erhållen ersättning utan dröjsmål återbetalas.

6.5 Säkerhetsföreskrifter

6.5.1 Säkerhetsföreskrifter – Stöld med mera

6.5.1.1 Förvaring av egendom

Förutom normal aktsamhet för att förhindra skada på eller stöld av egendom ska

- transportmedel, tillfällig lokal eller tillfällig bostad som bungalow, lägenhet, hotellrum, passagerarhytt och motsvarande vara låst och fönster stängda
- pengar, resehandlingar och stöldbegärlig egendom vara förvarade i låst resväska, skåp, låda eller liknande när försäkrad lämnar tillfällig bostad.

6.5.2 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrift

Har föreskrifterna enligt ovan inte iakttagits kan avdrag göras med upp till 100 % av annars utgående ersättning. Avdraget får dock inte vara större än vad som följer av kapitel XX Allmänna avtalsbestämmelser AB-DK, punkt 38.20. Avdrag görs inte om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits eller om den som har tillsyn över att föreskriften iaktogs inte kan lastas för att den åsidosatts.

7 Försening

7.1 Vad försäkringen gäller för

7.1.1 Resgodsförsening

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen merkostnader för inköp av kläder och hygienartiklar, om den försäkrade får sitt incheckade/polletterade bagage försenat med mer än 4 timmar till resmål utanför hemorten eller arbetsplatsen, och med skäligen merkostnader om det allmänna färdmedel den försäkrade ska resa med försenas med mer än 4 timmar.

7.1.2 Resestartskydd

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen merkostnader om den försäkrade under den direkta färden till utresans eller hemresans utgångspunkt försenas och därmed inte hinner fram till inbokad avgång och under förutsättning att

- resan i förväg var inbokad med allmänt färdmedel och
 - orsaken till den missade avresan är en händelse som den försäkrade själv inte kunnat förutse eller förhindra.
- Ersättning lämnas för merkostnaden som uppkommer för att ansluta till resan
- vid direkt utresa från hemorten
 - vid direkt hemresa från slutdestinationen
 - vid en direkt påföljande anslutning.

Är anslutning inte möjlig eller förlorar den försäkrade mer än halva den planerade restiden lämnar Försäkringsgivaren ersättning motsvarande resans pris.

7.2 Högsta ersättning

2.1 Försening

Ersättning lämnas vid försening med mer än

- 4 timmar av bagage eller allmänt färdmedel, intill SEK 3 000
- 48 timmar av bagage, ytterligare intill SEK 3 000.

Har förseningsersättning utbetalats enligt detta moment samtidigt som ersättning lämnas enligt kapitel 6 Resgodsskydd, avräknas den del av förseningsersättningen som avser försening överstigande 48 timmar.

7.2.2 Resestartskydd

Ersättning lämnas intill högst SEK 25 000.

8 Reseavbrott/Ersättningsresa

8.1 Vad försäkringen gäller för

8.1.1 Merkostnader för hemresa

Om försäkrad tvingas avbryta tjänsteresan tidigare än beräknat, på grund av att *nära anhörig* i Sverige blir allvarligt sjuk eller råkar ut för *olycksfall* och läkare bedömer tillståndet som livshotande, lämnas ersättning för

- nödvändiga och skäligen merkostnader för återresa med transportmedel i reguljär trafik till hemorten i Sverige
- rese- och/eller hotellkostnader som inte kan återbetalas från reseföretag, hotell eller liknande. Även resa till annat land än Sverige kan – efter prövning – betalas, dock högst med vad motsvarande resa skulle kosta till Sverige.

8.1.2 Ny utresa eller ersättningsresa

Om försäkrad tvingas avbryta tjänsteresans tidigare än beräknat på grund av sjukdom eller *olycksfall* och kan den försäkrade enligt läkares utlåtande inte utföra sitt arbete, lämnas ersättning för,

- ersättarens resa (tur- och returbiljett) om arbetsgivaren av affärsmässiga skäl måste ersätta den försäkrade med annan person.
- dels kostnaden för ny utresa, om hemtransport skett när den försäkrade ska återuppta sitt arbete efter tillfrisknande, dels för kostnaden för eventuell ersättningshemresa.
- ej återbetalningsbara, ej utnyttjade resekostnader i de fall någon ersättare inte sänts ut eller då den försäkrade inte ska återuppta sitt arbete på platsen, förutsatt att kostnaderna inte kan återbetalas från annat håll, flygbolag, researrangör, hotell eller liknande.

6.2 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningskyldighet är, om inte annat avtalats, begränsad till nedan angivna försäkringsbelopp. Ersättning lämnas för nödvändiga och skäliga,

- merkostnader för hemresa
- rese- och hotellkostnader intill högst SEK 25 000
- kostnader för ny utresa eller hemresa
- resekostnader intill högst SEK 15 000.

9 Självrisk

9.1 Vad försäkringen gäller för

Vid skada som inträffar då den försäkrade varit på *tjänsteresa* lämnas ersättning för uppkommen självrisk enligt följande.

9.1.1 Hem – Villahem

Ersättning lämnas för den självrisk som dragits av om den försäkrade får ersättning från sin hem- eller villaförsäkring vid skada i den försäkrades permanenta bostad i Norden som lämnats obebodd på grund av *tjänsteresa*.

9.1.2 Bil

Ersättning lämnas för den självrisk som dragits av om den försäkrade erhållit ersättning från sin bilförsäkring vid skada som drabbat bil som varit medförd på *tjänsteresa* eller, om den inte medförts på *tjänsteresa*, varit parkerad och inte i bruk vid skadetillfället.

9.1.3 Hyrt fordon

Ersättning lämnas även för självrisken vid skada på bil, båt, motorcykel, moped eller cykel som den försäkrade hyrt utomlands under *tjänsteresa*.

9.2 Undantag

Ersättning lämnas inte för

- självrisken vid skada på hem, villahem eller egen bil då skada på egendomen understiger självrisken i respektive försäkring
- självrisken vid skada som omfattas av bilens maskinskade- eller rättskyddsförsäkring
- självrisken vid skada på bil vid resa som varar längre än 30 dagar.

Vid skada på bil lämnas inte heller ersättning för

- avbrott
- bonusförlust
- stillestånd
- hyrbil
- slitage.

9.3 Högsta ersättning

Högsta ersättning vid varje skadetillfälle är SEK 10 000.

10 Ansvar gällande privatperson

10.1 Vem försäkringen gäller för

Ansvarsskyddet gäller för den försäkrade som privatperson i egenskap av resenär utanför Norden.

10.2 Vad försäkringen gäller för

10.2.1 Omfattning

Försäkringen gäller när någon kräver att den försäkrade ska betala skadestånd för person- eller sakskada som inträffat under försäkringstiden.

10.2.1.1 Skada på förhyrd lokal

Försäkringsgivaren betalar ersättning för skada på hotellrum eller annan hyrd bostad utanför hemorten samt inventarier däri, dock endast i den mån skadan inte kan ersättas genom annan försäkring.

10.2.1.1.1 Undantag

Skada på grund av slitage eller vanvård ersätts inte.

10.2.2 Åtagande

Om försäkrad krävs på ersättning för en skada som kan omfattas av försäkringen åtar sig Försäkringsgivaren gentemot den försäkrade att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra den försäkrades talan vid rättegång eller skiljeförfarande och därvid betala de rättegångs- eller skiljedomskostnader som uppkommer för den försäkrade eller som denne åläggs att betala och som inte kan utfas av motpart eller annan,
- betala det skadestånd den försäkrade är skyldig utge.

10.3 Undantag

10.3.1 Omhändertagen egendom

Försäkringen gäller inte för skada på egendom som den försäkrade eller någon annan av dem som försäkringen gäller för hyrt, lånat, bearbetat, reparerat eller på annat sätt tagit mer än helt tillfällig befattningsmed (beträffande hyrd bostad, se 2.1.1).

10.3.2 Fastighetsägare med mera

Försäkringen gäller inte för skada som den försäkrade kan göras ansvarig för som ägare av fastighet, lägenhet eller som innehavare av tomträtt.

10.3.3 Trafikansvar

Försäkringen gäller inte för skada som

- omfattas av Trafikskadelagen eller motsvarande utländsk lagstiftning
- inträffar till följd av trafik med motorfordon när det används inom Inhägnat område.

Anmärkning

Undantaget avser inte eldriven rullstol.

10.3.4 Fartyg och ansvar på sjön

Försäkringen gäller inte för sakskada till följd av kollision orsakad genom fartyg eller båt eller av dessa bogserade föremål.

10.3.5 Flyg- och flygplatsansvar

Försäkringen gäller inte för skada genom

- luftfartyg eller produkter ingående i luftfartyg
- markutrustning avsedd att användas i samband med luftfart.

Försäkringen gäller inte heller för det ansvar som kan åläggas den försäkrade i egenskap av flygplatsansvarig eller i samband med flygledning.

10.3.6 Brottslig handling

Försäkringen gäller inte för skada som uppstått i samband med att den försäkrade eller annan för vilken försäkringen gäller, utför uppsåtlig gärning som enligt svensk lag kan leda till fängelse.

10.4 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningskyldighet vid varje skadetillfälle är vid personskada respektive egendomsskada SEK 5 000 000. Detta belopp gäller även om flera som omfattas av försäkringsavtalet är skadeståndsskyldiga. Detta gäller också om flera skador uppkommit av samma orsak och vid samma tillfälle. Om person med hemvist i Sverige är skadeståndsskyldig ska skälig ersättning för personskada bestämmas enligt svensk rätt.

10.5 Skadereglering

10.5.1 Vid skadeståndskrav

Om den försäkrade krävs på skadestånd och utan Försäkringsgivarens tillåtelse medger skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningskrav eller utbetalar ersättning är Försäkringsgivaren fritt från ansvar. Bli det rättegång ska den försäkrade genast underrätta Försäkringsgivaren och följa lämnade anvisningar. Om den försäkrade inte iakttar dessa skyldigheter kan en dom om ersättningskyldighet inte åberopas mot Försäkringsgivaren.

11 Rättsskydd gällande för privatperson

11.1 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen gäller för försäkrad privatperson i egenskap av resenär utanför Norden.

11.2 Vad försäkringen gäller för

Försäkringsgivaren betalar i följande fall (punkt 2.1–2.3) nödvändiga och skäliga ombuds- och rättegångskostnader som den försäkrade inte kan få betalda av motparten samt skäliga utredningskostnader beställda av ombudet.

11.2.1 I tvist utan rättegång

Den försäkrades egna ombudskostnader i tvist som kan prövas som tvistemål (t-mål) av tingsrätt, fastighetsdomstol, statens VA-nämnd, miljödomstol i Sverige eller motsvarande domstolar i övriga nordiska länder. Såvitt gällande miljödomstol avses endast tvist om skadestånd enligt 32 kap miljöbalken. Försäkringen gäller således inte för tvist som endast kan handläggas av administrativa myndigheter, förvaltningsdomstolar eller andra specialdomstolar än vad som anges ovan.

Anmärkning

Försäkringen gäller inte för brottmål och inte heller för tvist som endast kan prövas av administrativa myndigheter eller specialdomstolar.

11.2.2 I tvist med rättegång

Rättegångskostnader i tvist enligt 2.1 – både den försäkrades egna och sådana som han efter domstolsprövning förpliktats att utge – som uppstått vid angivna domstolar eller överdomstolar till dessa. I sådana mål gäller försäkringen även för resning, dock endast om resning beviljats. Med rättegångskostnad avses även kostnad för medlare, förordnad enligt 42 kap rättegångsbalken. Rättegångskostnader som den försäkrade vid förlikning under rättegång åtagit sig att betala till motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt den försäkrade att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.

11.2.3 I tvist med skiljeförfarande

Försäkringen gäller för kostnader för skiljeförfarande, om tvisten utan förfarande kunde ha prövats av i 2.1 första stycket nämnda domstolar. Ersättning lämnas för kostnader för skiljeförfarande – både den försäkrades egna och sådana som han förpliktigas utge – med undantag för ersättning till skiljemännen.

11.3 Undantag

11.3.1 Småmål

Försäkringen gäller inte för tvist där värdet av vad som yrkas inte överstiger 0,5 prisbasbelopp och därmed ska handläggas enligt reglerna 1 kap 3 d § rättegångsbalken (så kallade småmål). Dessa undantag tillämpas inte vid tvist på grund av försäkringsavtalet.

11.3.2 Överlåtet anspråk

Försäkringen gäller inte för tvist som avser fordran eller annat anspråk som överlåtits på försäkrad, eller som gäller borgensåtagande om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.

11.3.3 Fordon

Försäkringen gäller inte för tvist som gäller försäkrad i egenskap av ägare, brukare eller förare av motordrivet fordon, husvagn eller annat släpfordon, luftfartyg, skepp, ang-, motor- eller segelbåt. Försäkringen gäller dock vid tillfälligt lån eller förhyrning av motorfordon, husvagn, släpfordon eller fritidsbåt.

11.3.4 Försäkring

Försäkringen gäller inte för tvist som avser skadestånd mot den försäkrade om trafik- eller ansvarsförsäkring täcker eller skulle kunna täcka sådant skadeståndsansvar. Detta gäller oavsett om sådan försäkring är gällande eller inte.

11.3.5 Obefogat intresse

Försäkringen gäller inte för tvist där den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak prövad.

11.3.6 Brott

Försäkringen gäller inte för tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk riktat mot försäkrad på grund av gärning som föranlett misstanke om eller åtal för brott som kräver uppsåt för straffbarhet.

11.3.7 Förvärvsverksamhet

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärende som har samband med förvärvsverksamhet.

11.3.8 Ekonomiska åtgärder

Försäkringen gäller inte för tvist, mål eller ärende som gäller ekonomiska åtgärder som för en resenär är av ovanlig art eller omfattning.

11.3.9 Eget arbete med mera

Försäkringen gäller inte för kostnader som avser

- eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle
- utredning om innehållet i utomnordisk rätt
- ombuds resor utom Norden
- verkställighet av dom, beslut eller avtal.

11.3.10 Vissa merkostnader

Försäkringen gäller inte för merkostnader som kan uppstå genom att den försäkrade

- anlitar flera ombud eller byter ombud
- anlitar annat ombud än vad som är lämpligt med hänsyn till bostadsorten eller ärendets natur
- gjort sig skyldig till försumlig processföring eller på annat sätt förfarit försumligt
- underlåtit att i eller utom rättegång tillvarata möjligheten att utfå ersättning av staten eller av motpart
- krävs på högre ersättning för ombuds- och utredningskostnader än vad som utdömts vid domstolsprövning.

11.3.11 Statlig rättshjälp

Försäkringen gäller inte för kostnad som skulle ha betalats av allmänna medel om den försäkrade ansökt om allmän rättshjälp.

11.4 Försäkringsbelopp – Högsta ersättning

Försäkringsgivarens ersättningskyldighet är vid varje tvist begränsad till SEK 150 000. En skada föreligger om den försäkrade och annan försäkrad står på samma sida i en tvist. Även om den försäkrade har flera tvister ska de räknas som en skada om yrkande stöder sig på väsentligen samma grund. Kan den försäkrade i en och samma skada få ersättning från flera försäkringar i ett eller flera bolag begränsas ersättningen så att den tillsammans med ersättningen från övriga försäkringar uppgår till högst SEK 150 000.

11.5 Självrisk

Självrisken är vid varje skada 20 % av skadekostnaden, dock lägst SEK 1 500.

11.6 Skadeersättningsregler

Ersättning betalas till den försäkrades ombud för försäkrads egna ersättningsbara kostnader enligt punkt 2 när ärendet slutredovisats, i den mån försäkringsbeloppet inte tagits i anspråk av motpart genom verkställighet av dom eller liknande förfarande. Om försäkrad blir, eller riskerar att bli, ersättningsskyldig för flera, har bolaget rätt att fördela resterande del av försäkringsersättningen. Ersättning à conto förutsätter särskild prövning. Försäkringsgivaren åtar sig à contoutbetalning högst en gång var 3:e månad.

11.7 Åtgärder vid tvist

11.7.1 Ombud

Ombud ska anlitas innan tvist anhängiggörs i domstol. Ombud ska vara lämpligt med hänsyn till de krav som svensk lag ställer på ett ombud. Ombudet, Försäkringsgivaren och den försäkrade har rätt att begära prövning i Rättsskyddsnämnden av ombudets lämplighet. Nämndens beslut är endast rådgivande. Ombudet har rätt att begära prövning i Försäkringsbolagens skiljenämnd för rättsskyddsfrågor av skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader. Ombudet ska förbinda sig att godta utfallet av en sådan prövning. Ombud, som är ledamot av Sveriges Advokatsamfund (advokat) eller biträdande jurist anställd hos sådan ledamot, samt Försäkringsgivaren har rätt att begära prövning i Ombudskostnadsnämnden av skäligheten av ombudets arvode och övriga kostnader. Ombudet ska förbinda sig att godta utfallet av sådan prövning.

12. Avbeställningsförsäkring

Om det framgår av försäkringsbrevet/beviset att försäkringen även omfattar Avbeställningsförsäkring gäller följande.

12.1 Vad försäkringen gäller för

Ersättning lämnas för de avbeställningskostnader som *försäkringstagaren* drabbas av om en köpt biljett (för resa eller arrangemang) avbokas på grund av att skada enligt punkt 1.1 nedan inträffar innan avresa från den försäkrades hemort. Försäkringen gäller vid avbeställning av ej ombokningsbara biljetter som bokas för den försäkrade, för *försäkringstagarens* räkning, hos resebyrå eller annan leverantör av resor eller arrangemang.

12.1.1 Olycksfall med mera

Ersättning lämnas för de avbeställningskostnader som uppkommer vid avbeställning till följd av

- *olycksfall*, sjukdom eller dödsfall som drabbar den försäkrade eller nära anhörig till den försäkrade.

Anmärkning

För att ersättning ska kunna lämnas måste orsaken till avbeställningen vara oväntad för den försäkrade och av sådan art att den försäkrade inte rimligen kan delta i resan.

- en plötslig och oförutsedd naturhändelse av stor omfattning, som av lokal myndighet betraktas som en katastrofsituation, på eller i närheten av det resmål, dit den försäkrade haft för avsikt att resa.

Undantag

Ersättning lämnas inte för de avbeställningskostnader som återbetalas av transportföretaget, arrangören eller resebyrån enligt gällande avbeställningsbestämmelser.

Högsta ersättning

Högsta ersättning vid skada enligt punkt 1 är SEK 20 000, dock högst SEK 100 000 för samtliga resenärer vid samma skadetillfälle.

Självrisk

Självrisken är 20 % av skadebeloppet, dock lägst SEK 500, vid varje skadetillfälle.

Motorfordonsförsäkring

1 Försäkringens omfattning

Enligt lag måste alla fordon som inte är avställda ha en **Trafikförsäkring**. Annars tvingas man betala en högre avgift till Trafikförsäkringsföreningen.

Halvförsäkring innehåller, förutom den lagstadgade trafikförsäkringen, brand, glas, maskin, räddning, rättsskydd och stöld.

Helförsäkring innebär att fordonet även omfattas av en vagnskadeförsäkring.

1.1 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i de länder som är anslutna till det så kallade gröna kortsystemet och vid transport mellan dessa länder. Information kring vilka länder som omfattas av gröna kortsystemet se Trafikförsäkringsföreningens hemsida www.tff.se.

Trafikförsäkringen gäller i hela världen enligt Trafikskadelagen för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har hemvist i Sverige.

1.2 Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast försäkringstagarens eget ekonomiska intresse som ägare till fordonet. Detta intresse skall vara lagligt. Det innebär att ingen del av egendomsskyddet gäller om ni låter någon annan stå som ägare och försäkringstagare till fordonet.

Trafikförsäkringen gäller även för passagerare i fordonet.

1.3 Självrisk

Självrisk är den del av skadekostnaden som ni själv får betala. Självrisken framgår av ert försäkringsbrev. Om flera skador inträffar vid samma tillfälle och ersättning skall betalas från flera försäkringsmoment från försäkringsgivaren dras bara en självrisk – den högsta. Om trafikförsäkring gäller med självrisk måste den dock betalas utöver annan självrisk.

2. Trafikförsäkring

2.1 Försäkringsmomentets omfattning

Trafikförsäkringen gäller enligt reglerna i Trafikskadelagen (TSL) för person- och sakskada som uppkommer i följd av trafik med fordonet. Skada utanför Sverige som inte omfattas av TSL regleras enligt det landets lagstiftning där skadan inträffade.

Vi är inte bundna av att ni, utan godkännande av oss, tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

2.2 Frivilligt åtagande

Utöver bestämmelserna i TSL ersätts även:

- Skadade kläder som förare eller passagerare bar när skadan inträffade. Vi ersätter dock inte skador på eller förlust av värdeföremål som till exempel kameror, ringar och smycken och inte heller pengar eller värdehandlingar. Högsta ersättningsbelopp är 50 % av prisbasbeloppet per person.
- Skada på egendom även om den som drabbats av skadan varit medvållande. Högsta ersättningsbelopp är 25 % av prisbasbeloppet per person.

2.3 Rättshjälp

Den som kan ha rätt till statlig rättshjälp skall i första hand ansöka om detta. Vi ersätter inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäligen och överensstämmer med vårt intresse i rättegången.

2.4 Ombud

Om ni drabbas av ersättningsbar personskada och vi i samråd med dig bedömer det nödvändigt med juridiskt ombud betalar vi ombudskostnader som är nödvändiga och skäligen för att ta tillvara din rätt till ersättning. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäligen tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet respektive enligt brottmålstaxan. Beträffande vilka ombud som anlitas gäller reglerna enligt Rättsskydd 4.7.

2.5 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Trafikförsäkringen gäller inte för skada:

- Som uppstått vid tävling, träning, uppvisning eller liknande ändamål inom inhägnat tävlingsområde.
- På det egna fordonet och heller inte för skada på egendom som transporteras i eller på det egna fordonet.

2.6 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev. I följande fall gäller trafikförsäkringen alltid med en självrisk på 10 % av prisbasbeloppet:

- Om ni lånar ut fordonet till någon annan än vad som är tillåtet enligt dina försäkringsvillkor.
- Om föraren kört fordonet utan giltigt körkort.
- Om läraren eller eleven övningskört utan att uppfylla kraven för tillåten övningskörning.
- Om det enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft är visat att föraren har kört straffbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel
- Om föraren orsakat skadan genom grov vårdslöshet eller uppsåt.
- Om krav ställs från annan part mot din trafikförsäkring och ni inte inkommer med en skriftlig redogörelse. Vid kollision med luftfarkost eller del av sådan gäller trafikförsäkringen med en extra självrisk på 20 prisbasbelopp. Ni skall efter krav från oss betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisken. Ni behöver inte betala någon självrisk:
- Vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund.
- Om skadan inträffat medan fordonet var stulen/tillgripen.
- Om skadan inträffat när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet.
- Om ni kan visa att annan person än ni själv eller föraren ensam vållat skadan.

2.7 Återkrav

När vi betalat ut ersättning för skada, övertar vi rätten att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

2.8 Mervärdesskatt

Försäkringstagare ska på vår begäran utnyttja sin avlyftningsrätt för att återbetala mervärdesskatt som utbetalas till skadelidande.

3. Egendomsskydd

I detta avsnitt framgår hur försäkringen gäller för ert egendomsskydd. I ert försäkringsbrev framgår vilka av dessa försäkringsmoment som ingår i din försäkring.

3.1 Försäkrad egendom

3.1.1 Egendomsskyddet gäller för

- Fordonet och sådan utrustning som fordonet seriemässigt kunde levereras med i samband med tillverkning. Tillbehör till fordonet d.v.s. utrustning i eller på fordonet som hör till fordonet och kan anses vara normalt för ett sådant fordon.
- Bilstereo-, tele- och annan elektronisk utrustning (även navigationssystem) omfattas av försäkringen om den är fast monterad och konstruerad att användas enbart i fordonet. Med fast monterad menas att det krävs verktyg för att ta bort den.
- Bilstereo-, tele- och annan elektronisk utrustning (även navigationssystem) som inte är fabriksmonterad eller eftermonterad av generalagent eller av denne auktoriserad återförsäljare ersätts med högst 10 000 SEK (inkl. montering).
- Vid stöld av hjul, vilka inte tillhandahålls av återförsäljare för aktuellt märke/modell, är högsta ersättningsbelopp 20 000 SEK Avmonterad fordonsdel eller tillbehör, om inte annan del eller tillbehör monterats i dess ställe. För personbil omfattas dock en extra uppsättning hjul utöver de som finns på fordonet. Egendom ersätts enligt Ersättnings- och värderingsregler 5.2.2.

3.1.2 Allmänna undantag från egendomsskyddets giltighet

Egendomsförsäkringen gäller inte om:

- Föraren själv orsakar skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.
- Föraren är straffbart påverkad av alkohol, medicin eller annat berusningsmedel.

Detta undantag gäller dock inte vid uthyrning av golfbilar.

Vid eventuell skada gäller dock en förhöjd självrisk om 10% av prisbasbeloppet.

- Föraren kör utan giltigt körkort/förarbevis.

Detta undantag gäller dock inte vid uthyrning av golfbilar.

Vid eventuell skada gäller dock en förhöjd självrisk om 10% av prisbasbeloppet.

- Läraren eller eleven övningskör utan att uppfylla kraven för tillåten övningskörning.

3.1.3 Högsta ersättningsbelopp

Fordonet ersätts enligt Ersättnings- och värderingsregler 5.2.2.

3.1.4 Försäkrat intresse

Försäkringen gäller för dig som försäkringstagare och ägare till fordonet. Med ägare avses den verkliga, civilrättslige ägaren. Skulle det visa sig att det är någon annan än ni som äger fordonet gäller inte egendomsskyddet och någon ersättning kan inte betalas vid inträffad skada. Ovanstående gäller dock inte om ägaren är din maka/make/sambo eller registrerad partner, förutsatt att ni är folkbokförda och bosatta på samma adress.

Vi har rätt att betala skadeersättning till:

- Säljaren eller kreditgivaren om fordonet köpts på avbetalning eller kredit. Ersättning betalas då till säljaren/kreditgivaren intill dennes återstående lagenliga fordran.
- Ägaren om ni har hyrt fordonet på längre tid än ett år, det vill säga leasat den.

3.2 Brand

3.2.1 Försäkringsmomentets omfattning

Försäkringen gäller för skada:

- Genom brand, åskslag eller explosion. Med brand avses eld som kommit lös.
- På elektriska kablar genom kortslutning samt direkta följskador på elektriska komponenter.

3.2.2 Försäkringsmomentets säkerhetsföreskrifter

Fabrikantens anvisningar om skötsel, underhåll och drift skall följas.

Myndigheters föreskrifter skall iakttas för att förhindra eller begränsa skada och som gäller för fordonet eller den lokal där fordonet normalt förvaras.

Elektriska kablar och komponenter skall vara fackmannamässigt monterade.

Svetsningsarbete på fordonet får endast ske om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits, exempelvis friläggning och demontering av brännbart material. Brandsläckare skall finnas till hands.

Om ni bryter mot säkerhetsföreskrifterna gäller reglerna enligt 5.3.3.

3.2.3 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver egendomsförsäkringens allmänna undantag (3.1.2) gäller inte brandförsäkring för skada:

- På motor, ljuddämpare, katalysator, däck genom explosion i dessa.
- Genom trafikolycka, även om skadan uppkommit som en följd av brand, åskslag, explosion eller kortslutning.

3.2.4 Självrisk

Självrisk framgår av ert försäkringsbrev.

3.3 Glas

3.3.1 Försäkringsmomentets omfattning

Försäkringen gäller för skada på vindruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan krossats, spräckt eller genombrutits.

3.3.2 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver egendomsförsäkringens allmänna undantag

(4.1.2) gäller inte glasförsäkringen för skada:

- Som uppstått vid kollision, vältning eller när fordonet körts av vägen. Detta omfattas av Vagnskadeförsäkringen.
- Som uppstått vid tävling, träning, uppvisning eller hastighetskörning eller under liknande ändamål.
- För skada på glastak och lyktglas.

3.3.3 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev.

3.4 Stöld

3.4.1 Försäkringsmomentets omfattning

Försäkringen gäller för skada:

- Genom stöld, tillgrepp eller rån av fordonet. Vi ersätter också skador som uppstått vid försök till stöld, tillgrepp eller rån som uppstått genom sådan händelse. Vid förlust av fordonet får ni ersättning om den inte kommit tillrätta inom 30 dagar från det ni gjort polisanmälan. Samtliga nycklar till fordonet skall skickas in till oss.

3.4.2 Försäkringsmomentets säkerhetsföreskrifter.

- När fordonet lämnas skall tändningslåset låsas. Detta gäller dock inte när fordonet förvaras i låst maskinhall.
- Nyckel till lås får inte förvaras eller gömmas i närheten av fordonet och skall i övrigt förvaras aktsamt. Detta gäller dock inte när fordonet förvaras i låst maskinhall.
- Avmonterad fordonsdel, utrustning och tillbehör skall vara fast monterad på fordonet eller förvaras inlåst i utrymme som endast ni eller er personal har tillgång till.
- När släpvagn eller annat motorredskap lämnas skall det vara låst med kulhandskelås och/eller kätting med lås i lägst hänglåsklass 3. Detta gäller dock inte när fordonet förvaras i låst maskinhall.
- Om ni bryter mot säkerhetsföreskrifterna gäller reglerna enligt 5.3.3.

3.4.3 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver egendomsförsäkringens allmänna undantag

(3.1.2) gäller inte stöldförsäkring för skada:

- Om någon som tillhör ert hushåll tar fordonet utan lov och använder den (tillgrepp).
- Om någon annan som har tillgång till fordonet använder det utan lov (olovligt brukande).
- Vid bedrägeri- eller försäkringsbrott (fordonet som exempelvis inte återlämnas vid provkörning).
- Med någon som tillhör ert hushåll menar vi person som är folkbokförd på samma adress som ni, förutsatt att ni har gemensamt hushåll.

3.4.4 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev.

3.5 Maskinförsäkring

3.5.1 Försäkringsmomentets omfattning:

Maskinförsäkringen gäller för serietillverkad bil och lätt lastbil som är högst 8 år gammal räknat från fordonets första registreringsdag och som körts högst 10 000 mil. Försäkringen upphör så snart någon av gränserna passerats.

Om ni inte kan visa att skadan eller felet uppstått inom nämnda gränser skall den anses ha uppkommit den dag ni anmälde skadan eller felet till oss. Fordonets ålder och antal körda mil skall kunna styrkas genom dokumentation.

Försäkringen gäller för skada eller fel på följande komponenter:

- Motor inklusive styrelektronik programvara i originalutförande.
- Grenrör, inte ljuddämpare/avgasrör.
- Avgasturbo, kompressor och laddluftkylare.
- System för avgasrening inklusive dess styrsystem utom ljuddämpare och avgasrör.
- Tändsystem inklusive dess reglerfunktioner utom tändstift, tändkablar och batteri.
- Rattlås/tändningslås.
- Kylsystem för motor och växellåda.
- Startmotor.
- Generator och följskador som påverkar bilens elektriska funktion i dess standardutförande från fabrik.
- Bränslesystem inklusive insprutningssystem och dess reglerfunktioner utom ledningar, filter och bränsletank.
- Växellåda/Kraftöverföring inklusive styrelektronik (ej slitna lamellbelägg och följskador härav).
- Bromsservo (ej huvud- och hjulcylindrar).
- Styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar (ej bromsskivor, -trummor eller belägg).
- Servoaggregat för styrinrättning.
- Styrsystem för antisladd och antispinn.
- Styrenhet för xenonljus (ej strålkastare, glas eller lampor).
- Pump till automatisk nivåreglering eller luftfjädring.
- Fabriksmonterad klimatanläggning inklusive värmeelement.
- Fabriksmonterad diesel eller bensinvärmare, inklusive styrelektronik.
- Fabriksmonterade säkerhetssystem; Airbag och bältesförsträckare inklusive styrsystem.

3.5.2 Försäkringsmomentets säkerhetsföreskrifter.

- Fabrikantens anvisningar om skötsel, underhåll och drift skall följas.
- Ni skall genom dokumentation kunna styrka att tillverkarens bestämmelser om service och underhåll på fordonet följts och att sådant arbete är utfört av en auktoriserad verkstad.
- Ni måste se till att fordonets oljenivå är korrekt, att kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel och att felaktigt bränsle inte används i fordonet. Om ni bryter mot säkerhetsföreskrifterna gäller reglerna enligt 5.3.3.

3.5.3 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver egendomsförsäkringens allmänna undantag (3.1.2) gäller inte maskinförsäkring för skada:

- Som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om ni kan visa att de som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.
- På del med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakades av felet.
- På fordonet där komponenter som avviker från fordonets seriemässiga utförande används, exempelvis trimning.
- Som orsakats av köld, väta eller korrosion.
- Som uppkommit genom brand, stöld eller annan yttre olyckshändelse (vagnskada). Händelser härigenom ersätts genom respektive försäkringsmoment.
- Som orsakats på grund av feltankning.

3.5.4 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev.

3.6 Räddningsförsäkring

Transport av förare, passagerare, försäkrat fordon, tillkopplad släpvagn och bagage, som har blivit nödvändig på grund av stöld, skada eller driftstopp. Händelsen ska ha inträffat under färd eller resa med fordonet. Hemtransport ska i förväg godkännas av oss.

3.6.1 Transport av förare och passagerare

Försäkringen ersätter transport av förare/passagerare, till hemorten inom Norden:

- Om fordonet skadats, råkat ut för annat driftstopp eller stulits:
- Om fordonet skadats så svårt att det inte kan repareras på ett trafiksäkert sätt inom den tid som är rimlig med hänsyn till den fortsatta resan. Utanför Norden godtas vanligtvis tre arbetsdagar.
- Om fordonet efter stöld inte har kommit tillräta innan resan fortsatt på annat sätt.
- Om fordonet måste lämnas kvar på grund av att föraren drabbats av olycksfall, plötsligt blivit sjuk eller avlidit och ingen annan som deltar i resan kan köra hem det.

3.6.2 Ersättningsregler

Kostnad för resa med billigaste transportmedel ersätts. Vidare färd till resmålet kan betalas i stället för hemresa, om detta inte blir dyrare. Resekostnad för passagerare betalas längst till den ort där passageraren påbörjade färden eller till fordonets hemort om passageraren skulle avsluta färden där.

3.6.3 Transport av fordon

Försäkringen ersätter transport av fordon som skadats, råkat ut för annat driftstopp eller stulits:

- Till närmaste lämpliga verkstad. Detta gäller också vid driftstopp som beror på att nyckel till fordonet förlorats, skadats eller blivit inlåst i fordonet.
- Till fordonets hemort om skadan är så allvarlig att fordonet inte kan repareras på ett trafiksäkert sätt inom den tid som är rimlig med hänsyn till den fortsatta resan. Utanför Norden godtas vanligtvis tre arbetsdagar.
- Till fordonets hemort om fordonet efter stöld har kommit tillräta efter det att resan fortsatt på annat sätt.
- Till fordonets hemort om fordonet måste lämnas kvar på grund av att föraren drabbats av olycksfall, plötsligt blivit sjuk eller avlidit och ingen annan som deltar i resan kan köra hem det.

3.6.4 Ersättningsregler

Transport av reparerat fordon ersätts till fordonets hemort inom Sverige endast om skadan skett utomlands. Kostnaden för hämtning eller hemtransport av fordon ersätts med högst det belopp som motsvarar fordonets värde efter skadan.

Hämtning av oskadat eller reparerat fordon ska ombesörjas av dig. Vi betalar dig för skäliga kostnader.

3.6.5 Försäkringen gäller inte

För merkostnad som uppkommer på grund av att fordon transporteras på släpvagn

Vid driftstopp på grund av brist på drivmedel.

3.6.6 Aktsamhetskrav

Fordon med körförbud får inte framföras. Vid skada sätts ersättningen ned med i normalfallet 100 procent.

Ersättning kan ändå lämnas om ni kan göra sannolikt att skadan skulle ha inträffat även utan brott mot körförbudet.

Fordonet får inte användas under förhållanden som innebär onormal påfrestning på fordonet.

Innan fordonet används på isbelagt vatten ska föraren omedelbart före körning förvissa sig om att isen har tillräcklig bärighet.

Om aktsamhetskraven inte följts kan ersättningen minskas eller helt utebli enligt 5.2.

3.7 Rättsskydd

3.7.1 Försäkringsmomentets omfattning

Rättsskydd kan beviljas för tvist som kan prövas av tingsrätt i Sverige eller motsvarande domstol i annat nordiskt land som, efter prövning i sådan domstol, kan prövas av hovrätt eller Högsta domstolen i Sverige. I sådana mål gäller försäkringen också för resning, dock endast om resning beviljas.

Försäkringsmomentet gäller endast för dig i egenskap av ägare, brukare och förare av det försäkrade fordonet eller för annan person som haft ert tillstånd att köra fordonet. De händelser och omständigheter som ligger till grund för tvisten måste ligga inom försäkringens giltighetsområde och uppstått med anledning av fordonets ägande, brukande eller framförande.

Genom försäkringsmomentet ersätts nödvändiga och skäliga kostnader om ni inte kan få dem betalda av motpart eller staten, upp till tre prisbasbelopp. Med nödvändiga och skäliga kostnader avses bland annat att kostnaderna måste stå i rimlig proportion till det belopp tvisten gäller.

Om ni och annan försäkrad står på samma sida, anses endast en tvist föreligga. Som en tvist räknas också om ni har flera tvister men dessa avser samma skada eller om yrkandena väsentligen stödjer sig på samma eller liknande händelse eller omständighet. Således kan en tvist anses föreligga även om yrkandena inte stödjer sig på samma rättsgrund.

3.7.2 Krav för användande av försäkringsmomentet

Om den försäkrade önskar använda sig av rättsskyddsförsäkringen, skall försäkringstagarens ombud skriftligen ansöka om ianspråktagande av rättsskyddsförsäkringen hos försäkringsgivaren, varefter försäkringsgivaren bekräftar om försäkringen gäller för den aktuella tvisten.

Ni kan få rättsskydd om ni är försäkrad när tvisten uppkommer och ni varit försäkrad i minst två år hos något försäkringsbolag innan. Om ni inte varit försäkrad i två år, får ni endast rättsskydd om de händelser och omständigheterna i övrigt som ligger till grund för anspråket har uppkommit efter att rättsskyddsförsäkringen trädde i kraft. Oavsett det ovanstående har ni rätt till rättsskydd om ni, när tvisten uppkommer, är oförsäkrad på grund av att ert försäkringsbehov upphört men att de händelser och omständigheter i övrigt som ligger till grund för anspråket härrör från den tid då din försäkring gällde och det därefter inte gått mer än tio år.

För att ni skall beviljas rättsskydd, skall ett ombud anlitas som är lämpligt med hänsyn till korrespondensmöjligheter, ärendets natur och ombudets lämplighet i övrigt. Vid bedömningen skall särskilt beaktas om ombudet; är ledamot i Sveriges advokatsamfund eller jurist anställd vid advokat-, eller allmän byrå, ha förordnats till biträde enligt Rättshjälpslagen i tvisten, under de senaste tre åren förordats till biträde enligt rättshjälpslagen i tvist av liknande beskaffenhet och fortfarande lämplig som sådant biträde, eller av en annan tillfredsställande anledning är särskilt lämpad för uppdraget.

Prövning enligt punkterna 3 och 4 av ombuds lämplighet görs av Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnd. Försäkringsgivaren har rätt att hos Sveriges advokatsamfund påkalla skiljedom som gäller skäligheten av advokats arvode och kostnader. En förutsättning för att ni skall få anlita ombud enligt punkt 3 eller 4 är att ombudet förbundet sig att i händelse av tvist godta Försäkringsbolagens Rättsskyddsnämnds prövning av hans arvode och övriga kostnader i ärendet. För tvist som handläggs utomlands måste ni anlita ombud som vi godkänner.

Ersättning i civilmål

Försäkringsmomentet omfattar:

- Ombuds arvode och kostnader. Vid bestämmandet av kostnadernas skälighet beaktas värdet av saken som tvisten gäller, ärendet svårighet och omfattning samt kvalitén och omfattningen av det utförda arbetet. Ersättning utgår högst enligt den timkostnadsnorm som Domstolsverket tillämpar vid fastställande av taxa i vissa mål.
- Kostnader för utredning före rättegång, förutsatt att utredningen beställts av den försäkrades ombud samt kostnader för bevisning, i rättegång och skiljemannaförfarande.
- Rättegångskostnader som ni ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols prövning av tvisten.
- Rättegångskostnader som ni vid förlikning i rättegång åtagit dig att betala till motpart ersätts endast under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade prövats.
- Kostnader som uppkommer för medlare som rätten förordnat.
- Expeditionskostnader i domstol.

Ersättning i brottmål

Försäkringsmomentet omfattar kostnader enligt ovan i samband med brottmål om ni misstänks eller åtalas för vårdslös gärning, såvida inte:

- Vårdslösheten betecknas som grov.
- Brottmålet till någon del avser uppsåtlig handling eller påverkan av alkohol, narkotika eller andra berusningsmedel.
- Handlingen kan anses utförd med uppsåt även om uppsåt inte utgör en förutsättning för straffbarhet.
- Om ni varit åtalad för grov vårdslöshet, men genom lagakraftvunnen dom kan visa att ni blivit frikänd eller dömts endast för vårdslöshet, lämnas ersättning till ert försvar.

3.7.3 Tvister som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver försäkringens allmänna undantag gäller att följande skadehändelser inte ersätts.

Vissa typer av mål

- Att den försäkrade inte har befogat intresse av att få sin sak behandlad. Sådant intresse anses t.ex. inte föreligga om domstol eller rättshjälpsnämnd på den grunden avslagit ansökan om rättshjälp eller beslutat att rättshjälpen skall upphöra.
- Sådana skador som avser skadeståndsanspråk mot dig som försäkrad om ansvarsförsäkringen täcker sådant ansvar.
- Som har samband med ekonomiska åtgärder som för en privatperson är av ovanlig art eller omfattning.
- Där bestridande av krav inte kan visas med övervägande sannolikhet.
- Där det omtvistade värdet understiger 50 % av ett prisbasbelopp.
- Som väcks med stöd av Lagen (2002:599) om grupprättegång och ni är käreande.
- Som handläggs enligt Lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Särskilda typer av tvister

- Tvister mellan fordonets delägare eller mellan ägare och låntagare eller hyrestagare.
- Som har samband med äktenskapsskillnad, upplösning av samboförhållande eller registrerat partnerskap.
- Som har samband med fordran, borgensåtagande eller annat anspråk som överlätits på den försäkrade, om det inte är uppenbart att överlåtelsen skett innan tvisten uppkom.
- Som avser fråga om rättsskydd skall beviljas eller inte.

Tvister i näringsverksamhet och immaterialrätt

- Som har samband med borgensåtagande av den försäkrade eller avtal den försäkrade träffat till förmån för någon i dennes förvärvsverksamhet.
- Som har samband med den försäkrades yrkes-, närings- eller tjänsteutövning eller annan inkomstbringande verksamhet med eller utan förvärvssyfte.
- Tvister om patent- eller annan immaterialrätt.

Kostnader som inte omfattas av försäkringsmomentet

- Eget arbete, förlorad inkomst, resor och uppehälle eller andra omkostnader för dig eller annan försäkrad.
- Kostnad som uppkommer genom att ni i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning från motparten.
- Verkställighet av dom, beslut eller avtal.
- Den rättshjälpsavgift som skall utgå enligt 23 § Rättshjälpslagen (1996:1619).
- Merkostnader som uppstår om ni anlitar flera ombud eller byter ombud.
- Ombudskostnader som inte ersätts genom rättshjälpen till följd av att ni bytt till ombud som med hänsyn till omständigheterna inte anses lämplig.
- Ersättning till skiljemän eller förlikningsmän, såvida inget annat skriftligen överenskommit.
- Kostnader som kan vänta till dess en annan rättslig angelägenhet där anspråket stödjer sig på väsentligen likartad grund har avgjorts (s.k. pilotmål).
- Advokatkostnader där skadeståndet anses omfatta kompensation för advokatkostnader och övriga omkostnader.

- Ombudskostnader som får anses ingå i skadestånd som tillerkänts försäkrad.
- Kostnad för indrivning av obetald fordran.

3.7.4 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev.

3.8 Vagnskada

3.8.1 Försäkringsmomentets omfattning

Försäkringen gäller för skada:

- Genom trafikolycka
- Skadegörelse
- Annan yttre olyckshändelse
- Försäkringen gäller även för sådana skador under fordonets transport på annat transportmedel till exempel färja.

3.8.2 Försäkringsmomentets säkerhetsföreskrifter.

- Fabrikantens anvisningar om skötsel, underhåll och drift skall följas.
 - Fordonet skall ha lagstadgad utrustning.
 - Fordonets maximilast och maximala dragvikt får inte överskridas.
 - Innan fordonet används på isbelagt vatten skall föraren direkt före förvisna sig om att isen har tillräcklig bärlighet.
 - Fordonet får inte användas vid utfärdat körförbud av polis eller annan behörig besiktningsman. Hit räknas inte avställda eller förregistrerade fordon som används inom golfanläggningen.
- Om ni bryter mot säkerhetsföreskrifterna gäller reglerna enligt 5.3.3.

3.8.3 Skador som inte omfattas av försäkringsmomentet

Utöver egendomsförsäkringens allmänna undantag (4.1.2) gäller inte vagnskadeförsäkring för skada:

- Som uppstått vid tävling, träning, uppvisning, hastighetskörning eller liknande ändamål.
- Om föraren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri eller är påverkad av annat berusningsmedel. Detta undantag gäller dock inte vid uthyrning av golfbilar. Vid eventuell skada gäller dock en förhöjd självrisk om 10 % av prisbasbeloppet.
- Om föraren saknar giltigt körkort. Detta undantag gäller dock inte vid uthyrning av golfbilar. Vid eventuell skada gäller dock en förhöjd självrisk om 10% av prisbasbeloppet.
- Som beror på explosion i motor, ljuddämpare, däck eller slangar.
- På del med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakades av felet.
- Genom köld, väta eller korrosion.
- Orsakade av djur/skadedjur exempelvis möss eller andra gnagare.

3.8.4 Självrisk

Självrisken framgår av ert försäkringsbrev.

5 Om det inträffat en skada

5.1 Dina plikter vid inträffad skada

5.1.1 Om flera är inblandade i en inträffad skada

Om flera är inblandade i en inträffad skada, åta dig inte skulden för en skadehändelse innan ni talat med oss. Om ni gör det är det inte bindande för oss och din rätt till försäkringsersättning kan bortfalla.

Lämna dina kontaktuppgifter och uppge gärna för motparten att ni är försäkrad hos oss. Begär av din motpart att få dennes kontaktuppgifter samt registreringsnummer på fordonet.

5.1.2 Anmälan om skada

Den som gör gällande anspråk på försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste anmäla detta till försäkringsgivaren snarast och senast inom ett år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsskyddet inträdde.

Gäller anspråket ersättning enligt trafikskadelagen (1975:1410) måste anmäla till försäkringsgivaren göras snarast och senast inom tio år från skadehändelsen. Om den som vill ha ersättning har anmält skadan till försäkringsgivaren inom den tid som anges i första respektive andra stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att han eller hon fick del av försäkringsgivarens slutliga ställningstagande till anspråket.

Om ni drabbats av stöld, skadegörelse eller annat brott skall ni göra en polisanmälan och bifoga den till din skadeanmälan.

När ni gör din skadeanmälan är ni skyldig att besvara de frågor som vi ställer. Ni skall kunna styrka ersättningskrav med kvitton, andra inköpshandlingar, fotografier eller annat som visar på det försäkrades marknadsvärde omedelbart före skadehändelsen.

5.1.3 Medverka vid skadereglering

Du måste i högsta möjliga utsträckning medverka till att skadehändelsen kan klaras upp så snart som möjligt. I synnerhet skall ni lämna upplysningar och uppgifter som kan ha betydelse för skaderegleringen. Ni skall särskilt besvara de frågor som skaderegleraren/besiktningssmannen ställer. Om försäkringsgivaren drabbas av skada till följd av att ni inte medverkat, sätts din ersättning ned efter vad som under omständigheterna kan anses vara skäligt. Du skall medverka till att få fordonet till en lämplig reparatör och avhämta reparerad fordonet snarast möjligt, vi står inte för någon form av uppställnings- eller förvaringskostnad.

5.2 Så regleras skadan

När du har anmält skadan till oss avgör vi hur skadan skall ersättas. Ersättning kan ske genom reparation, återanskaffning eller kontantersättning. Vi har alltid rätt att överta egendom som vi har ersatt.

Vi ansvarar för skadekostnaden efter avdrag för självrisk, eventuellt aktsamhetsavdrag samt eventuellt åldersavdrag eller andra värderingsunderlag för minskning av ersättningen.

5.2.1 Reparation

Om försäkringsgivaren godtagit att ersättning skall ske genom reparation, skall du ta kontakt med en reparatör ni har förtroende för. Ni skall be reparatören skicka in ett kostnadsförslag på reparationen.

Försäkringsgivaren avgör om en skada skall ersättas kontant eller repareras. Försäkringsgivaren har även rätt att avgöra reparationsmetod eller om det skall ersättas med närmast motsvarande egendom.

Försäkringsgivaren har också rätt att avgöra var egendomen skall inköpas eller repareras.

Skadade plastdetaljer skall repareras om så är möjligt. Begagnade och alternativa delar skall om så är möjligt användas.

Ni skall själv som ägare till fordonet efter vårt medgivande beordra reparation och godkänna eller reklamera utfört arbete.

Försäkringsgivaren övertar äganderätten till all förlorad egendom som vi ersatt.

5.2.2 Ersättnings - och värderingsregler

Försäkringen ersätter din ekonomiska förlust enligt nedanstående regler. Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas ersätts inte.

Affektionsvärde eller annat värde av personlig natur ersätts inte heller. Vid förlust av försäkrat föremål skall ni kunna styrka såväl att ni äger det förlorade föremålet som vad det är värt och hur gammalt det är. Skadade föremål skall under skaderegleringstiden hållas tillgängliga för eventuell besiktning. Ersättning för skada grundas på egendomens marknadsvärde omedelbart före skadan. Om fordonet i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsam att reparera eller om den inte kommit tillräkta efter stöld värderar vi fordonet inklusive eventuell utrustning. Vid beräkning av ersättning för enbart skada på eller stöld av utrustning beräknar vi marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset. Vi gör inget avdrag för första året från det att utrustningen inköpts ny. Därefter drar vi av 10 % för varje påbörjat år, dock högst 80 %. Detta gäller personbil och lätt lastbil. Aktuell självrisk dras av efter det att åldersavdrag gjorts.

5.2.2.1 Nyvärdesersättning

Nyvärdesersättning innebär att skadat fordon ersätts med ett annat fordon av samma typ och årsmodell som det skadade under förutsättning att:

- Fordonet är såld av svensk generalagent och är seriemässigt tillverkad.
- Att reparationskostnaden överstiger 50 % av fordonets inköpspris.
- Skadan skett inom 1 år efter det att fordonet tagits i trafik första gången.
- Att ni är första registrerade ägaren och enda ägaren av fordonet.
- Att fordonet körts högst 2 000 mil

Vi har rätt att välja inköpsställe där det nya fordonet kan hämtas av dig.

Om motsvarande fordon inte längre finns på marknaden sker värderingen efter senast kända nypris. Vid värdering räknas skatter, avgifter eller annan jämförlig kostnad in i ersättningen.

Finns inte samma årsmodell skall ni betala mellanskillnad upp till vad fordonet av nyare årsmodell kostar. Endast om det finns särskilda skäl har vi rätt att istället betala skadan kontant med ett belopp som motsvarar vad det skulle kosta oss att anskaffa likvärdigt fordonet.

Försäkringen ersätter inte

- Kostnad för förbättring eller förändring av fordonet, som gjorts i samband med att skadan reparerats.
- Merkostnad för lackering som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet. Kostnad för varumärkesskyddad eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext betalas dock. Motivlack ersätts inte.
- Merkostnad för reparation till följd av att fordonet avviker avsevärt från fabriksutförandet.
- Merkostnad genom reparationsarbeten på övertid eller genom att reservdelar fraktas på annat sätt än med sedvanligt transportmedel, om inte försäkringsgivaren särskilt godkänt merkostnaden.
- Normalt slitage när fordonet används i samband stöld eller annat tillgrepp.
- Mervärdesskatt när försäkringstagaren är redovisningsskyldig för sådan skatt.
- Eventuell värdeminskning efter reparation på grund av skada.

5.2.2.2 Tvist om värderingsregler

Kan vi inte komma överens om värdet skall, om vi inte enas om annat, utlåtande begäras av en opartisk värderingsman utsedd av Svenska Handelskammaren. Värderingsmannen skall tillämpa försäkringsvilkorens värderingsregler. I sitt utlåtande skall värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde. Skulle värderingsmannen komma fram till ett högre belopp än vad vi erbjudit betalar vi hela värderingskostnaden. I annat fall betalar ni 1 500 SEK av värderingskostnaden.

5.2.3 Räddningsåtgärder

För att undvika alla typer av skadehändelser skall ni vidta lämpliga åtgärder för att förhindra att skada kan uppstå. Det kan röra sig om att direkt kontakta bärgningsföretag vid driftsstörning eller skada istället för att lämna fordonet utan tillsyn under nattetid. När en skada uppstått skall ni vidta åtgärder som är lämpliga och med hänsyn till omständigheterna rimliga för att begränsa skadan. Vi betalar skäligen kostnader för åtgärder som kan begränsa skadans omfattning. Om inte lämpliga och för omständigheterna rimliga räddningsåtgärder vidtas kan ersättningen vid en skada minskas enligt punkt 5.3.3.

5.3 Nedsättning av försäkringsersättning

5.3.1 Om felaktiga uppgifter lämnats då försäkringen tecknades

Har ni genom uppsåt eller oaktsamhet lämnat oriktig eller ofullständig uppgift när försäkringen tecknades kan ersättningen minskas med ett avdrag i procent på ersättningen. Avdraget, som görs utöver eventuell självrisk, kan i allvarigare fall medföra att ersättning helt uteblir. Av betydelse är graden av uppsåt eller oaktsamhet, i vilken utsträckning och på vilka villkor vi skulle ha tecknat försäkringen om vi känt till rätta förhållandet samt omständigheterna i övrigt.

5.3.2 Om felaktiga uppgifter lämnats vid skadereglering

Har den som är berättigad till ersättning efter försäkringsfall uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet lämnat oriktiga uppgifter, förtigt eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

5.3.3 Om ni inte följt säkerhetsföreskrifterna

Har ni åsidosatt dina förpliktelser enligt försäkringsvilkoret minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag. I vilken mån nedsättning skall ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter eller om nedsättningen skulle bli oskäligt stor.

Vid allvarliga brott mot dina förpliktelser kan ersättningen helt falla bort.

Vid nedsättning tas även hänsyn till hur länge förpliktelsen åsidosatts, om egendomen är stödbegärlig, egendomens värde, placering och exponering samt om händelsen inträffat i tätort, storstad eller på landsbygd. Avdrag görs med minst 25 %, vid allvarliga fall kan ersättning helt utebli. Avdraget kan minskas eller helt falla bort om det skulle bli oskäligt stort eller om det föreligger förmildrande omständigheter.

5.4 Utbetalning av försäkringsersättning

5.4.1 Tidpunkt och belopp för utbetalning

Vi ersätter dig senast 30 dagar efter att skadan är slutgiltigt utredd av oss, polis eller utomstående utredare och ni gjort vad som åligger dig. Om ni vid en tidpunkt dessförinnan uppenbart har rätt till visst belopp, betalar vi det med avräkning för din slutliga ersättning. Om vi enligt paragrafen ovan är i dröjsmål med utbetalning, betalar vi dröjsmålsränta enligt Räntelagen (1975:635). Räntan utgår emellertid inte om den är lägre än 100 SEK. Om ni meddelat kontonummer för utbetalning, så sker utbetalningen dit.

5.4.2 Mervärdesskatt

Om ni bedriver näringsverksamhet, eller är redovisningsskyldig av andra skäl, ersätter vi inte den debiterade momsen.

5.4.3 Regressrätt mot dig och din motpart

I den mån vi har ersatt dig, övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som helt eller delvis bär ansvar för skadan.

Om vi har betalat ersättning genom Trafikförsäkringen har vi rätt att återkräva utbetald ersättning av dig, om ni vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller annan vårdslöshet under påverkan av alkohol, narkotika, starka mediciner eller andra berusningsmedel. Vi har rätt att återkräva ersättning av dig, om ni genom avtal eller på annat sätt har fråntagit oss möjligheten att kräva ersättning av skadevällaren eller annan som vi hade kunnat få ersättning av.

5.5 Om ni är missnöjd med skaderegleringen

5.5.1 Överklaga din skadereglering

Om du är missnöjd med skaderegleringen tar du kontakt med din skadereglerare och framför de synpunkter du har. Skaderegleraren skall skriftligen ha motiverat sitt ställningstagande utifrån gällande villkor.

Ni har också möjlighet att vända dig till allmän domstol. Se Allmänna Avtalsbestämmelser, AA.

Definitioner

Anställd

- Fysisk person som utför arbetsuppgifter i försäkrads ordinarie verksamhet om ersättning för dennes arbete utgår från försäkrad
 - studerande som praktiserar hos försäkrad
 - styrelseledamot, dock endast i samband med utövande av tjänst eller annat ideellt uppdrag hos försäkrad
 - fysisk person som tillfälligt tillhandahålls försäkrad av arbetsförmedling eller liknande förmedling för att utföra arbetsuppgifter som normalt utförs av anställda.
- I förmögenhetsbrottsförsäkringen avses med anställd även den som tidigare varit anställd hos försäkrad, dock endast under 30 dagar efter anställningens upphörande.

Annulation

Åtgärd för att få försäkringen att upphöra.

Ansvarstiden

Den tidsperiod under vilken förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag eller uppkomna extrakostnader ersätts. Ansvarstidens längd räknas från den tidpunkt då egendomsskadan inträffar.

Arbetsområde

Den eller de platser till vilken egendom och material ska levereras eller där arbeten ska utföras av den försäkrade för utförande av entreprenaden.

Arbetsrättsrelaterade förfaranden

Med arbetsrättsrelaterade förfaranden avses följande handlingar riktade mot någon anställd i eller arbetssökande hos koncernen:

- a) inte sakligt motiverad vägran att anställa en meriterad platssökande
- b) underlåtenhet att befordra en meriterad anställd
- c) inte sakligt motiverad degradering, försumlig utvärdering, ogenomtänkt omplacering, otillåtna disciplinära åtgärder
- d) inte sakligt motiverad uppsägning
- e) trakasserier och tvång
- f) diskriminering eller förödmjukande behandling på grund av ras, hudfärg, religion, etniskt ursprung, civilstånd, fysisk hälsa, kön, ålder, utseende, fysiska eller mentala handikapp, havandeskap, sexuell inriktning eller sexuella preferenser eller av liknande skäl
- g) årekränkning av en anställd eller intrång i en anställds privatliv.

Arbetssskada

Arbetsolycksfall, olycksfall på väg till och från arbetet samt arbetssjukdom.

Arbetsstagares egendom

Personlig lösegendom som kan försäkras enligt hemförsäkringsvillkor.

Avbrott

Sådan inskränkning i den försäkrade rörelsen som föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag.

Avbrottstid

Den tidsperiod från skadedagen under vilken egendomsskadan föranleder förlust av försäkringsmässigt täckningsbidrag eller insatser för att undvika sådan förlust.

Basbelopp

Det prisbasbelopp som fastställs enligt lagen om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade. Vid beräkning av självrisk uttryckt i basbelopp avrundas självriskan nedåt till närmaste 100-tal kronor. Andra belopp uttryckta i basbelopp avrundas uppåt till närmaste 100-tal kronor.

Brottslig handling

En handling som enligt tillämplig nationell lagstiftning utgör ett brott och för vilket brott gärningsmannen dömts genom en lagakraftvunnen dom eller – om gärningsmannen inte dömts – den utredning som den försäkrade har presenterat är sådan att det är ställt utom allt rimligt tvivel att brott begåtts av gärningsmannen.

Byggherre

Den ägare eller brukare av fastighet för vars räkning entreprenad utförs.

Byggnad

Byggnad och sådan egendom som hör till byggnad enl. 2 kap. 2 § jordabalken och som lyder: ”Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

1. bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling.
2. butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning.
3. samlingslokal: estrad och sittplatsanordning.
4. ekonomibyggnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning.
5. fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör inte till byggnaden”.

Till byggnad räknas även

- sopsugningsanläggning
- oljetank och bränsle inom fastigheten avsedd för försäkrad byggnads uppvärmning
- ledningar och utrustning för data-, tele- och TV-kommunikation.

Datainformation

Se Lagrad information.

Datavirus

Med datavirus avses att program eller instruktioner kopierar sig själva (smittar) till andra existerande program och filer och därmed åstadkommer oönskade effekter.

Dator

Med dator avses här apparat för databehandling, som enligt i förhand fastställt program kan utföra omfattandeberäkningar, med tillhörande in- och utenheter, t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, cd-läsare, scanner, modem, datavideoprojektor (pc-kanon). Som dator räknas inte digitala telefonväxlar, digitala intercomanläggningar, fotosättnings- och bildbehandlingsutrustningar samt dator för styr- och reglerändamål.

Dotterbolag

Varje bolag i vilket försäkringstagaren äger mer än 50 % av rösterna.

Dotterbolag, (VD- & Styrelseansvarsförsäkring)

Med dotterbolag avses bolag och annan verksamhet i vilken försäkringstagaren, direkt eller indirekt:

- a) äger mer än 50 % av aktiekapitalet, eller
- b) innehar mer än 50 % av rösterna för samtliga aktier eller andelar, eller
- c) har rätt att utse fler än hälften av ledamöterna i dess styrelse eller motsvarande ledningsorgan.

Med dotterbolag avses även bolag eller verksamheter enligt särskild bilaga till försäkringsavtalet.

Skyddet för dotterbolag omfattar endast krav som grundas på en handling som företagsits eller underlåtenhet att handla under den tid då bolaget eller verksamheten är ett dotterbolag i koncernen.

Ekonomisk invaliditet

Med *ekonomisk invaliditet* avses en för framtiden bestående nedsättning med minst 50 % av den skadades arbetsförmåga på grund av olycksfallet. Arbetsförmågan anses bestående nedsatt när samtliga möjligheter till arbete i annat yrke prövats och Försäkringskassan beviljat förtidspension enligt lagen om allmän försäkring.

Elektrisk utrustning

Elektrisk eller elektronisk enhet, kabel eller elektrisk ledning.

Entreprenadverksamhet

- Byggnads-, anläggnings- och installationsarbeten avsedda för byggnads stadigvarande bruk
- montage av mekanisk eller elektrisk utrustning som inte är avsedd för byggnads stadigvarande bruk.

Fakturerad försäljning

Försäljningsvärdet/årsvärdet efter lämnade kassa- och varurabatter (exklusive mervärdesskatt och särskilda varuskatter) för såld, levererad vara eller utförda tjänster.

Fast monterad

Utrustning fastsatt med bult, skruv, svetsning eller liknande på fordonet så att det krävs verktyg för att ta bort den.

Fordon

Bil och släpfordon som är täckta med överbyggnad av trä, plåt eller annat hårt material och låsbara dörrar.

Försäkrade avtal

- Allmänna bestämmelser som är utfärdade av branschorganisation inom den försäkrades verksamhetsområde
- sedvanligt kontrakt med strömleverantör där den försäkrade övertagit ansvar enligt Ellagen
- sedvanligt nyttjanderättsavtal med fastighetsägare avseende övertaget fastighetsägaransvar
- avtal om personaluthyrning där den försäkrade åtagit sig att ansvara för skada orsakad av utlyrd personal.

Förskingring

När egendom överlämnas till annan person med förutsättning att egendomen skall lämnas tillbaka, och denne i stället behåller, säljer eller ger bort den. Exempel på förskingring är om ni låter en person provköra din bil och denne försvinner med fordonet.

Försäkrad

Med försäkrad avses fysisk person som är tidigare, nuvarande eller framtida verkställande direktör, medlem av styrelse, direktion eller motsvarande ledningsorgan inom koncernen, samt tidigare, nuvarande eller framtida ledande befattningshavare inom koncernen, som kan bli föremål för personligt ansvar.

Försäkringslokal

Sammanhängande utrymmen i en byggnad som den försäkrade använder för sin verksamhet. Med försäkringslokal avses även stålcontainer.

Försäkringsställe

Sådan plats som anges i försäkringsbrevet med gatuadress, kvartersnummer eller fastighetsbeteckning där försäkrad egendom förvaras.

Försäkringstagare

Den som har försäkringsavtal med oss.

Godkända produkter och tjänster

Av Försäkringsgivaren godkända produkter och tjänster som uppfyller i försäkringsvillkoren angivna klasser och nivåer vilka bl.a. finns angivna i Svenska Stöldskyddsföreningens publikation Säkerhetsguiden.

Grönt kort

Internationellt trafikförsäkringsbevis som utfärdas av försäkringsgivaren.

Hjälpmedel

Egendom som inte är av förbrukningskaraktär och som erfordras för utförande av entreprenadverksamhet.

Hus

Byggnad på mark helt omsluten av hela och täta golv, väggar och tak.

Inaktuella föremål

Modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster som inte

- avser föremål som normalt tillverkas, lagerförs eller anges i gällande katalog eller standardiseringsnorm
- anskaffats för underhåll av egna maskiner som fortfarande används
- tillhör kunder.

Indirekt export

När en vara eller produkt hamnat utanför det försäkrade geografiska området och den försäkrade kan visa att detta skett utan den försäkrades medverkan eller kännedom.

Inre orsak

Med inre orsak avses skada på maskinerier till följd av

- elfenomen på elektrisk utrustning med inkommande och utgående spänning över 400 V
- mekaniskt haveri som uppkommer i den skadade egendomen
- fel eller försummelse av maskinoperatör eller annan driftsansvarig
- maskinell bearbetning eller framställning av varor
- oförutsett avbrott i leverans av media, t.ex. el, gas, vatten, värme eller kyla.

Intressebolag

Med intressebolag avses:

- a) bolag eller verksamhet i vilket koncernen äger eller kontrollerar från och med 20 % till och med 50 % av antingen aktiekapitalet eller rösträtterna, eller
- b) stiftelser utan vinstsyfte och ideella föreningar som ägs eller kontrolleras av koncernen, eller
- c) bolag eller verksamheter enligt särskild bilaga till försäkringsavtalet.

Invaliditet

Med invaliditet menas att olycksfallsskadan medfört bestående nedsättning av kroppsfunction (*medicinsk invaliditet*) eller att arbetsförmågan för framtiden minskats med minst 50 % till följd av skadan (*ekonomisk invaliditet*). Bedömning av invaliditetsgraden sker enligt reglerna för *medicinsk och ekonomisk invaliditet* (se kapitel II punkt 4.1 och 4.2). Vid *olycksfallsskada* som medför *ekonomisk invaliditet* utbetalas istället ersättning beräknad efter den medicinska invaliditetsgraden om detta leder till högre ersättning. Ersättning kan aldrig lämnas för både medicinsk och ekonomisk invaliditet.

Koncern

Grupp av företag förenade som moder- och dotterbolag.

Krigs- och krisområde

Med *krigs- och krisområde* menas område som drabbats av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror och till vilka Utrikesdepartementet avråder från att resa.

Kulturell särart

Byggnads/byggnadsdels särprägel fastställd i skyddsföreskrift/skyddsbestämmelse genom lag eller förordning på grund av dess kulturhistoriska värde.

Kunders egendom

Kunder tillhörig egendom som mottagits av försäkringstagaren för reparation, förvaring, bearbetning eller dylikt och som har direkt samband med den försäkrade verksamheten. I värdet av egendomen ingår även de eventuella kostnader som försäkringstagaren lagt ned på denna egendom.

Lagrad information

1. Datainformation

Information som lagras på band, cd, dvd, diskett eller USB-minne.

2. Ritningar och arkivalier

- Originalritningar och andra originalhandlingar, t.ex. manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm
- tidningars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande.

Läkemedel

Vara, som är avsedd antingen att vid invärtes eller utvärtes bruk förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller sjukdomssymptom hos människor eller annars på angivna sätt användas i samband med behandling av sjukdom, skada eller kroppsfel eller vid förlösning, allt under förutsättning att varan för sådant ändamål genom beredning, dosering eller doseringsanvisning iordningställts för användning.

I läkemedel innefattas både registrerade läkemedel och substanser som används vid kliniska försök.

Lönesumma

1. För aktiebolag och ekonomiska föreningar lönekostnaden (kontant bruttoersättning och värdet av kost-, bostads- och bilförmåner minskat med kostnadsavdrag) – dock lägst 200 000 kr – för samtliga arbetstagare, dvs. summan (årslönesumman) av de månatliga redovisningar som under rubrik ”Avgiftsunderlag A” lämnas till det skattekontor där arbetsgivaren har sin hemvist och på av Skatteverket fastställd blankett för skattedeklaration

2. För övriga företag och enskilda näringsidkare dels lönesumman enligt 1, dels det belopp (lön, arvode etc.) som varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) för samma tid, som avses under 1, tar ut ur rörelsen, dock lägst 200 000 kr för varje i företaget sysselsatt ägare (delägare) och år.

Marknadsvärde

Det sannolika priset på egendomen vid en normal försäljning. Kan detta värde inte fastställas är marknadsvärdet återanskaffningsvärdet med avdrag för värdeminskning genom ålder, slitage, omodernitet, minskad användbarhet på grund av nya produkter och ny teknik eller annan omständighet.

Maskinerier

Egendom som inte tillhör annan objekttyp och som inte anskaffats eller tillverkats för försäljning eller är särskilt undantagen i villkoren.

Till denna objekttyp räknas sålunda bl.a.

- maskiner, inventarier, cistern vars innehåll inte är avsett för byggnads uppvärmning, ledningar, som inte är att hänföra till objekttypen byggnad
- förbrukningsartiklar såsom bränsle och smörjmedel
- reservdelar till egna maskiner, verktyg och redskap
- utrustning för butik, kontor, laboratorium eller lagerlokal
- trycksaker såsom kataloger och reklamtryck
- modeller, press- och stansverktyg, formar och mönster, såväl aktuella som inaktuella
- emballage av inventariekaraktär
- egendom anskaffad för uthyrning eller leasing
- av försäkringstagaren i hyrd försäkringslokal fast bekostad inredning – även om sådan enligt jordabalken till- hör byggnad – såvida inte annat anges i försäkringsbrevet.

Medicinsk invaliditet

Medicinsk invaliditet är den fysiska eller psykiska funktionsnedsättning som fastställts oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållande eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Som *medicinsk invaliditet* räknas även bestående värk, förlust av sinnesorgan eller inre organ.

Miljöskada

- Förorening eller annan inverkan på vattendrag, sjö eller annat vattenområde, grundvatten, luft samt mark
- ändring av grundvattennivån
- buller, skakning, värme, lukt eller ljus
- fukt eller kondens
- översvämning i samband med nederbörd
- annan liknande störning

Nedsättning

Om säkerhetsföreskrifterna i villkoret inte följts, kan ersättningen sättas ned, det vill säga minskas.

Nordamerika

Med Nordamerika avses Amerikas Förenta Stater och Kanada, med territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.

Nyvärde

Vad det skulle kosta att omedelbart före ett inträffat försäkringsfall anskaffa ny egendom, likvärdig med den skadade utan avdrag för värdeminskning på grund av ålder och bruk.

Nära anhörig

Med *nära anhörig* avses här make, maka, sambo, registrerad partner, barn, styvbarn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, svåger, svägerska eller annan person som är skriven på samma adress som den försäkrade.

Objekttyper

Beteckning för försäkrade föremål.

Objekttyper är

- arbetstagares egendom
- byggnad
- kunders egendom
- lagrad information
- maskinerier
- pengar och värdehandlingar
- trädgård och tomtmark
- varor

Olovligt brukande

Någon som utan lov använder annans egendom och därigenom orsakar ägaren skada, förlust eller annan olägenhet.

Olycksfall – Olycksfallsskada

Med *olycksfall* och *olycksfallsskada* avses kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse, ett utifrån kommande våld mot kroppen. Med *olycksfallsskada* jämföras kroppsskada som uppkommit genom förfrysning, värmeslag eller solsting. Den dag sådan skada visade sig anses då vara tidpunkten för olycksfallsskadan.

Patientskada

Skador som ersätts av, eller skulle kunna ersättas av, patientskadeförsäkring eller motsvarande försäkring utomlands och som regleras enligt Patientskadelagen (1996:799) eller motsvarande utländsk lag.

Pengar och värdehandlingar

- Pengar och kontantkort, t.ex. telefon- och parkeringskort
 - gällande frimärken, obligationer, kuponger, lottsedlar, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordrings- eller värdebevis t.ex. färd- och inträdesbiljetter samt månads- och årskort.
- Som värdebevis räknas inte bank- eller kreditkort.

Produkt

Vara eller annan egendom, inklusive sådan egendom som avlämnas enligt ett entreprenadavtal. I produkt innefattas även

- sådana i leverans- eller entreprenadavtalet ingående montage- eller installationsarbeten, konstruktioner, råd eller anvisningar som är utförda eller lämnade av den försäkrade
- egendom som den försäkrade levererat i samband med utförandet av en tjänst.

Regressrätt

Om vi betalat ersättning till dig kan vi under vissa förhållanden återkräva samma belopp eller del därav av från skadevållaren.

Ren förmögenhetsskada

Med ren förmögenhetsskada avses sådan ekonomisk skada som uppkommer utan samband med att någon lider person- eller sakskada.

Resehandlingar

Med *resehandlingar* avses

- resecheckar, bensin- och restaurangkuponger, biljetter, pass, lift- och greenfeekort.

Retroaktiv period

Med retroaktiv period avses tidsperioden från det retroaktiva datum som anges i försäkringsbrevet till försäkringens första begynnelse dag.

Rådgivning

- Lämnande av råd och anvisningar
- utförande av utredningar, beräkningar, ritningar, beskrivningar etc
- projektledning
- material- och byggnadskontroll samt besiktningar.

Rån

Våld på person eller användande av hot som innebär trängande fara inklusive lindrigare våld om våldet och tillgreppet omedelbart uppfattats av den som utsätts för våldet, att denne gjort vad som rimligen kan begäras för att hindra eller minska skadan och att händelsen kan styrkas genom tillförlitlig utredning.

Skattemål

Skattemål anses föreligga då målet anhängiggjorts i allmän förvaltningsdomstol.

Skylt

Till skylt räknas tillhörande armatur och stativ. Som skylt räknas inte reklambaljong eller skylt av väv.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom avses varor eller kunders egendom som är:

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter, konstverk och äkta mattor (handknutna orientaliska)
- ur avsedda att bäras t.ex. fick- och armbandsur och hängur
- kameror, kameratillbehör och projektorer
- apparat/utrustning för ljud- eller bildåtergivning
- mobiltelefoner
- pälsar och pälsverk samt därför avsedda beredda och oberedda skinn
- tobak, vin och sprit
- dator, delar till dator samt till datorn hörande in- och ut enheter som t.ex. bildskärm, tangentbord, mus, skrivare, digital kamera och datavideoprojektor (pc-kanon).

Svensk standard

- Värdevalv, värdeskåp och servicebox enligt SIS 837501, SS 3000, SS 3150 och SS-EN 1143-1
- kontantautomat enligt SS 3495 eller SS-EN 1143-1
- deponeringsskåp enligt SS-EN 1143-1
- säkerhetsskåp och stöldskyddsskåp enligt SS 3492
- kassaskåp enligt SS 3493.

Säkerhetsföreskrifter

Regler för hur ni skall ta hand om ert fordon. Den som bryter mot någon säkerhetsföreskrift riskerar att få nedsättning på ersättningen.

Terrorhandling

En skadebringande brottslig handling riktad mot allmänheten – t ex en våldshandling eller en farlig spridning av biologiska eller kemiska substanser – som framstår att vara utförd i syfte att utöva inflytande på politiska, religiösa eller andra ideologiska organ eller att injaga skräck.

Tillverkningskostnad

Kostnader för direkt material, materialomkostnader, direkt arbetslön, tillverkningsomkostnader och administrationsomkostnader. Ett skäligt vinstpåslag kan inkluderas eller fasta tillverkningskostnader exkluderas om särskild notering härom finns införd i försäkringsbrevet.

Tjänsteresa

Med *tjänsteresa* avses även resa inom den anställdes stationeringsort. Resan ska vara beordrad och/eller bekostad av arbetsgivaren. Resa mellan den försäkrades bostad och arbetsplats räknas inte som *tjänsteresa*.

Transport

Transporten

- börjar gälla då egendomen lämnar förvaringsplatsen för upplastning på transportfordonet på den ort där transporten börjar
- fortsätter att gälla under transporten och den lastning, omlastning och lossning som sammanhänger med transporten
- upphör att gälla då egendomen placerats på avsedd plats.

Trädgård och tomtmark

- Fastighetens mark, växtlighet, växande gröda, stängsel, staket, flaggstång och brygga eller liknande anordningar
- fast lekutrustning, utomhusbelysning, anslutning för motorvärmare, asfaltering och konstverk utomhus. Med konstverk avses byster, skulpturer m.fl. föremål som framställs huvudsakligen för utsmyckningsändamål och vars värde betingas av det konstnärliga utförandet. Till trädgård och tomtmark räknas inte brunn och vattentäkt.

Tvist

Anses föreligga när någon helt eller delvis avvisar ett krav.

Tvistemål

Ärenden som registreras som tvistemål och – när ärendet prövas av svensk domstol – handläggs enligt rättegångsbalken (1996:271 3§).

USA och Kanada

USA och Kanada inklusive till dessa länder hörande territorier och besittningar samt andra områden som lyder under dessa länders lagstiftning.

Varor

- Råvaror
 - produkter i arbete
 - hel- eller halvfabrikat
 - varuprover
 - varor anskaffade eller mottagna i kommission för försäljning
 - emballage och annan lös egendom, som är avsedd att ingå i varan eller dess förpackning och att åtfölja varan eller säljas tillsammans med denna.
- Emballage av inventariekaraktär, som är avsett för upprepad sändning och som anskaffats för uthyrning eller leasing hänförs till objekttypen maskinerier.
- Med varor avses även ej färdigställd egendom – pågående arbeten under utförande – som är avsedd att ingå i tjänsteuppdrag, t.ex. reklammaterial, arkitektmodeller, revisionsmaterial m.m. Färdigställd egendom av detta slag tillhör objekttypen lagrad information.

Vart du vänder dig om du inte är nöjd

I första hand ska du vända dig till Försäkringsgivaren och ber att få ärendet omprövat. Är vi inte överens, kan du få hjälp med tolkning av försäkringsvillkoret hos Personförsäkringsnämnden eller Allmänna Reklamationsnämnden. Kostnadsfri rådgivning kan också erhållas hos Konsumenternas Försäkringsbyrå. Försäkringsärende kan även prövas i allmän domstol, i första hand vid tingsrätt.

Vänteersättning

Med *vänteersättning* avses den ersättning som utbetalas årligen fram till den tidpunkt då den definitiva invaliditetsgraden har fastställts.

Värmekulvert

Ledningssystem i mark för distribution av värme och varmvatten. I ledningssystemet ingår rörledning, värmeisolering och skyddshölje.

Återanskaffningsvärde – byggnad

Den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställdes som ny vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för byggnadsgrund eller grundmur som ligger lägre än såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

Återanskaffningsvärde – maskinerier

Den kostnad som skulle ha uppkommit om ett föremål av samma eller lika ändamålsenligt slag anskaffas som nyttillverkat vid viss tidpunkt. I värdet ska inräknas alla kostnader som fordras för att föremålet ska kunna tas i bruk, dock inte kostnader för maskinfundament under såväl lägsta källargolvs undersida som angränsande jord- eller vattenyta.

Överfall

Skada genom våld på person utan att tillgrepp samtidigt förekommer.

Allmänna Avtalsbestämmelser

1. Vem försäkringen gäller för

Avtalsparter i detta försäkringsavtal är Försäkringsgivaren och den försäkringstagare som anges i försäkringsbrevet. Vilka övriga som är försäkrade framgår av försäkringsvillkoren (allmänna och särskilda) eller av försäkringsbrevet.

2. När försäkringen gäller

2.1 Försäkringstiden

Försäkringstiden räknas från kl. 00.00 begynnelse dagen och är ett år om inte annat anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen på begynnelse dagen räknas försäkringstiden från den tidpunkt på dagen då försäkringsavtalet ingås.

2.2 Förnyelse av försäkringsavtalet

Försäkringsavtalet förnyas automatiskt för ytterligare ett år, om försäkringstagaren inte är försenad med premiebetalningen för föregående försäkringstid. Om någon av parterna inte vill förnya försäkringsavtalet ska motparten meddelas detta senast 30 dagar före försäkringstidens slut. Om högre premie eller ändrade villkor ska gälla för den nya försäkringen måste Försäkringsgivaren meddela detta senast då premiefakturan sänds ut. Försäkringstagaren har rätt att senast 14 dagar efter det att meddelandet avsänts säga upp försäkringsavtalet. Försäkringsavtalet upphör då att gälla vid försäkringstidens utgång eller, om försäkringsavtalet förnyats, med omedelbar verkan.

2.3 Uppsägning eller ändring av försäkringsavtalet under försäkringstiden

2.3.1 Försäkringstagarens rätt till uppsägning

Försäkringstagaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsförhållandet. Detta innebär inte att försäkringstagaren får säga upp försäkringsavtalet på grund av att denne tecknat eller avser att teckna försäkring i annat försäkringsbolag.

2.3.2 Försäkringsgivarens rätt till uppsägning

Försäkringsgivaren har rätt att säga upp försäkringsavtalet att upphöra 14 dagar efter den dag uppsägningen avsändes

- vid dröjsmål med premiebetalning som inte är av ringa betydelse
- om den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
- om ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning.

2.3.3 Försäkringens upphörande

Oavsett vad som stadgas ovan i punkt 2.3 upphör försäkringen, vid obetald premie, att gälla när Försäkringsgivaren säger upp försäkringen.

2.3.4 Ändring av försäkringsvillkoren

Försäkringsgivaren har rätt att ändra försäkringsvillkoren med verkan 14 dagar efter den dag meddelandet om ändringen avsändes om

- den försäkrade har väsentligt åsidosatt sina förpliktelser mot Försäkringsgivaren
- ett i villkoren angivet förhållande av väsentlig betydelse för risken har ändrats på ett sätt som Försäkringsgivaren inte kan antas ha tagit i beräkning.

2.3.5 Borgenär med förmånsrätt

Enligt 9 kap. 4 § försäkringsavtalslagen kan en ändring eller uppsägning av försäkringen få verkan mot sådan borgenär med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt först en månad efter det att Försäkringsgivaren har avsänt meddelande till borgenär som på förhand har anmält namn och adress till Försäkringsgivaren.

2.4 Premiebetalning och ansvar

2.4.1 Första premie

Premien ska betalas inom 14 dagar efter det att Försäkringsgivaren avsänt premiefaktura eller på annan senare dag som anges på fakturan. Försäkringsgivarens ansvar gäller då från avtalets begynnelse dag. Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål och Försäkringsgivarens ansvar inträder fr.o.m. dagen efter betalningen.

2.4.2 Förnyelsepremie

Premien ska betalas senast på det nya försäkringsavtalets begynnelse dag. Premien behöver dock inte betalas tidigare än 30 dagar efter det att Försäkringsgivaren skickat ut premiefaktura. Betalas premien senare är den försäkrade i dröjsmål och Försäkringsgivarens ansvar inträder fr.o.m. dagen efter betalningen.

2.4.3 Tilläggspremie under försäkringstiden

Om tilläggspremie ska betalas under försäkringstiden gäller för tilläggspremien vad som sagts om första premien.

2.4.4 Efterkrav

Om försäkringsavtalet upphör på grund av obetald premie har Försäkringsgivaren rätt till premie för tiden fram till upphörandedagen. Premien beräknas då enligt de regler som skulle ha gällt om försäkringen från början hade bestämts att gälla för den kortare tiden.

2.4.5 Återbetalning av premie

Om försäkringsavtalet upphör att gälla betalar Försäkringsgivaren tillbaka oförbrukad del av premien. Har skada inträffat anses premie för ett belopp motsvarande skadeersättningen vara förbrukad.

2.4.6 Premieskatt, premieavgift och andra liknande kostnader

Avtalad premie innefattar inte skatter, avgifter och liknande kostnader som den försäkrade enligt lag är skyldig att betala med anledning av detta försäkringsavtal.

2.5 Upplyningsplikt och riskökning

2.5.1 Försäkringstagarens upplyningsplikt vid försäkringens tecknande, ändring eller utvidgning under försäkringstiden eller vid förnyelse

Försäkringstagaren är på Försäkringsgivarens begäran skyldig att lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring ska meddelas, utvidgas eller förnyas.

Försäkringstagaren ska ge riktiga och fullständiga svar på Försäkringsgivarens frågor.

Även utan förfrågan från Försäkringsgivaren är försäkringstagaren skyldig att självständigt lämna uppgift om sådana förhållanden som är av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Under försäkringstiden ska försäkringstagaren på Försäkringsgivarens begäran lämna upplysningar om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen.

Om försäkringstagaren inser att Försäkringsgivaren tidigare har fått felaktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen är han skyldig att utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörande av sin upplyningsplikt förfar svikligt eller i strid med tro och heder är försäkringsavtalet ogiltigt.

Om försäkringstagaren på annat sätt uppsåtligt eller av oaktsamhet har eftersatt sin upplyningsplikt är Försäkringsgivaren fritt från ansvar om Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om upplyningsplikten hade fullgjorts. Om

Försäkringsgivaren skulle ha meddelat försäkring mot högre premie eller i övrigt på andra villkor, är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvarsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som eftersatt sin upplyningsplikt. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

Försäkringsgivarens ansvar påverkas dock inte om Försäkringsgivaren när upplyningsplikten eftersattes insåg eller borde ha insett att lämnade uppgifter var felaktiga eller ofullständiga eller om de felaktiga eller ofullständiga upplysningarna saknar betydelse för avtalets innehåll.

2.5.2 Riskökning

2.5.2.1 Riskökning som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

– anges i försäkringsavtalet, eller

– försäkringstagaren uppgett i samband med avtalslutet och har den försäkrade vidtagit eller samtyckt till den åtgärd som medfört riskökning är Försäkringsgivaren helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande.

Om Försäkringsgivaren kan visa att Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är Försäkringsgivaren fritt från ansvar. Kan Försäkringsgivaren visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt.

Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta. Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsgivaren insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalets innehåll.

Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som vidtagit eller samtyckt till riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

2.5.2.2 Annan riskökning

Har risken för försäkringsfall ökat genom ändring av ett sådant förhållande som

– anges i försäkringsavtalet, eller

– försäkringstagaren uppgett i samband med avtalslutet och är ändringen annan än sådan som den försäkrade vidtagit eller samtyckt till är försäkringstagaren skyldig att anmäla det till Försäkringsgivaren. Om försäkringstagaren försummar att anmäla sådan riskökning är Försäkringsgivaren helt eller delvis fritt från ansvar enligt följande.

Om Försäkringsgivaren kan visa att Försäkringsgivaren inte skulle ha meddelat försäkring om riskökningen varit känd är Försäkringsgivaren fritt från ansvar. Kan Försäkringsgivaren visa att försäkring skulle ha meddelats mot högre premie eller i övrigt på andra villkor än som avtalats är Försäkringsgivarens ansvar begränsat till vad som svarar mot betald premie eller de villkor som egentligen skulle ha gällt. Har Försäkringsgivaren inte tagit återförsäkring som annars skulle ha tecknats ska ansvaret anpassas efter detta.

Ansvaret kan inte falla bort eller begränsas om Försäkringsgivaren insåg eller borde ha insett att risken ökats. Detsamma gäller om riskökningen saknar betydelse för avtalets innehåll.

Ansvarsbegränsningen i föregående stycke gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som försummat att anmäla riskökningen. Detta gäller inte borgenärer med förmånsrätt i fast egendom eller tomträtt.

2.5.3 Försäkringsgivarens underrättelseskyldighet vid ansvarsbegränsning

Om Försäkringsgivaren får kännedom om ett förhållande som vid skada kan leda till ansvarsbegränsning i fråga om – upplysningsplikt och riskökning
– skyldighet att inte framkalla skada
– iakttagande av säkerhetsföreskrifter ska Försäkringsgivaren snarast, om Försäkringsgivaren avser att göra ansvarsbegränsningen gällande, skriftligen underrätta den försäkrade om förhållandet.

2.6 Oriktiga uppgifter i samband med skada

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av Försäkringsgivaren efter ett försäkringsfall uppsåtligt eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgett, förtigit eller dolt något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till honom sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som lämnat oriktiga uppgifter.

3. Vad försäkringen inte gäller för

3.1 Atomkärnprocess

Ersättning betalas inte för skada, vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

3.2 Krig eller upplopp

Ersättning betalas inte för skada, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp.

3.3 Asbest, PCB och Formaldehyd

Ersättning betalas inte för skada som orsakas av asbest, PCB (polyklorerade bifenylter) eller formaldehyd.

3.4 Force majeure

Försäkringsgivaren är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller återställande av skadad egendom fördröjs på grund av

- krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revolution, uppror eller upplopp
- arbetsmarknadskonflikt
- konfiskation eller nationalisering
- rekvisition, destruktion av eller skada på egendom genom order från regering eller myndighet.

Förbehållet ifråga om arbetsmarknadskonflikt gäller även om Försäkringsgivaren vidtagit eller är föremål för konfliktåtgärder.

3.5 Framkallande av försäkringsfall

Försäkringen gäller inte om den försäkrade har framkallat ett försäkringsfall uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Detsamma gäller om den försäkrade annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Har den försäkrade förvärrat följderna av en skada på sätt som sägs i föregående stycke är Försäkringsgivaren fritt från ansvar mot den försäkrade i den utsträckning förhållandet har påverkat skadan.

Ersättningsbegränsningen gäller även i förhållande till annan försäkrad än den som framkallat försäkringsfallet. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att varken företagsledningen eller arbetsledningen haft vetskap om eller borde ha haft vetskap om skaderisken. Med den försäkrade likställs den försäkrades anställda i ledande ställning inom företaget eller på platsen.

3.6 Programvara och datainformation

Ersättning betalas inte för skada som består i eller är en följd av förlust, förändring eller försvärad åtkomst av programvara eller datainformation.

Försäkringen gäller dock om försäkringstagaren kan visa att kostnaden eller förlusten är en direkt följd av ersättningsbar fysisk skada på annan egendom.

3.7 Leverantörsåtagande

Är leverantör, entreprenör eller annan enligt åtagande i avtal skyldig att ersätta skada på försäkrad egendom betalar Försäkringsgivaren inte kostnaden härför. Undantaget tillämpas inte om leverantör, entreprenör eller annan inte kan fullgöra sin skyldighet och den försäkrade kan styrka detta.

4. Skadevärderings- och skadeersättningsregler

4.1 Skadeersättningsregler

4.2 Regressrätt

I och med att Försäkringsgivaren har betalat ersättning för skada övertar Försäkringsgivaren den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som gentemot den försäkrade är ersättningsskyldig med anledning av skadan. Om Försäkringsgivarens skadeersättning avser försäkringstagarens ersättningsskyldighet gentemot annan försäkrad eller hans åtagande att teckna försäkring (se Egendomsförsäkring, 1. Vem försäkringen gäller för) anses den skada som Försäkringsgivaren betalat uppkommen enbart hos försäkringstagaren. Vid regress tillämpas en mellan försäkringsbolagen träffad regressöverenskommelse (RÖ).

4.3 Dubbelförsäkring

Är det som omfattas av denna försäkring även försäkrat genom annan försäkring och det finns förbehåll i den om dubbelförsäkring, gäller samma förbehåll för denna försäkring. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i tillämplig försäkringsavtalslag. För vissa fall av dubbelförsäkring tillämpas fördelning i enlighet med en mellan försäkringsbolagen träffad dubbelförsäkringsöverenskommelse (DÖ).

4.4 Preskription

Den som vill ha försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd måste väcka talan inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Annars går rätten till försäkringsersättning förlorad. Om den som vill ha försäkringsskydd har framställt anspråket till försäkringsgivaren inom den tid som anges i första stycket, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att bolaget har förklarat att det har tagit slutlig ställning till anspråket. Om försäkringsgivaren finner att anspråk på försäkringsersättning, avseende annan skada än sådan som är ersättningsbar enligt trafikskadelagen (1975:1410), inte kan godkännas, har försäkringsgivaren rätt att förkorta fristen enligt första stycket genom att förelägga försäkringstagaren att väcka talan senast inom ett år från föreläggandet. Om försäkringstagaren inte följer sådant föreläggande är rätten till ersättning förlorad.

4.5 Total ersättningsgräns vid terrorhandling

För samtliga inom Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge och Sverige uppkomna skador eller kostnader, vars uppkomst eller omfattning direkt eller indirekt står i samband med en terrorhandling i dessa länder (terrorskador), är Försäkringsgivarens totala ersättningsskyldighet gentemot samtliga försäkringstagare och övriga försäkrade i Försäkringsgivaren gemensamt begränsad till EUR 50 000 000 (kumulskadegränsen). Överstiger värdet av samtliga ersättningsbara terrorskador (totalskadevärdet) kumulskadegränsen betalas genom denna försäkring ersättning endast för så stor del av skadan som svarar mot förhållandet mellan kumulskadegränsen och totalskadevärdet. Vid tillämpningen av kumulskadegränsen betraktas samtliga terrorhandlingar som företagits inom en period av 48 timmar som en och samma terrorhandling begången vid tidpunkten för den första terrorhandlingen. Vid beräkning av kumulskadegränsen tillämpas de valutakurser som gällde dagen innan terrorhandlingen begicks. Ersättningsgränsen gäller enbart för egendoms- och avbrottsförsäkring. Vid ansvarsförsäkring tillämpas 9 kap. 9 § försäkringsavtalslagen.

5. Allmän information

5.1 Personuppgifter

För att hantera och fullgöra försäkringsavtalet inhämtar Försäkringsgivaren personuppgifter. Uppgifterna används också internt för att utvärdera försäkringsprodukter, för marknadsanalyser och för att informera om bolagets tjänster. I samma syfte kan uppgifterna lämnas ut till bolag som Försäkringsgivaren samarbetar med. Om Försäkringsgivaren har upplysningskyldighet till myndighet, lämnar Försäkringsgivaren ut de uppgifter som myndigheten begär. Den registrerade har rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som Försäkringsgivaren har registrerat. Enligt personuppgiftslagen är Försäkringsgivaren personuppgiftsansvarig.

5.2 Skaderegistrering

Försäkringsgivaren har rätt att registrera skador i försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningssystem (GSR). Registret används endast i samband med skadereglering. Personuppgiftsansvarig för det gemensamma skadeanmälningssystemet är Sveriges Försäkringsförbund.

5.3 Tvist

Tvist om tolkning och tillämpning av detta försäkringsavtal ska prövas av svensk domstol med tillämpning av svensk lag. Vid tvist om tolkning och tillämpning av skadevärderingsreglerna ska dock på begäran av part värderingen hänskjutas till avgörande genom skiljedom enligt Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitutets Skiljedomsregler för Försäkringstvister.

5.4 Försäkringsavtalslagen (FAL)

För denna försäkring gäller i övrigt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen (2005:104).